

Univerzita Karlova

Filozofická fakulta

Ústav asijských studií – oddělení koreanistiky

Bakalářská práce

Lucie Semeráková

**Literátské čistky a zapisování historie – případ muosahwa
(literátské čistky roku 1498)**

The Literati Purges and Recording History – the Case of Muosahwa (Literati
Purges in the Year 1498)

Praha 2023

Vedoucí práce: Mgr. Karolína Šamánková

Poděkování:

Děkuji Mgr. Karolíně Šamánkové za její rady, připomínky a trpělivost při vedení mé bakalářské práce. Dále bych chtěla poděkovat své rodině a přátelům za jejich podporu.

Prohlášení:

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně, že jsem řádně citovala všechny použité prameny a literaturu a že práce nebyla využita v rámci jiného vysokoškolského studia či k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze, dne 21. prosince 2023

Lucie Semeráková

Klíčová slova (česky)

Literátské čistky, historické záznamy, historik, princ Jönsan, král Sedžo, Kim Il-son, sačcho, sillok, Skutečné záznamy králů Čosönu, království Čosön

Klíčová slova (anglicky):

Literati purges, historical records, historian, Yeonsangun, King Sejo, Kim Ilson, sacho, sillok, Veritable Records of the Joseon Dynasty, Joseon

Abstrakt (česky):

Tato práce je zaměřena na literátské čistky roku 1498 a na zapisování historie v období před a během tohoto případu. První část popisuje systém zapisování historie během raného království Čosŏn. Zaměřuje se nejprve na kompilaci historických děl, dále na zapisování soudobých záznamů, a nakonec na původ, proces kompilace a uchovávání *Skutečných záznamů králů Čosŏnu*. Druhá část představuje historický a společenský kontext k událostem roku 1498 se zaměřením na převrat a vládu krále Sedža a politické konflikty vlády krále Sŏngdžonga. Třetí část se věnuje průběhu a výkladu událostí literátských čistek roku 1498. Cílem práce je určit roli zapisování historie v literátských čistkách roku 1498.

Abstract (in English):

This thesis primarily focuses on the Literati Purges in the year 1498 and the recording of history in the period preceding this incident. The first part describes the system of recording history during the early period of the Joseon Kingdom. It initially focuses on the compilation of historical works, then on the recording of contemporary records, and finally on the origin, compilation process, and preservation of the Veritable Records of the Joseon Dynasty. The second part introduces the historical and social context of the events of the year 1498, with a focus on the coup and the rule of King Sejo, as well as the political conflicts of the reign of King Seongjong. The third part presents the course and interpretation of the events of the Literati Purges of 1498. This thesis aims to determine the role of recording history in the Literary Purges of the year 1498.

Obsah

Úvod	8
1. Zapisování historie na počátku dynastie I (před první literátskou čistkou)	10
1.1 Kompilace historie.....	10
1.2 Zapisování soudobých záznamů.....	13
1.2.1 Úřady pro tvorbu záznamů	13
1.2.2 Úředníci	15
1.2.3 Správa úředních dokumentů	16
1.2.4 Přístup k historickým záznamům a jejich autentičnost a spolehlivost	18
1.3 Skutečné záznamy králů Čosönu (朝鮮王朝實錄, <i>Čosön wangdžo sillok</i>).....	19
1.3.1. Původ <i>silloků</i>	19
1.3.2 Proces kompilace <i>silloků</i>	21
1.3.3 Uchovávání <i>silloků</i>	23
2. Události předcházející literátským čistkám roku 1498	24
2.1 Státní ideologie království Čosön – neokonfucianismus.....	24
2.2 Zasloužilá elita – tzv. <i>zasloužili</i>	26
2.3 Úřednický systém a elita společnosti	27
2.4 Vládní a cenzorské úřady	28
2.5 Panovníci počátku Čosönu a politické konflikty.....	33
2.5.1 Převrat krále Sedža a snahy o opětovné dosazení krále Tandžonga	33
2.5.2 Případ roku 1469 (己丑史獄, <i>Kičchuksaok</i>).....	36
2.5.3 Vláda krále Söngdžonga.....	38
3. Literátské čistky roku 1498 (případ <i>muosahwa</i>)	43
3.1 Počátek vlády prince Jönsana	43
3.2 Průběh literátských čistek roku 1498	47
3.3 Interpretace literátských čistek roku 1498.....	55
3.3.1 Interpretace čistek roku 1498 obsažená v <i>Denících prince Jönsana</i>	56

3.3.2 Moderní teorie na události roku 1498	57
3.3.3 Skupina <i>Hungu</i> (勳舊派)	60
3.3.4 Skupina <i>Sarim</i> (士林).....	62
3.3.5 Princ Jönsan a následky případu roku 1498	62
3.3.6 Zapisování historie v první literátské čistce	64
Závěr.....	67
Bibliografie.....	69
Monografie	69
Příspěvky v monografiích.....	69
Odborné články	69
Kvalifikační práce	71
Knižní zdroje	71
Online zdroje	71
Přílohy	72
Tabulka 1 – Názvy úřadů	72
Tabulka 2 – Označení pro historiky	72

Úvod

Zapisování historie má v Koreji dlouhou tradici. Za království Čosön byla historii připisována velká důležitost již od počátku období. V prvním století nové dynastie se postupně upevňoval systém zapisování historie. Za tímto účelem byly založeny různé úřady a funkce historika hrála ve společnosti důležitou roli. Historikové zapisovali každodenní události nejen na královském dvoře. Jejich hlavním úkolem bylo zaznamenávat tyto události pro budoucí generace přesně a pravdivě. V tomto období se na historii nahlíželo jako na morální zrcadlo a obzvláště panovník se měl obávat toho, jak budou jeho činy hodnoceny posmrtně. Literátské čistky roku 1498 byly vyvolány po upozornění na obsah historických záznamů, které kriticky hodnotily vládu krále Sedža.

Cílem této práce je představit systém zapisování historie během raného období království Čosön, konkrétně v letech před prvními literátskými čistkami v roce 1498. Dále na základě *Deníků prince Jönsana* popsat události čistek roku 1498 a popsat jakou roli v literátských čistkách hrály historické záznamy a jaký dopad čistky měly na zapisování historie.

Práce je rozdělena do tří hlavních částí. První část se věnuje zapisování historie v počátečním období království Čosön před vládou prince Jönsana. Představuje zavedení systému pro zapisování a kompilování historie na pozadí byrokratického systému království Čosön. Dále se věnuje *Skutečným záznamům králů Čosönu*, u nichž představuje jejich původ, proces kompilace a následné uchovávání. Druhá část popisuje historický kontext počátku dynastie I. Poskytuje informace o mocenské struktuře, úřednickém systému a politických konfliktech vlád panovníků od počátku nové dynastie až do panovníka období předcházejícího literátským čistkám. Zaměřuje se na události vedoucí k literátským čistkám roku 1498. Třetí část představuje počátek vlády prince Jönsana, popisuje průběh prvních literátských čistek a následně prezentuje tradiční a moderní interpretace případu. Stěžejními zdroji pro tuto část práce jsou monografie od Edwarda Willetta Wagnera – *The Literati Purges*¹ a odborný článek od Kim Čöng-sina – *Muosahwa (戊午士禍) rül tullössan čöngčhironüi kaldünggwa kü sönggjöök [Charakteristika politických konfliktů souvisejících s literátskou čistkou roku 1498 (muosahwa)]*². Tyto dva zdroje se tématu literátských čistek roku 1498 věnují nejpodrobněji.

¹ WAGNER, Edward Willett. *The Literati Purges: Political Conflict in Early Yi Korea*. Cambridge: Harvard University Press, 1974.

² KIM, Čöng-sin. *Muosahwa (戊午士禍) rül tullössan čöngčhironüi kaldünggwa kü sönggjöök [Charakteristika politických konfliktů souvisejících s literátskou čistkou roku 1498 (muosahwa)]*. Online. Hanguksajöngu. Hanguksajönguhö, 2015, no. 168, s. 55-92. Dostupné z: <https://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE06283471>. [citováno 2022-11-14].

V ostatních uvedených zdrojích byly události literátských čistek většinou zmíněny jen okrajově.

K přepisu z korejštiny je použita česká vědecká transkripce s ohledem na výslovnost. Korejská jména jsou uvedena v původním korejském pořadí (příjmení – vlastní jméno) a u dvojslabičných vlastních jmen je použit spojovník. K přepisu z čínštiny je použita oficiální čínská transkripce pīnyīn.

Jelikož jsou v práci často zmiňované názvy úřadů, je pro lepší přehlednost používána kurzíva. Dále je kurzíva užívána kromě u korejských názvů i u názvů literárních děl.

Práce je doplněna tabulkami názvů úřadů a označení historiků.

1. Zapisování historie na počátku dynastie I (před první literátskou čistkou)

Korea má dlouhou tradici zapisování historie. V dochovaných historických dokumentech existuje několik odkazů na historické záznamy, které byly zapsány během období Tří království³. Žádné z nich se ovšem nedochovaly. Nejstarší zmínky o Koreji jsou dochované v čínských historických záznamech.⁴

Nejstarší dochovaná historická kniha v Koreji vznikla za období království Korjō⁵. Jedná se o *Samguk sagi* (三國史記, Dějiny Tří království), jejichž kompilace byla dokončena v roce 1145. Jednalo se o oficiální dějiny, které byly zkompileovány po vzoru standartních čínských dynastických dějin.⁶ Kniha měla sloužit jako morální kompas pro budoucí generace.⁷ Druhou významnou historickou knihou z pozdního třináctého století jsou *Samguk jusa* (三國遺事, Nepominutelné události Tří království). Oproti výše zmíněným *Samguk sagi* se jednalo o neoficiální historii, která vznikala bez podpory tehdejší vlády. Tyto dvě knihy se liší svým charakterem i svým obsahem. Věnují se však stejnému historickému období a navzájem se doplňují.⁸ Na základě záznamů z *Korjōsa* (高麗史, Dějiny státu Korjō) lze doložit, že už od počátku království Korjō byla historie považována za důležitou. Existovaly úřady, které měly na starost zapisování historických záznamů. Během tohoto období také vznikla tradice kompilování *sillokū* (實錄, skutečné záznamy)^{9,10}

1.1 Kompilace historie

Státní ideologií dynastie I, kterou založil v roce 1392 generál I Sōng-gje (李成桂)¹¹, byl neokonfucianismus. A jako neokonfuciánský stát kladlo království Čosōn velký důraz na důležitost dějin.¹² Na historii bylo nahlíženo jako na morální zrcadlo. Lidé se měli obávat, jak budou jejich činy posmrtně hodnoceny dalšími generacemi, obzvláště panovník.¹³

³ Období Tří království (*Samguk*) 57 př. n. l. – 668 n.l.

⁴ CH'OE, Yōng-ho. *An Outline History of Korean Historiography*. Online. Korean studies. Honolulu: University of Hawaii Press, 1980, vol. 4, s. 1-27. ISSN 0145-840X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/ks.1980.0003>. [citováno 2022-10-31]. S. 2.

⁵ Období království Korjō 918-1392.

⁶ CH'OE, Yōng-ho, 1980, s. 6.

⁷ *Ibid.*, s. 7.

⁸ *Ibid.*, s. 9.

⁹ Letopisy, které vznikaly po celou dobu království Čosōn. Zaznamenávaly vládu každého panovníka.

¹⁰ *Ibid.*, s. 5.

¹¹ Král Tchādžo, zakladatel dynastie I.

¹² *Ibid.*, 1980, s. 9-10.

¹³ O, Hang-njōng. *Čosōndžōngi kirok kwalli čhegjeūi ihā [Pochopení systému archivnictví raného království Čosōn]*. Online. Kirokhak jōngu. Hangukkirokhakhō, 2008, No. 17, s. 3-37. Dostupné z: <https://doi.org/10.20923/kjas.2008.17.003>. [citováno 2022-11-14]. S. 29.

Praktika zaznamenávání historických událostí a jejich kompilování do oficiálních kronik se vedla od samotného založení království Čosŏn. Historiografická literatura hrála důležitou roli, jelikož se na dějiny pohlíželo jako na morální zrcadlo a příklad pro současnou vládu.¹⁴ Impulz pro kompilaci oficiálních dějin království Korjŏ vzešel z potřeby zajištění legitimacy nové dynastie. Sestavit oficiální dějiny předchozí dynastie bylo možné pouze tehdy, když nová dynastie byla natolik stabilní, aby byl na kompilaci dostatek času, lidí a materiálů. Sestavení oficiálních dějin tedy souviselo nejen s legitimitou nové dynastie, ale i zároveň tuto legitimitu potvrzovalo.¹⁵

Konfuciánský pohled na historii vyzdvihoval důležitost konfuciánské morálky panovníků a roli úředníků. Většina dějin byla sepisována byrokratickými historiky, kteří se stali státními úředníky po složení civilních úřednických zkoušek^{16,17}

Historické knihy, které vznikaly za dynastie I, je možné dělit podle různých kritérií. Zaprvé je možné rozlišovat oficiální a neoficiální dějiny. Oficiální dějiny vznikaly s podporou státu, zatímco neoficiální dějiny byly soukromými díly literátů. Oficiální historická díla se rozdělovala na dvě skupiny podle svého účelu. Do první skupiny spadala díla, která vznikala s cílem definitivně zpracovat téma, kterému se věnovala¹⁸. Do druhé skupiny patřily oficiální historické záznamy, které sloužily dále jako primární zdroje pro sestavování letopisů^{19,20} Podle obsahu můžeme historická díla ještě dělit na dějiny státu²¹ a dějiny světové^{22,23}

Historiografie raného Čosŏnu se skládala hlavně ze státem podporovaných děl, jejichž účelem bylo upevnit postavení Koreje v sinocentrickém světě. Historiografické knihy tedy dodržovaly čínské, a hlavně neokonfuciánské modely.²⁴

Prvním důležitým oficiálním historickým dílem dynastie I byly *Korjŏsa* (高麗史, Dějiny státu Korjŏ). Jejich kompilace trvala necelých šedesát let. Kvůli nespokojenosti

¹⁴ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick. *Dějiny Koreje*. Marta BUŠKOVÁ; Štěpánka HORÁKOVÁ a Miriam LÖWENSTEINOVÁ (překl.). Praha: NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 2009. ISBN 978-80-7106-580-7. S. 95-96.

¹⁵ O, Hang-njŏng, 2008, s. 11.

¹⁶ Úřednické zkoušky mohly vést k jmenování do úřadu. Byly důležité pro udržení společenského statusu. Měly různé stupně (nižší, vyšší) a druhy (civilní – klasické, literátské; vojenské a rozličné).

¹⁷ CHŎNG, Ku-bok. Traditional Historical Consciousness and Historiography. **In:** *Introduction to Korean Studies*. Seoul: The National Academy of Sciences, 1986, s. 113-136. S. 119.

¹⁸ Např.: *Korjŏsa, Tongguk tchonggam*

¹⁹ Např.: *Sungdžŏngwŏnilgi*

²⁰ CH'OE, Yŏng-ho, 1980, s. 10.

²¹ Např.: *Korjŏsa*

²² Např.: *Čchipchjŏngjoram*

²³ O, Hang-njŏng, 2008, s. 9.

²⁴ EGGERT, Marion. Ideology and Truth Claims in Korean Historiography of the “Empiricist School”. **In:** Helwig SCHMIDT-GLINTZER; Achim MITTAG a Jörn RÜSEN (eds.). *Historical Truth, Historical Criticism and Ideology. Chinese Historiography and Historical Culture from a New Comparative Perspective*. Leiden: Brill, 2005, s. 405-420. ISSN 1574-4493. S. 408.

s původními verzemi knihy, kde byla více vyzdvihována role ministrů než role panovníka, prošla několika revizemi. Konečná verze byla dokončena v roce 1451. *Dějiny státu Korjō* byly kompilovány podle čínské tradice dynastických kronik. Jsou rozděleny do čtyř částí – královské rodiny (46 kapitol), monografie (39 kapitol), tabulky (2 kapitoly) a biografie (50 kapitol). Kronika má dále dvě kapitoly, které popisují její obsah. Celkem se tak jedná o 139 kapitol. Ideologie vládnoucí dynastie ovlivnila obsah kroniky, a to například ve skutečnosti, že i když za království Korjō byl státní ideologií buddhismus, kronika se tomuto tématu nevěnovala.²⁵ *Dějiny státu Korjō* prezentují Korjō jako stát na počátku silný s rozmanitou kulturou, ale ke svému konci je dynastie Wang vyobrazena jako dynastie v rozkladu, která přišla o mandát nebes. Jak bylo výše zmíněno, kronika byla kompilována s politickým motivem ospravedlnit sesazení předchozí dynastie a nastolení dynastie nové. I přes tyto politické motivy se jedná o nesmírně důležité dílo k pochopení středověké Koreje. I proto, že většina primárních zdrojů vypovídajících o království Korjō byla ztracena.²⁶

V roce 1452, rok po vzniku *Korjōsy*, vzniklo další dílo věnující se dějinám království Korjō a to *Korjōsa čörjo* (高麗史節要, Zkrácený výťah dějin státu Korjō). Toto dílo vznikalo nezávisle na výše zmíněném díle. Mělo formu letopisů.²⁷ *Korjōsa* a *Korjōsa čörjo* se obsahem doplňovaly. Obě tato díla byla sepsána na základě nekonfuciánských hodnot. Zatímco *Dějiny státu Korjō* dávaly důraz na roli králů, toto dílo se více zaměřilo na roli ministrů. Literáti, kteří se na vzniku *Korjōsa čörjo* podíleli, byli za vyzdvižení role ministrů potrestáni. Královský dvůr podporoval a šířil *Korjōsu*.²⁸

Dalším historickým dílem, které vzniklo na počátku dynastie Čosön bylo *Tongguk tchonggam* (東國通鑑, Souhrnné zrcadlo Východního království). Jednalo se o jediné oficiální historické dílo, které svým obsahem pokrylo celou historii Koreje od Tanguna (檀君)²⁹ až po pád dynastie Wang³⁰. Čerpalo hlavně ze *Samguk sagi*, *Samguk jusa* a různých dalších čínských zdrojů. Reflektovalo neokonfuciánský pohled na historii. Za dynastie I se zřejmě jednalo o nejčastěji čtený historický text. Později bylo dílo kritizováno z důvodu nepřesnosti zachycení a opomenutí různých historických událostí.³¹

²⁵ CH'OE, Yöng-ho, 1980, s 10.

²⁶ Ibid., s. 11.

²⁷ Ibid.

²⁸ HAN, Young Woo. *A Review of Korean History: Vol.2 Joseon Era*. ChaiBong HAHM (překl.). Kyongsaewon Publishing Company, 2010. ISBN 978-89-8341-092-4. S. 96.

²⁹ Mytický zakladatel Starého Čosönu (Ko Čosön), 2333 př. n. l.

³⁰ V roce 1392 končí dynastie Wang a nastupuje dynastie I.

³¹ CH'OE, Yöng-ho, 1980, s. 11.

Mezi další historická díla, která vznikala v počátečních letech dynastie I pod záštitou království patří například:

Tongguk sarjak (東國史略, Stručné dějiny Východního království), dílo, které obsahovalo shrnutí dějin od Tanguna až do doby Tří království. Silně kritizovalo buddhismus.

Samguksa čörjo (三國史節要, Zkrácený výtah dějin Tří království), toto dílo doplňovalo *Samguk sagi* o dějiny období Starého Čosönu.³²

1.2 Zapisování soudobých záznamů

Během dynastie I nebyla veškerá snaha vynaložena pouze na zpětnou kompilaci dějin, ale i na zaznamenávání a uchovávání soudobých záznamů.³³ Království Čosön bylo postaveno na byrokratickém systému, který se s postupem času vyvíjel. S růstem byrokracie se také zvyšovala potřeba efektivního zpracovávání dokumentů, což bylo pro správu státu tohoto systému klíčové.³⁴ Nastolení byrokracie prostřednictvím zavedení státního správního systému na počátku dynastie a současně posílení moci panovníka vedlo k rozdělení povinností a zvýšení počtu úředníků.³⁵ V tomto hierarchickém systému měl každý úředník svou vlastní roli a byl odpovědný za plnění úkolů v souladu s předepsanými postupy. Jmenování nových úředníků a jejich výměny byly velmi časté. Pro zachování stability daných pozic a zajištění přenosu informací z předchozího úředníka na nového bylo potřeba udržovat rozsáhlou dokumentaci.³⁶ Současně si plnění administrativních povinností vyžádalo tvorbu dalších úředních dokumentů.³⁷

1.2.1 Úřady pro tvorbu záznamů

Království Čosön navazovalo na tradici království Korjō. Převzalo po něm základy úřednického systému. Když se po vládách krále Tchädžonga (太宗, vl. 1400-1418) a Sedžonga (世宗, vl. 1418-1450) království stabilizovalo, úřednický systém se začal měnit. Na počátku dynastie existoval *Úřad pro královské dekrety a státní záznamy* (藝文春秋館, *Jemunčchunčhugwan*), což byl úřad, jehož úkolem bylo zapisovat královská slova a výnosy, jednání dvora a historii státu. V roce 1401 došlo k rozdělení tohoto úřadu na dvě samostatné

³² HAN, Young Woo, 2010, s. 97.

³³ CH'OE, Yöng-ho, 1980, s. 12.

³⁴ O, Hang-njöng, 2008, s. 16.

³⁵ PAK, Čong-jön. *Sačcho* (史草) *wa sidžönggi* (時政記) *üi kirokhakčök kočchal* [Posouzení sačcho a sidžönggi na základně archivnictví]. Söul, 2011. Diplomová práce. Univerzita Hanjang. Dostupné z: <https://repository.hanyang.ac.kr/handle/20.500.11754/140494>. [citováno 2023-10-25]. S. 12.

³⁶ O, Hang-njöng, 2008, s. 17.

³⁷ PAK, Čong-jön, 2011, s. 13.

instituce a to na *Úřad pro královské dekrety* (藝文館, *Jemungwan*) a *Úřad pro státní záznamy* (春秋館, *Čchunčchugwan*).³⁸

Úřad pro královské dekrety v průběhu dynastie podstoupil mnoho změn a přejmenování. I jeho funkce se v průběhu času měnila. Funkce zapisování slov a výnosů krále z konce dynastie Wang ztratila na síle a hlavní náplní práce úředníků tohoto úřadu se stalo zapisování *sačcho* a *sidžönggi*, které následně sloužily ke kompilaci *sillokŭ*.^{39, 40}

Úřad pro státní záznamy byl úřad, který měl na starost kompilaci *sillokŭ* a další úkoly týkající se správy veřejných záznamů. Na konci každého roku vznikaly z *Süngdžöngwönilgi* (承政院日記, Deník královského sekretariátu) a dalších důležitých záznamů státních úřadů, které byly *Úřadu pro státní záznamy* poskytnuty, *sidžönggi* (時政記).⁴¹ *Úřad pro státní záznamy* se skládal z vysoce postavených úředníků, kteří složili literátské úřednické zkoušky a zároveň zastávali funkce i v dalších státních úřadech.⁴²

Mezi další úřady, které hrály roli v zapisování soudobých záznamů, patří následující.

Královský sekretariát (承政院, *Süngdžöngwön*) byl velmi vlivným úřadem, jelikož byl přímo podřízený králi. Měl na starost přijímání a šíření královských nařízení. Všichni úředníci, kteří zde sloužili, pracovali zároveň i pro *Úřad pro státní záznamy*.⁴³

Úřad poradců (弘文館, *Hongmungwan*) vyhledával správní a zákonné precedenty, koncipoval významné státní dokumenty a sloužil jako poradní orgán krále.⁴⁴ *Úřad poradců* a královské lekce (*經筵*, *kjöngjön*) se skládaly téměř ze stejných úředníků. *Úřad poradců* měl vysoké postavení a velký vliv, jelikož se skládal z poradců krále a zároveň měl na starost vzdělávání panovníka v konfuciánských klasicích a v historii.⁴⁵

Všechny tyto úřady měly společné to, že úředníci, kteří v nich pracovali, zastávali souběžně více funkcí.⁴⁶ Co se týče dokumentů, které tyto úřady produkovaly, tak v *Královském sekretariátu* vznikaly *Süngdžöngwönilgi* (承政院日記, Deník královského sekretariátu).

³⁸ PÄK, Čong-jön, 2011, s. 15.

³⁹ *Sačcho* a *sidžönggi* jsou podrobněji představeny v podkapitole 1.2.2. *Sillokŭm* je věnována podkapitola 1.3.

⁴⁰ Ibid, s. 16.

⁴¹ PÄK, Sön-hje. *Kjöngguk tädžonŭi kirok kwalli kjudžöng*. [Předpisy pro správu záznamů podle Velkého kódu správy státu]. Online. Kirokhak jöngu. Hangukkirokhakhö, 2007, No. 15, s. 95-140. Dostupné z: <https://doi.org/10.20923/kjas.2007.15.095>. [citováno 2023-10-15]. S. 123.

⁴² PÄK, Sön-hje, 2007, s. 124.

⁴³ Ibid., s. 127.

⁴⁴ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 85.

⁴⁵ PÄK, Sön-hje, 2007, s. 127.

⁴⁶ Ibid.

Úředníci *Úřadu poradců* a královských lekcí produkovali *Kjōngjōnilgi* (經筵日記, Deník královských lekcí).⁴⁷

1.2.2 Úředníci

Sagwan (史官, historik)⁴⁸ bylo označení pro úředníka, který měl na starost tvorbu, správu a uchovávání záznamů, ze kterých byly kompilovány *silloky*. Pokud by tvorbu, shromažďování anebo uchovávání těchto dokumentů úředník zanedbal, byl potrestán. Byli takto označováni úředníci z *Úřadu pro státní záznamy*.⁴⁹ Záznamy, které vytvářeli, byly primárními zdroji pro kompilaci *silloků*, a tudíž měly určitou váhu a muselo se s nimi zacházet opatrně. Obsah těchto záznamů nesměl být vyzrazen, aby toto pravidlo bylo dodrženo, mohli s nimi pracovat jen historici.⁵⁰

Označení *sagwan* bylo také často používáno při odkazování na historiky z *Úřadu pro královské dekrety*, kteří doprovázeli krále a zapisovali jeho slova a činy, stejně tak jako státní záležitosti. Byli zároveň známí pod označením *hallim* (翰林, královský kronikář).⁵¹

Termín *sagwan* tedy odkazoval na více úředníků. Podle náplně jejich práce lze rozlišovat dva typy. *Kjōmim sagwan* (兼任史官⁵², historik s vícero úřady), ti zastávali najednou více úřednických pozic, a *čōnim sagwan* (專任史官⁵³, historik „na plný úvazek“), kteří se na kompilaci *silloků* podíleli nejvíce. Sem spadali výše zmínění *hallim* z *Úřadu pro královské dekrety*.⁵⁴

Mezi tři hlavní povinnosti historiků *čōnim* spadalo doprovázení panovníka a zapisování jeho slov a činů, tvorba *sačcho* a tvorba *sidžōnggi*.

První z povinností, doprovázení panovníka v paláci, zahrnuje zapisování slov a činů krále a dokumentaci aktuálních událostí. Docházelo k doslovnému zaznamenávání diskusí na královském dvoře, zapisování kroků vlády, a úspěchů či neúspěchů těchto akcí. Také byly zaznamenávány činy státních úředníků, a to jak pozitivní, tak negativní. S vykonáváním této povinnosti měli historici několikrát v průběhu dynastie problémy. Záleželo na tom, jak byli zrovna panovník a vládoucí třída tomuto konceptu záznamů historie nakloněni.⁵⁵

⁴⁷ PÄK, Sōn-hje, 2007, s. 129.

⁴⁸ Po představení různých typů historiků, budu ve své práci převážně používat český překlad historik.

⁴⁹ PAK, Čong-jōn, 2011, s. 17.

⁵⁰ Ibid., s. 18.

⁵¹ Ibid., s. 19.

⁵² 兼 – kombinovat, zastávat více funkcí najednou; 任 – svěřit (odpovědnost za); 史官 – historik

⁵³ 專 – výhradně, pouze (jeden); 任 – svěřit (odpovědnost za); 史官 – historik

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Ibid., s. 20.

Druhou povinností historiků bylo zapisování *sačcho* (史草). Obecně se tak nazývaly záznamy, na jejichž základě probíhala kompilace *silloků*.⁵⁶ Přesněji vzato se jednalo o rukopis, který denně sepisovali historici, a ve kterém dokumentovali stav země. Vznikaly dva typy *sačcho*. První z nich, *ipsi sačcho* (入侍史草⁵⁷), psali historici *čönim* z Úřadu pro královské dekrety při doprovázení panovníka. Obsahem tohoto typu *sačcho* byly slova a činy panovníka. Tyto záznamy byly odevzdány do Úřadu pro státní záznamy, kde byly po zeditování uloženy a následně byly využity k tvorbě *sidžonggi*. Druhý typ *sačcho*, *kadžang sačcho* (家藏史草⁵⁸), vznikal, když se historik vrátil po doprovázení panovníka domů a na základě svých vzpomínek sepsal události dne rozšířené o svůj osobní komentář. Tyto záznamy vznikaly a byly uchovávané v domě historika a zde setrvaly, dokud nezapočala kompilace *silloků*.⁵⁹ Tento typ záznamů měl nejčastěji formu deníku.⁶⁰

Třetí povinnost se týkala tvorby *sidžonggi* (時政記). Jednalo se o sbírku veřejných záznamů dokumentujících chod jednotlivých vládních úřadů.⁶¹ Záznamy, z kterých se toto dílo kompilovalo, sepisovali ve formě deníku historici *kjömim*, kteří v těchto úřadech pracovali. Poté byly tyto dokumenty poskytnuty Úřadu pro státní záznamy, kde byly chronologicky uspořádány a zkompilovány tamními historiky.⁶² Při tvorbě *sidžonggi* byly dokumenty, z kterých se dílo sestavovalo, podrobeny kontrole a přepracovány, aby byl ve finálním díle obsažen jen potřebný obsah.⁶³

1.2.3 Správa úředních dokumentů

Na počátku dynastie I se s dokumenty nakládalo podle pravidel stanovených v *Hóngwǔlǐzhì* (洪武禮制, kor. *Hongmujedže*)^{64, 65} Po sepsání *Kjōngguk tädžön* (經國大典)⁶⁶ se přešlo na pravidla obsažená v tomto zákoníku. Ta vytvořila daleko jednodušší systém termínů a názvů dokumentů oproti dříve užívaným předpisům. První zmíněná pravidla například obsahovala komplikovaný systém pojmenovávání dokumentů podle hierarchie úřadů, které dokumenty odesílaly a které je přijímaly. Přejít na nová zjednodušená pravidla měl

⁵⁶ PAK, Čong-jön, 2011, s. 20.

⁵⁷ 入 – vstoupit do; 侍 - sloužit

⁵⁸ 家 – dům, rodina; 藏 – skrýt

⁵⁹ Ibid., s. 21.

⁶⁰ Ibid., s. 25.

⁶¹ Ibid., s. 22.

⁶² Ibid., s. 21.

⁶³ PÄK, Sön-hje, 2007, s. 131.

⁶⁴ Dílo kompilované za dynastie Míng (1368-1644). Kniha o rituální etiketě a povinnostech.

⁶⁵ O, Hang-njōng, 2008, s. 18.

⁶⁶ Velký kód správy státu. Zákoník království Čosön, jehož kompilace započala za vlády krále Sedža (vl. 1455-1468) a byla dokončena za vlády krále Sōngdžonga (vl. 1469-1494).

podporovat efektivní fungování státní administrativy.⁶⁷ *Kjōngguk tādžōn* také právně ustálil povinnosti historiků.⁶⁸

Vznikaly administrativní dokumenty nezbytné pro místní správu a byla zavedena opatření, která měla zabránit padělání a poškozování těchto dokumentů.⁶⁹

Správu záznamů lze rozdělit na dvě fáze. V první fázi dokumenty vznikaly, jednalo o originální formu dokumentu. Ve druhé fázi byly dokumenty zrevidovány historiky, v této fázi se jednalo už spíše o kompilace originálu.⁷⁰ Uchovávání historických záznamů za Čosōnu bylo založeno na jejich kompilaci spíše než na zachování neporušených originálů.⁷¹ Jednalo se o systém správy záznamů soustředěných na tvorbu *silloků*.⁷²

Podle četnosti využívání jednotlivých záznamů se rozlišovaly dokumenty frekventovaně používané, málo frekventovaně používané a nevyužívané. Na frekventovaně používané dokumenty se běžně odkazovalo a byly uchovávány a využívány ve vládních úřadech. Málo frekventovaně používané dokumenty byly záznamy, které byly uchovávány na jiném místě než frekventovaně používané dokumenty, odkazovalo se na ně méně často.⁷³ Jakmile dosáhl dokument fáze nevyužívaného dokumentu, byl recyklován a materiál znovu použit na výrobu nového dokumentu.⁷⁴ Vzhledem k ceně papíru by bylo finančně velmi náročné uchovávat všechny záznamy v jejich originální podobě.⁷⁵ Pokud bylo potřeba záznam uchovat, byl vytvořen dokument nový, co nejvíce podobný originálu, ale se zhuštěným obsahem.⁷⁶

Sačcho a *sidžōnggi* vznikaly za účelem kompilace *silloků*. Jakmile splnily svůj účel, měly být jejich originály zničeny. Jednalo se tedy o dokumenty s dočasnou životností. Na druhou stranu, jejich obsah byl po zrevidování v *sillocích* zachován, takže svým způsobem měly stálou životnost.⁷⁷ I přesto, že bylo stanoveno, že po kompilaci *silloků* měly být *sačcho* a *sidžōnggi* zničeny, není jisté, zda tomu tak vždy bylo.⁷⁸

⁶⁷ O, Hang-njōng, 2008, s. 19.

⁶⁸ PAK, Čong-jōn, 2011, s. 18.

⁶⁹ O, Hang-njōng, 2008, s. 20.

⁷⁰ PAK, Sōn-hje, 2007, s. 99.

⁷¹ Ibid., s. 97.

⁷² PAK, Čong-jōn, 2011, s. 44.

⁷³ O, Hang-njōng, 2008, s. 19.

⁷⁴ Ibid., s. 20.

⁷⁵ PAK, Sōn-hje, 2007, s. 132.

⁷⁶ O, Hang-njōng, 2008, s. 20.

⁷⁷ PAK, Čong-jōn, 2011, s. 23.

⁷⁸ Ibid., s. 66.

Protože v tomto období neexistovaly archivy úředních dokumentů na státní úrovni, byly dokumenty spravovány individuálně regionálními samosprávami. Existoval však *Úřad pro státní záznamy*, kde se kompilovaly *silloky* a další historická díla.⁷⁹

1.2.4 Přístup k historickým záznamům a jejich autentičnost a spolehlivost

Záznamy, které se týkaly aktuálního dění, a byly určeny pro budoucí použití – zpětnou kompilaci historie v budoucích generacích – nebyly veřejně přístupné. Záznamy týkající se minulosti, byly veřejně přístupné a aktivně se na ně odkazovalo.⁸⁰

U historických záznamů se posuzují dvě charakteristiky: autentičnost a spolehlivost. Záznam lze označit za autentický, pokud pravdivě a přesně popisuje historickou událost, s jeho obsahem nebylo od vytvoření manipulováno a nedošlo k jeho záměně či zkreslení. Dále je důležitá skutečnost, že daný dokument byl uchován na určeném místě, například v archivu, veřejném úřadu nebo chrámu. Spolehlivost je vlastnost, kterou záznam získává svou formou a způsobem zápisu. Forma dokumentu odkazuje na právní a sociální rámec, ve kterém byl vytvořen, například datum vzniku, podpis nebo pečeť. Způsob zápisu dokumentu je soubor pravidel, podle kterých byly události zaznamenávány. Spolehlivost dokumentu potvrzovala pravdivost jeho obsahu a umožňovala na dokument odkazovat.⁸¹

Je důležité, že proces kompilace *silloků* nenarušoval jejich spolehlivost. *Sačcho*, které byla ke kompilaci používána, byla chráněna různými zákony⁸². Bylo zakázáno vyzradit jejich obsah, manipulovat s jejich obsahem a ničit je.⁸³ Historici byli povinni *sačcho* podepisovat⁸⁴. Očekávalo se od nich, že budou události zaznamenávat přesně a pravdivě. Přesto však v určitých případech nezapisovali dění podle skutečnosti a části svých zápisů upravili. Obávali se totiž reakce vysoce postavených úředníků či panovníka, kterých se konkrétní pasáž týkala.⁸⁵

Aby byla chráněna identita historiků, bylo zvykem, že dokud nezapočala kompilace *silloků*, nesmělo se do *sačcho* a *sidžönggi* nahlížet. Během dynastie I nebyl tento zvyk právně zakotven a nebyl vždy dodržován.⁸⁶ Proto se občas stalo, že obsah *sačcho* unikl.⁸⁷

⁷⁹ PÄK, Sön-hje, 2007, s. 98.

⁸⁰ O, Hang-njöng, 2008, s. 21.

⁸¹ Ibid., s. 24.

⁸² Zákony se v průběhu dynastie měnily. V počátečním období dynastie se jednalo ve velké většině o zvykové konvence.

⁸³ Ibid., s. 25.

⁸⁴ V průběhu dynastie se lišilo. V dobách, kdy byli historici povinni *sačcho* podepisovat a nebylo dodrženo zachování utajení obsahu *sačcho*, historici většinou nezaznamenávali události pravdivě.

⁸⁵ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli [Kompilace a správa silloků]*. Online. In: Čosönwangžosillok: sogä. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

⁸⁶ PAK, Čong-jön, 2011, s. 53.

⁸⁷ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli [Kompilace a správa silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

1.3 Skutečné záznamy králů Čosönu (朝鮮王朝實錄, *Čosön wangdžo sillok*)

Skutečné záznamy králů Čosönu zaznamenávají v chronologickém pořadí události, které se staly a dále obsahují záznamy, které byly odevzdány během vlády daného panovníka. Patří do žánru letopisů.⁸⁸

Sbírka se skládá z dvaceti osmi souborů chronologických záznamů. Jeden soubor se vždy věnuje vládě jednoho z panovníků království Čosön. Tyto letopisy pokrývají vládu 25 panovníků dynastie I v rozmezí 472 let. *Silloky* císařů Kodžonga (高宗, vl. 1897-1907) a Sundžonga (純宗, vl. 1907-1910) zde nejsou zahrnuty, jelikož k jejich kompilaci nedošlo za království Čosön, ale až během japonské okupace⁸⁹. Do jejich kompilace bylo zasahováno Japonci a nebyla dodržena striktní kompilační pravidla. Název *Čosön wangdžo sillok* (朝鮮王朝實錄, Skutečné záznamy králů Čosönu) je někdy zkracován jen na *sillok*⁹⁰. Dále jsou součástí této sbírky také dva deníky, a to *Jönsangun ilgi* (燕山君日記) a *Kwanghägun ilgi* (光海君日記). Jejich systém a charakter je stejný jako u ostatních *silloků*. Název historických záznamů zachycujících vládu princů Jönsana (燕山君, vl. 1495-1506) a Kwanghäho (光海君, vl. 1608-1623) se liší, jelikož byli posmrtně zbaveni funkce a byl jim odebrán titul *täwang* (大王, veliký král). Většina *Skutečných záznamů králů Čosönu* byla tištěna na papír metodou dřevěného knihtisku s vyměnitelnými literami, ale existují i *silloky* zapsané ručně⁹¹. *Silloky* byly psané klasickou čínštinou^{92, 93}

1.3.1. Původ *silloků*

Pravidelné zapisování dění z královské dvora v severovýchodní Asii začalo za čínské dynastie Hàn⁹⁴, kdy existovala funkce historika, který měl na starost zapisování slov a činů císaře. Termín *shilù* (實錄, skutečný záznam, kor. *sillok*) odkazující na žánr letopisů se poprvé objevil ve *Skutečných záznamech císaře* (皇帝實錄, *Huáng dì shilù*), které byly kompilovány

⁸⁸ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchanüi juräwa čchedže [Původ a systém kompilace silloků]*. Online. In: Čosönwangdžosillok: sogä. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

⁸⁹ 1910-1945

⁹⁰ V práci pro tento typ historických záznamů používám nejčastěji tento termín. Občas také používám termín letopisy.

⁹¹ *Silloky* nejstarších vlád a dva svazky *Kwanghägun ilgi*.

⁹² Klasická čínština byla úředním jazykem království Čosön. Jednalo se o jazyk, který byl využíván pouze k psaní. V klasické čínštině vznikaly veškeré oficiální dokumenty.

⁹³ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchanüi juräwa čchedže [Původ a systém kompilace silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

⁹⁴ 206 př. n. l. – 220 n. l.

během vlády císaře Wü (梁武帝)⁹⁵ na počátku šestého století. Během dvou následujících čínských dynastií Táng a Sòng se tato metoda kompilování *shilù* stala tradiční.⁹⁶

Tvorba *shilù* úzce souvisela s byrokratickým systémem země. Byrokratický stát začal produkovat velké množství dokumentů a bylo potřeba tyto dokumenty organizovat. Z tohoto důvodu vznikl produkt, který byl kompilací soudobé historie a nazýval se *shilù*. Zapisování a uchovávání historických záznamů, které v minulosti měla na starost rodina historiků předávající si tyto dokumenty z generace na generaci, měly teď na starost úřady. S tím se objevily i nové problémy jako například únik soukromých informací.⁹⁷

Od období Šesti dynastií⁹⁸ do počátku dynastie Táng⁹⁹ došlo v Číně k soustředění politické moci kolem byrokracie. A tak vznikalo stále větší množství dokumentů, které bylo potřeba zpracovat a uchovávat. To vedlo k vytvoření nutné pracovní síly.¹⁰⁰ Vznikl úřad, který měl na starost zapisování historie, a začala kompilace historických knih a *shilù*.¹⁰¹

Během vlády dynastie Táng se někteří císaři na kompilaci *shilù* i přímo podíleli. Jelikož byly *shilù* kompilovány v průběhu vlády panovníka, na jejich sestavování se podíleli tehdejší úředníci. Museli mít tedy přístup k zápisům a *shilù* byly v té době všeobecně přístupné. Existovala tu tedy možnost úniku informací a vzniku sporů. Byl zde problém s procesem kompilace.¹⁰²

Před tvorbou *shilù* byla velká většina historických knih oficiálními dějinami a zápisy soudobé historie. Jelikož oficiální dějiny byly kompilovány vždy po konci dynastie, nevnikaly kvůli nim větší rozpory. Nakonec byl problém s přístupem k aktuálním dokumentům vyřešen tak, že přístup k *shilù* byl zakázán a nadále byl umožněn přístup jen k dokumentům administrativním.¹⁰³

V Koreji byl během počátku království Korjō zřízen *Úřad historie* (史館, *Sagwan*), který byl později přejmenován na *Úřad pro královské dekrety a státní záznamy* (藝文春秋館, *Jemunčchunčhugwan*). Za dynastie Wang byly sestaveny *silloky* zaznamenávající vlády

⁹⁵ Období čínské historie jižních a severních dynastií 420-589. Stát Liáng 502-557.

⁹⁶ Kuksapchjōnčchanüwōnhö. *Sillok pchjōnčchanü juräwa čchedže [Původ a systém kompilace silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

⁹⁷ O, Hang-njōng, 2008, s. 18.

⁹⁸ Období v Číně od počátku 3. století do pozdního 6. století.

⁹⁹ 618 n. l. – 907 n. l.

¹⁰⁰ O, Hang-njōng, 2008, s. 21.

¹⁰¹ PAK, Čong-jōn, 2011, s. 8.

¹⁰² O, Hang-njōng, 2008, s. 21.

¹⁰³ Ibid., s. 22.

prvních sedmi panovníků¹⁰⁴. Došlo však k jejich zničení během kitanské¹⁰⁵ invaze v roce 1011. V roce 1034 byly *silloky* na příkaz krále Hjöndžonga (顯宗, vl. 1009-1031) znovu sepsány. Následující panovníci nařídili, aby se v kompilaci *silloků* pokračovalo.¹⁰⁶

Za království Korjō nebyly tvořeny *sidžönggi*. *Silloky* byly kompilovány na základě *kadžang sačcho*. Tento systém vytvářel jiný typ *silloků*, než vznikaly v Číně, ale z čínského systému vycházel.¹⁰⁷

Dynastie I převzala tradici království Korjō a zkomponovala *silloky* krále Kongmina (恭愍, vl. 1351-1374) a dalších panovníků pozdní dynastie Wang v roce 1398. Tyto *silloky* se nedochovaly, byly ztraceny a zničeny během několika následujících válek¹⁰⁸.¹⁰⁹ Za království Čosön oproti království Korjō vznikaly ke kompilaci jiné druhy záznamů, došlo ke změně v rolích institucí a historiků. Byly zapříčiněny změnami v politickém systému a v ideologii, které nastaly po založení dynastie I.¹¹⁰ V království Čosön začala tradice sepisování dějin vlády každého panovníka v roce 1413 vytvořením díla *Skutečné záznamy krále Tchädža* a pokračovala až do konce dynastie.¹¹¹

1.3.2 Proces kompilace *silloků*

Proces kompilace *Skutečných záznamů králů Čosönu* začal v okamžiku, kdy panovník, jehož vládu letopisy zachycovaly, zemřel a na trůn usedl jeho následník. Letopisy byly tedy kompilovány posmrtně. Jakmile bylo vládou učiněno rozhodnutí začít s procesem kompilace, byl sestaven dočasný státní úřad, který se nazýval *Úřad kompilace letopisů* (實錄廳, *Sillokčchöng*). *Úřad kompilace letopisů* se dále dělil na *Točchöng* (都廳)¹¹² a tři oddělení. V případě dlouhé vlády panovníka, která by znamenala nadměrné množství materiálů ke zpracování, mohlo být oddělení až šest. Každé mělo na starost kompilaci záznamů týkajících

¹⁰⁴ Král Tchädžo (太祖, vl. 918-943), Hjedžong (惠宗, vl. 943-945), Čöngdžong (定宗, vl. 945-949), Kwangdžong (光宗, vl. 949-975), Kjöngdžong (景宗, vl. 975-981), Söngdžong (成宗, vl. 981-997) a Mokčong (穆宗, vl. 997-1009).

¹⁰⁵ Kitani byli asijský kočovný národ. V letech 907-1125 existoval kitanský stát Liao. V roce 1011 došlo k druhé vojenské výpravě do království Korjō. Kitani požadovali navrácení území, které království Korjō získalo při první invazi v roce 993.

¹⁰⁶ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchanüi juräwa čchedže [Původ a systém kompilace silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

¹⁰⁷ PAK, Čong-jön, 2011, s. 11.

¹⁰⁸ Imdžinské války v letech 1592-1598, invaze Mandžů v roce 1627, později invaze dynastie Qīng v roce 1636.

¹⁰⁹ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchanüi juräwa čchedže [Původ a systém kompilace silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

¹¹⁰ PAK, Čong-jön, 2011, s. 12.

¹¹¹ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 95.

¹¹² Jedno z oddělení *Úřadu kompilace letopisů* dočasně zřízené za účelem kompilace *silloků* dynastie I.

se předem určeného počtu navazujících let vlády panovníka. Byl jmenován vedoucí úředník *Úřadu kompilace letopisů* a jemu podřízeni úředníci. Personál *Úřadu kompilace letopisů* byl tvořen především úředníky *Úřadu pro královské dekry* a *Úřadu poradců*, kteří souběžně zastávali pozici historika v *Úřadu pro státní záznamy*. V případě, že množství materiálů ke kompilaci přesahovalo normu, mohli se na kompilaci podílet i další vládní úředníci. Dále bylo vydáno celostátní nařízení, které pod hrozbou trestu požadovalo po historících během stanovené časové lhůty odevzdání veškerých *sačcho* do *Úřadu kompilace letopisů*. Tyto poskytnuté záznamy pak sloužily jako primární zdroj pro kompilaci letopisů.¹¹³

Proces kompilace *silloků* probíhal ve třech hlavních fázích. V první fázi tři oddělení shromáždily nejdůležitější informace z různých primárních zdrojů, které měly k dispozici a zpracovaly první verzi rukopisu *silloku*. Ve druhé fázi byl tento rukopis přezkoumán vysoce postavenými úředníky z *Točchöngu*. Ti rukopis doplnili o důležité informace, které byly v první fázi opomenuty, vymazali obsah, který uznali za nepotřebný, a opravili případné faktické chyby. Z tohoto procesu vznikla druhá verze rukopisu. Ve finální fázi byl text zkontrolován vedoucím úředníkem *Úřadu kompilace letopisů* a dalšími vysoce postavenými úředníky. Jejich úkolem bylo kromě kontroly obsahu i sjednocení písemného stylu celého díla. Během této fáze byla vytvořena finální verze *silloku*, která byla následně vytištěna.¹¹⁴

Ke kompilaci se využívalo několik různých záznamů. Mezi nejdůležitější patřily *kadžang sačcho*, *sidžönggi* a *Süngdžöngwon ilgi*.¹¹⁵ Dále se také využívaly dokumenty z důležitých státních úřadů¹¹⁶.¹¹⁷ Tyto dokumenty byly v procesu kompilace posouzeny a případně přepsány.¹¹⁸

Když byla kompilace *silloku* dokončena, byly základní materiály použité ke kompilaci recyklovány a papír byl znovu použit, aby se předešlo úniku informací. Proces kompilace *silloků* byl velmi striktní. Kladl se velký důraz na dodržování povinnosti zachovat mlčenlivost o obsahu letopisů a psát přesně a pravdivě.¹¹⁹

¹¹³ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli [Kompilace a správa silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

¹¹⁴ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli [Kompilace a správa silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

¹¹⁵ PÄK, Sön-hje, 2007, s. 97.

¹¹⁶ Důležitým státním úřadům se věnuje následující kapitola.

¹¹⁷ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli [Kompilace a správa silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

¹¹⁸ O, Hang-njöng, 2008, s. 27.

¹¹⁹ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli [Kompilace a správa silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

1.3.3 Uchovávání *silloků*

Skutečné záznamy králů Čosönu jsou dnes v Koreji jediné *silloky*, které se dochovaly.¹²⁰

Silloky byly skladovány v archivech.¹²¹ Každé tři roky proběhla kontrola a údržba uložených *silloků*, při které byly vystaveny slunci a vzduchu, aby z nich byla odstraněna vlhkost a vypuzen hmyz.¹²² Tuto činnost měli na starost historici *čönim*. Při údržbě dokumentů se museli řídit striktními předpisy. Panovník i vysoce postavení úředníci nesměli *silloky* soukromě číst, byly pouze využívány jako referenční materiál pro státní správu. Když bylo potřeba do *silloků* nahlédnout, byl do archivu vyslán historik, který ze *silloků* zkopíroval pouze části týkající se daného problému.¹²³

Sbírka *Skutečných záznamů králů Čosönu* započala *Skutečnými záznamy krále Tchädža*, které byly dokončeny v roce 1413. V roce 1426 byly zkompileovány *silloky* krále Čöngdžonga (定宗, 1398-1400) a v roce 1431 *silloky* krále Tchädžonga. Tyto první tři *silloky* byly uloženy v archivu v Čchungdžu¹²⁴, kde byly také uloženy *silloky* z království Korjō. Tento archiv se však nacházel v blízkosti města, ve kterém kvůli velké hustotě obydlí prostých lidí stále hrozilo nebezpečí požáru. V roce 1439 byly postaveny další dva nové archivy poblíž Čöndžu¹²⁵ a Söngdžu¹²⁶. V roce 1445 byly přiděleny tři kopie každého z letopisů, takže nyní měl každý *sillok* čtyři kopie. Jedna z nich byla vždy uložena v *Úřadu pro státní záznamy* a zbylé tři ve třech výše zmíněných archivech. Od vzniku *Skutečných záznamů krále Sedžonga* bylo zvykem, že při tvorbě vznikala jedna ručně psaná verze a pak tři kopie tištěné kovovým knihtiskem s vyměnitelnými literami. Každá z těchto verzí se uchovávala v jiném archivu.¹²⁷

¹²⁰ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchanüi juräwa čchedže [Původ a systém kompilace silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

¹²¹ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli [Kompilace a správa silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

¹²² PÄK, Sön-hje. 2007, s. 132.

¹²³ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli [Kompilace a správa silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

¹²⁴ provincie Čchungčchöng

¹²⁵ provincie Čölla

¹²⁶ provincie Kjöngsang

¹²⁷ Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli [Kompilace a správa silloků]*. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

2. Události předcházející literátským čistkám roku 1498

Jak již bylo zmíněno, dynastie I navazovala na dynastii Wang. Po založení dynastie I došlo k několika změnám, například k pozemkové reformě, zrušení soukromých armád a přijetí neokonfucianismu jako státní ideologie. Systém a rozdělení moci však zůstaly v podstatě stejné.¹²⁸ Jangbanská elita z království Kōrjo si dokázala udržet své postavení. Mezi elitu se však dostali i ti, kteří pomohli I Sōng-gjemu k trůnu.¹²⁹

Zakladatelé dynastie byli závislí na dvou politických nástrojích. Prvním z nich byli tzv. *zasloužilí o založení dynastie*, druhým byl neokonfucianismus. Jednalo se o protichůdné nástroje, jelikož neokonfucianismus zavrhuje touhu po majetku, a naopak *zasloužilí* byli významně majetkově odměňováni. Neokonfucianismus podporuje kariérní postup na základě schopností, ale pro *zasloužilé* bylo jednodušší získat významný úřad jen díky svému postavení.¹³⁰

2.1 Státní ideologie království Čosōn – neokonfucianismus

K přijetí neokonfuciánské doktríny došlo během konce království Korjō.¹³¹ Za vlády krále Kongmina (恭愍, vl. 1352-1374) byly zahájeny reformní snahy, které však neuspěly, jelikož země byla po téměř stoleté nadvládě Mongolů¹³². Královská pozice byla oslabena. Aristokracie, která během mongolské nadvlády posílila své postavení, se postavila proti reformám zaměřeným na obnovení moci panovníka. Reformám bránily také další události – invaze rudých turbanů¹³³, nájezdy japonských pirátů¹³⁴ a mongolské vměšování do vnitřní politiky království. V posledních letech království Korjō byla důvěryhodnost panovníků ještě více podkopána kvůli pochybnému systému nástupnictví. V důsledku toho se nejvyšší moc přesunula na armádu, která během úpadku království převzala vůdčí pozici.¹³⁵

¹²⁸ WAGNER, Edward Willett. *The Literati Purges: Political Conflict in Early Yi Korea*. Cambridge: Harvard University Press, 1974. S. 5.

¹²⁹ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 2.

¹³⁰ Ibid.

¹³¹ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 80.

¹³² Mongolská dynastie Yuán 1271-1368. Království Korjō bylo během let 1270-1356 součástí mongolské říše. V tomto období došlo k oslabení korejské královské moci, jelikož korunní princové byli vychováváni u mongolského dvora a ženěni s mongolskými princeznami. Došlo k vzestupu promongolských rodů. Dále muselo království Korjō zasílat tribut a účastnit se výprav do Japonska, což bylo pro království velmi finančně i materiálně náročné a na konci tohoto období byla země zdevastovaná.

¹³³ Skupiny vzbouřenců, které vznikly v období rozpadu dynastie Yuán.

¹³⁴ Japonští piráti, kteří od 13. století až do 16. století pořádali nájezdy na čínské a korejské pobřeží.

¹³⁵ DEUHLER, Martina. *Neo-confucianism*. Online. The Journal of Korean Studies. The Impulse for Social Action in Early Yi Korea. Duke University Press, 1980, Vol. 2, s. 71-111. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/jks.1980.0002>. [citováno 2022-11-03]. S. 72.

Založení dynastie I představovalo spojení I Söng-gjeho, vojenského hrdiny, a neokonfuciánských učenců. Aby mohla být nastolena rovnováha a pocit pořádku a bezpečí, bylo nutné vyřešit problémy korejského státu a společnosti z konce království Korjō.¹³⁶

V době založení dynastie I byla v zemi vyznávána různá náboženství. Buddhismus a šamanismus hrály klíčovou roli při utváření náboženského života v zemi, zejména ve vztahu ke kultu předků a víře o posmrtném životě. Na královském dvoře a napříč společností převládaly buddhistické i šamanské rituály. Zatímco šamanismus byl rozšířeným lidovým náboženstvím, buddhismus byl dobře organizovaným náboženstvím se soudržnou doktrínou. Během království Korjō byl buddhismus považován za ochranu sílu státu. Buddhistické kláštery získaly významný ekonomický vliv, jelikož během království Korjō nashromáždily velké množství půdy. Rovnostářské principy buddhismu spolu s jeho příslibem duchovního osvobození podnítily mnoho jednotlivců, aby opustili světské starosti a přijali mnišský život. I po začátku dynastie I buddhismus nadále ovlivňoval všechny vrstvy korejské společnosti.¹³⁷

Konfucianismus byl používán jako nástroj pro učení a státnictví již během období Tří království¹³⁸, přičemž konfuciánská studia za království Korjō měla primárně připravovat schopné úředníky státní správy. Od druhé poloviny jedenáctého století hrály klíčovou roli v šíření konfucianismu soukromé školy.¹³⁹ V posledním století království Korjō došlo k oživení konfucianismu přijetím nové doktríny neokonfucianismu. Vláda zpočátku toto nové učení založené na studiu děl Zhū Xīho (朱熹)¹⁴⁰ podporovala, primárními centry neokonfuciánských studií byly nadále soukromé školy. Na počátku dynastie I zaznamenala neokonfuciánská studia významný rozvoj prostřednictvím restrukturalizovaného *Sönggjunwanu*¹⁴¹, který se stal hlavní institucí pro vyšší vzdělávání. Soukromé školy si i přesto nadále zachovaly svou důležitost.¹⁴²

Neokonfucianismus se stal základem fungování státu. Nastolení dynastie znamenalo obnovu společnosti prostřednictvím zavedení neokonfuciánských principů. Z praktického hlediska toto učení poskytlo základ pro vytvoření sociopolitického řádu a udržení stability. Zavedení takového řádu trvalo desetiletí.¹⁴³

¹³⁶ DEUCHLER, Martina, 1980, s. 72.

¹³⁷ Ibid., s. 73.

¹³⁸ Období Tří království (*Samguk*) 57 př. n. l. – 668 n.l.

¹³⁹ Ibid.

¹⁴⁰ Žil v letech 1130-1200. Významný čínský filozof a učenec dynastie Söng. Hrál ústřední roli ve formování neokonfucianismu.

¹⁴¹ Přední vzdělávací instituce.

¹⁴² Ibid., s. 74.

¹⁴³ Ibid., s. 75.

Neokonfucianismus byl filozofickým konfucianismem.¹⁴⁴ Neokonfuciánská doktrína se především snažila o ustanovení etických základů pro osvícený konfuciánský politický systém. Pracovala za předpokladu, že lidská podstata je v jádru dobrá.¹⁴⁵ Politická etika zdůrazňovala oboustranný vztah mezi panovníkem a poddaným. Jednalo se o doktrínu netolerantní a zavrhuující všechna ostatní učení.¹⁴⁶ Konfuciáni na počátku dynastie I vinili z rozpadu království Korjō buddhismus. Zastávali názor, že buddhismus neměl dostatečné pragmatické standardy pro kontrolu společnosti a způsobil tedy její rozpad.¹⁴⁷

Nová vrstva literátů¹⁴⁸ království Čosön našla své duchovní zázemí v neokonfucianismu,¹⁴⁹ který kladl velký důraz na prokazování loajality panovníkovi a dodržování morálních zásad. Ochrana těchto dvou principů byla hlavní povinností konfuciánských učenců. V průběhu dynastie však došlo k mnoha politickým změnám, při kterých tyto základní principy nebyly dodrženy.¹⁵⁰

2.2 Zasloužilá elita – tzv. *zasloužili*

Tzv. *zasloužili* byli jedinci, kteří byli odměňováni za svou pomoc státu, zejména za podporu panovníka v různých politických sporech, povstání či převratech. Panovníci království Korjō a Čosön v takových případech poté sestavili soupis *zasloužilých* a ti následně získali určitá privilegia a materiální odměnu, například ve formě dědičného vlastnictví půdy či otroků.¹⁵¹ *Zasloužili o založení dynastie I* byli hlavně muži, kteří vynikali ve vojenství a byli tedy opakem ideálního konfuciánského civilního úředníka.¹⁵² Mezi panovníkem a *zasloužilými* existovala vzájemná závislost. *Zasloužili* byli závislí na privilegiích a odměnách od panovníka a panovník byl závislý na jejich podpoře.¹⁵³

¹⁴⁴ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 80.

¹⁴⁵ Ibid., s. 113.

¹⁴⁶ Ibid., s. 80.

¹⁴⁷ DEUHLER, Martina, 1980, s. 75.

¹⁴⁸ Literáti tvořili novou byrokratickou vrstvu, která se začala formovat za vlády vojenské kliky (1170-1270) v období království Korjō. Byli to vzdělaní muži, kteří se podíleli na státní správě.

¹⁴⁹ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 80.

¹⁵⁰ KIM, Kjōng-su. *Sedžoüi čipkwōngwa kwōlljōk pjōndong [Sedžovo chopení se moci a změny v moci]*. Online. Paksanhakpo. Paksanhakhō, 2014, no. 99, s. 39-77. Dostupné z: <https://www.dbpia.co.kr/Journal/articleDetail?nodeId=NODE10826803>. [citováno 2023-11-12]. S. 41.

¹⁵¹ CLARK, Donald N.. *Chosōn's Founding Fathers*. Online. Korean Studies. A Study of Merit Subjects in the Early Yi Dynasty. University of Hawai'i Press, 1982, Vol. 6, s. 17-40. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/ks.1982.0004>. [citováno 2022-11-03]. S. 17.

¹⁵² WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 3.

¹⁵³ Ibid., s. 5.

I potomci *zasloužilých* měli určitá privilegia. Byli upřednostňováni při povyšování a jejich postup ve vládě nebyl vázán na jejich úspěchy v úřednických zkouškách. Status *zasloužilého* často fungoval jako cesta k vyšším vládním funkcím. Ve vládě tvořili vlivnou frakci. Zastávali silné konzervativní přesvědčení a primárně se starali o zachování svých privilegií. S tímto postavením byly spojeny i společenské výhody. *Zasloužili* měli možnost pro své děti zajistit sňatky s potomky prominentních členů královské rodiny nebo vládních úředníků. Někteří dokonce zajistili sňatky i s potomky vládnoucího panovníka.¹⁵⁴

2.3 Úřednický systém a elita společnosti

V úřednickém systému raného království Čosŏn figurovali kromě nových úředníků i starí aristokraté z konce království Korjŏ.¹⁵⁵ Na počátku království Čosŏn společenský, politický, ekonomický a kulturní život ovládala třída jangbanských literátů, zejména ta část z nich, kterou lze označit za *zasloužilou elitu*. Po založení dynastie měli rozhodující roli jangbané, kteří dopomohli I Sŏng-gjemu k trůnu. Poté k nim přibyli ti, kteří při sporech o následnictví, které následně vypukly, stáli na straně vítězů.¹⁵⁶

Vládnoucí elita období království Čosŏn, označována jako jangban, byla primárně složena z jedinců z dědičné aristokracie. Členství této privilegované třídy se zdálo být založeno na historických faktorech, které předcházely založení dynastie I.¹⁵⁷ Jangbané se snažili udržet si výlučnost svého postavení a s ním spojená privilegia.¹⁵⁸ I uvnitř jangbanské třídy existovaly znevýhodněné skupiny, zejména příslušníci královského rodu. Politická doktrína dynastie I měla za cíl tuto skupinu izolovat od center politické moci.¹⁵⁹

Pro jangbany byla státní služba jediným uznávaným zaměstnáním. Jejich úkolem bylo vytvořit z království Čosŏn ideální konfuciánský stát pěstováním morálky lidu.¹⁶⁰ V úřednickém systému se rozlišovaly civilní a vojenské úřady. Pozice zastávané jangbany byly přiřazeny k jednomu z osmnácti úřednických stupňů.¹⁶¹ Za království Čosŏn měli lepší

¹⁵⁴ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 6.

¹⁵⁵ DUNCAN, John. *The Social Background to the Founding of the Chosŏn Dynasty*. Online. The Journal of Korean Studies. Change or Continuity?. Duke University Press, 1988-89, Vol. 6, s. 39-79. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/jks.1988.0007>. [citováno 2023-11-07]. S. 51.

¹⁵⁶ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 100.

¹⁵⁷ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 11.

¹⁵⁸ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 84.

¹⁵⁹ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 12.

¹⁶⁰ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 84.

¹⁶¹ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 11.

postavení civilní úředníci než vojenští. Lze si to vysvětlit především vlivem konfucianismu, případně taky setrvávajícím strachem z vlády vojenské kliky během období království Korjō.¹⁶²

Každý úředník měl osobní hodnost. Typicky ji jednotlivec získal při svém počátečním jmenování do úřadu. Mezi osobní hodností a hodností přidělené funkce existovala konzistentní shoda. K povýšení v osobní hodnosti často docházelo prostřednictvím jmenování do prestižnější funkce, existovala však ustanovení umožňující službu na vyšší pozici bez zvýšení osobní hodnosti. Podobně mohl být úředník přidělen na pozici o jednu hodnost nižší, než je jeho osobní hodnost, ale velmi zřídka o více než jednu hodnost nižší. Povýšení v osobní hodnosti nebylo podmíněno pouze jmenováním do vyšší funkce. Mimořádná povýšení byla udělována z různých důvodů, jako je zařazení mezi *zasloužilé*, sňatek do královské rodiny, význačná vojenská služba, úspěch v královských soutěžích a další podobné úspěchy.¹⁶³

V období království Čosŏn bylo pro získání vyššího úřadu důležité složení úřednických zkoušek. Podle zákona měli právo se zkoušek zúčastnit i prostí svobodní lidé, přístup ke zkouškám si ale v podstatě zmonopolizovali *jangané*.¹⁶⁴

2.4 Vládní a cenzorské úřady

Nejvyšší vládním úřadem byla *Státní rada* (議政府, *Ůidžŏngbu*). Měla obecné kontrolní pravomoci nad všemi úřady a státními záležitostmi. Skládala se ze sedmi členů.¹⁶⁵ V čele stáli tři vysoce postavení státní úředníci – nejvyšší, levý a pravý ministr.¹⁶⁶ Ti často komunikovali s králem nezávisle na zbývajících členech rady. Stát se jedním z prvních tří ministrů představovalo významný úspěch a obvykle se jednalo o vrchol celoživotní kariéry.¹⁶⁷ Na počátku dynastie byla velká většina úředníků, kteří zastávali tyto funkce, tvořena *zasloužilými*.¹⁶⁸ Moc *Státní rady* úzce souvisela s mocí současného panovníka. Pokud vládl nezkušený nebo slabý panovník, nechával tím více prostoru pro rozhodování *Státní radě*.¹⁶⁹

Hlavními správními úřady státu bylo *Šest ministerstev*¹⁷⁰ (六曹, *Jukčo*). Každé ministerstvo mělo na starost specifické záležitosti.¹⁷¹ Na počátku dynastie podléhalo *Šest*

¹⁶² WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 18.

¹⁶³ Ibid., s. 11.

¹⁶⁴ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 87.

¹⁶⁵ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 12.

¹⁶⁶ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 85.

¹⁶⁷ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 12.

¹⁶⁸ Ibid., s. 13.

¹⁶⁹ Ibid., s. 14.

¹⁷⁰ Ministerstvo pro záležitosti úředníků, daní, obřadů, vojenských záležitostí, trestů a veřejných prací.

¹⁷¹ Ibid., s. 13.

ministerstev dohledu *Státní rady*.¹⁷² V té době ministerstva nesměla předkládat své záležitosti přímo králi a musela postupovat prostřednictvím *Státní rady*.¹⁷³ Za vlády krále Sedža (世祖, vl. 1455-1468) došlo v tomto systému ke změně.¹⁷⁴ Krátce po tom, co usedl na trůn, tuto pravomoc *Státní rady* zrušil. Šest *ministerstev* od té doby mohlo komunikovat s králem přímo.¹⁷⁵ Politická struktura království Čosön by mohla být označována jako ministerský systém.¹⁷⁶

Dalším důležitým úřadem byl *Královský sekretariát* (承政院, *Sŭngdžöngwön*). Zpracovával veškerou královu komunikaci. Pracovalo zde šest úředníků a každý z nich měl na starost jedno ze *Šesti ministerstev*. Dále zde figurovali dva historikové, kteří zaznamenávali deníky tohoto úřadu. Úředníci *Královského sekretariátu* hráli určitou roli v politice státu, jelikož měli přímý přístup k panovníkovi a zároveň kvůli náplni své práce byli obeznámeni s vládními záležitostmi.¹⁷⁷

Státní tribunál (義禁府, *Ůigŭmbu*) sloužil jako soudní orgán primárně zaměřený na řešení závažných zločinů spáchaných jangbany. Jeho aktivace vyžadovala přímý příkaz od krále.¹⁷⁸ Jednalo se o důležitý nástroj ochraňující postavení panovníka.¹⁷⁹ Korejská monarchie však v sobě měla zabudované i striktní limity omezující a kontrolující moc panovníka.¹⁸⁰

Existovaly tři úřady, které měly chránit stát před zneužíváním politické a správní moci. Jednalo se o *Úřad inspektorů* (司憲府, *Sahönbu*), *Úřad cenzorů* (司諫院, *Saganwön*) a *Úřad poradců* (弘文館, *Hongmungwan*). Pro jejich společné označení se používal termín *samsa* (三司)^{181, 182}.

Úřad inspektorů byl dohlížejícím orgánem. Měl na starost posuzování politických otázek, zkoumání řízení úřadů a chování úředníků a dohlížení na morálku veřejnosti.¹⁸³ V praxi byly tyto funkce často sloučeny s funkcemi *Úřadu cenzorů*.¹⁸⁴

¹⁷² WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 13.

¹⁷³ Ibid., s. 14.

¹⁷⁴ Ibid., s. 13.

¹⁷⁵ Ibid., s. 14.

¹⁷⁶ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 85.

¹⁷⁷ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 14.

¹⁷⁸ Ibid., s. 17.

¹⁷⁹ HAN, Young Woo, 2010, s. 51.

¹⁸⁰ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 2.

¹⁸¹ V práci pro jejich společné označení používám termín cenzorské úřady případně cenzorské orgány.

¹⁸² ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 85.

¹⁸³ Ibid.

¹⁸⁴ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 15.

Úřad cenzorů měl na starost posuzování jednání panovníka a jeho případnou kritiku. Kladl mu tak určitá omezení, která měla zabránit zneužívání královské moci.¹⁸⁵ Úřad měl pravomoc přednášet své protesty přímo králi a podávat stížnosti na úředníky. Společně *Úřad inspektorů* a *Úřad cenzorů* dohlížely a komentovaly různé aspekty chování a zvyků panovníka, úředníků a jangbanské elity. Jelikož v praxi často fungovaly společně, byly také známy pod jedním společným názvem *Cenzorát* (臺諫, *Tägan*).¹⁸⁶ Důležitou pravomocí těchto úřadů bylo právo nahlížet do osobních záznamů¹⁸⁷ uchazečů o úřad ve středním nebo nižším postavení.¹⁸⁸ Na základě těchto informací mohly případně jmenování úředníků do úřadu zamítnout.¹⁸⁹

Úřad poradců byl zřízen v devátém roce vlády krále Söngdžonga (成宗, vl. 1469-1494) a jednalo se o poslední z cenzorských orgánů. Tento úřad měl na starost správu vládního knižního fondu a v podstatě sloužil jako státní referenční knihovna.¹⁹⁰ Mezi povinnosti zdejších úředníků patřilo dohledávání správních a zákonných precedentů a koncipování významných státních dokumentů¹⁹¹. Kromě toho *Úřad poradců* sloužil jako poradní orgán krále.¹⁹² Poradci poskytovali panovníkovi své rady, názory a vědomosti ohledně různých témat, od politiky až po historii.¹⁹³ Zvláštní charakteristikou tohoto úřadu bylo, že všichni poradci se automaticky podíleli na vedení královských lekcí.

Hlavní funkcí královských lekcí bylo objasňovat a diskutovat o čínských a korejských klasických textech. V praxi se však jednalo až o druhořadou činnost této instituce. Lekce začínala četbou a výkladem vybraného textu. Bylo však běžné, že se text vztahoval k aktuálnímu důležitému tématu. V královských lekcích se tedy hlavně jednalo o debaty o současných problémech. A za správných podmínek byla tato instituce hlavní cestou, jejímž prostřednictvím mohli zúčastnění úředníci králi prezentovat své názory na aktuální politické otázky.¹⁹⁴

Během období království Čosön si tato instituce prošla podstatnými změnami. Na počátku dynastie se lekce nekonaly pravidelně, vedl je jediný literát a jejich obsah se soustředil

¹⁸⁵ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 85.

¹⁸⁶ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 15.

¹⁸⁷ Informace o minulosti rodiny a profesní dráze.

¹⁸⁸ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 85.

¹⁸⁹ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 15.

¹⁹⁰ Ibid.

¹⁹¹ Například královských epitafů

¹⁹² ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 85.

¹⁹³ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 15.

¹⁹⁴ Ibid., s. 16.

hlavně na výklad konfuciánských klasických textů. Na konci prvního století vlády dynastie I se královské lekce již konaly třikrát denně – ráno, odpoledne a večer – a bylo v nich zapojeno několik poradců.¹⁹⁵ Královské lekce se postupem času přeměnily na důležité politické fórum, jelikož se zde začaly probírat aktuální státní záležitosti a panovník zde trávil většinu dne.¹⁹⁶

Král Sedžong nechal založit *Ústav rady moudrých* (集賢殿, Čiphjōndžon)¹⁹⁷, který sloužil jako instituce pro akademiky přednášející na královských lekcích.¹⁹⁸ Jmenoval do ní talentované mladé učence, které pověřil studiem starobylých zákonů a institucí Číny, na jejichž základě chtěl reorganizovat politickou strukturu státu.¹⁹⁹ Učenci z *Ústavu rady moudrých* měli určitá privilegia, která jim umožňovala plně se soustředit na akademickou práci a na vedení královských lekcí.²⁰⁰

Na počátku vlády krále Sedža (vl. 1455-1468) se královské lekce konaly příležitostně. Po nepovedeném pokusu o dosazení Tandžonga (端宗, vl. 1452-1455) zpátky na trůn²⁰¹ byly královské lekce a *Ústav rady moudrých* zrušeny. Lekce byly obnoveny až po dvanácti letech za vlády krále Jedžonga (睿宗, vl. 1468-1469).²⁰² Za vlády krále Sōngdžonga (vl. 1469-1494) se královské lekce staly ústředním prvkem vlády. Král Sōngdžong se po celou dobu své vlády účastnil královských lekcí třikrát denně. Také obnovil *Ústav rady moudrých* a přejmenoval jej na *Úřad poradců*.²⁰³

Ranní lekce se obvykle účastnil panovník spolu s úředníky zastupujícími klíčové vládní orgány. Úvodní část lekce obsahovala výklad textu, a to buď klasického konfuciánského, anebo historického. Účastníci často uváděli postřehy spojující probíraný text se současným děním, docházelo tedy k rozsáhlým politickým diskusím. Následovala politická revize, během níž panovník a jeho poradci jednali o všech významných vládních záležitostech. Lekce, které se konaly později během dne, se od ranních lekcí lišily svým formátem a průběhem, hlavně kvůli absenci vyšších úředníků a cenzorů. V důsledku toho nebyly diskuse o aktuálním dění tak

¹⁹⁵ KWŎN, Yōnung. *The Royal Lecture and Confucian Politics in Early Yi Korea*. Online. Korean studies. University of Hawai'i Press, 1982, Vol. 6, s. 41-62. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/ks.1982.0005>. [citováno 2023-11-07]. S. 41.

¹⁹⁶ KWŎN, Yōnung, 1982, s. 42.

¹⁹⁷ Předchůdce *Úřadu poradců*.

¹⁹⁸ Ibid., s. 45.

¹⁹⁹ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 83.

²⁰⁰ KWŎN, Yōnung, 1982, s. 45.

²⁰¹ Krále Tandžonga z trůnu sesadil jeho strýc, král Sedžo. Proběhly dva pokusy o Tandžongovo zpětné dosazení na trůn, které byly vedeny úředníky a členy královského rodu, kteří zůstali loajální k sesazenému panovníkovi.

²⁰² Ibid., s. 46.

²⁰³ Ibid., s. 47.

obsáhlé jako v ranním zasedání. V těchto lekcích si zachoval ústřední místo výklad textů a k politickým diskusím docházelo jen okrajově.²⁰⁴

Začlenění politických revizí do ranních lekcí posílilo moc cenzorů. I když cenzori měli právo vznášet námitky proti jakékoli vládní politice nebo akci, jen zřídka měli příležitost přednést králi své připomínky osobně.²⁰⁵ Každý den dva cenzorské úřady vybíraly případy, které měly být probrány na ranní lekci. Dva cenzori přinesli případy přímo panovníkovi, který byl povinen poskytnout odpověď, často po konzultaci na místě s přítomnými přednášejícími. Když se odpověď zdála cenzorům neuspokojivá, napadli ji a následovala debata na toto téma. Pokud se cenzorům nepodařilo své připomínky prosadit, opakovaně případ den za dnem přednášeli na ranních lekcích.²⁰⁶

Od krále se očekávalo, že bude vždy dbát jejich rad a nebude cenzory trestat, i když jejich kritika nebude mít pevný základ.²⁰⁷ Vycházelo to z práva neokonfuciánských literátů oponovat panovníkovi. Jednalo se o právo, které znamenalo možnost oponovat, protestovat, kritizovat a hledat chyby u panovníka. Bylo to považováno za typické chování vznešeného muže a protiklad podlézavosti, která byla spojována s chováním malého muže. Podle konfucianismu bylo právo oponovat jediným prostředkem, jak kontrolovat panovníkův charakter, chování a způsob řízení státních záležitostí. Zároveň mělo udržet i vládu před degenerací a kolapsem. Povinností panovníka bylo tyto připomínky tolerovat a řídit se podle nich.²⁰⁸

Oponovat připomínkám cenzorů bylo považováno za morálně nesprávný čin, který mohl být i trestný. Tento postoj ztěžoval ostatním vládním úředníkům možnost nesouhlasit s připomínkami *Cenzorátu*. Institucionální vývoj královských lekcí vedl k významnému vzestupu politického vlivu neokonfuciánských ideologů, mezi které se cenzori řadili. Cenzorské úřady se staly klíčovými v rozhodovacím procesu, což nakonec narušilo rovnováhu moci ve vládě. Královské lekce se tedy často proměnily z otevřených politických diskusí na konfrontaci mezi neokonfuciánskými ideology a ochránci stávajícího řádu.²⁰⁹

²⁰⁴ KWŎN, Yönung, 1982, s. 55.

²⁰⁵ Ibid., s. 57.

²⁰⁶ Ibid., s. 58.

²⁰⁷ Ibid.

²⁰⁸ Ibid., s. 51.

²⁰⁹ Ibid., s. 58.

2.5 Panovníci počátku Čosönu a politické konflikty

Už od počátku dynastie docházelo ke sporům ohledně následnictví.²¹⁰ Král Tchädžo (太祖, vl. 1392-1398) měl osm synů se dvěma královnami. Zpočátku upřednostňoval jako svého nástupce staršího syna druhé královny, ale čelil odporu ze strany *zasloužilých*. Nakonec si jako svého následovníka vybral mladšího ze synů, což způsobilo nespokojenost mezi šesti syny první královny.²¹¹

V roce 1398, I Pang-wön (李芳遠), jeden ze synů první královny, prohlásil, že odkryl spiknutí proti sobě a svým bratrům. Na základě tohoto tvrzení provedl převrat, při kterém byli oba synové druhé královny zabiti. I Pang-wön na trůn dosadil svého méně ambiciózního bratra.²¹² Král Tchädžo abdikoval ve prospěch nového dosazeného dědice, krále Čöngdžonga (vl. 1398-1400). Při této příležitosti byl vytvořen nový soupis *zasloužilých*. Mezi těmito *zasloužilými* byli i tací, kteří nebyli spokojeni se svými odměnami. Ti se v roce 1400 spojili s jedním ze zbývajících synů bývalého krále Tchädža a vyvolali ozbrojené povstání. I Pang-wönovi se podařilo toto povstání potlačit, prohlásil se dědicem a na konci roku usedl na trůn. Vytvořil nový soupis *zasloužilých*. Jeho vláda byla dlouhá a úspěšná.²¹³

Půl století byla Korea pod vládou dvou schopných panovníků, krále Tchädžonga (vl. 1400-1418, I Pang-wön) a krále Sedžonga (vl. 1418-1450).²¹⁴

Po Sedžongově vládě nastoupil na trůn jeho nejstarší syn Mundžong (文宗, vl. 1450-1452). Král Mundžong však předčasně zemřel a po dvou letech trůn přešel na dvanáctiletého Tandžonga (vl. 1452-1455), což vedlo k dalším sporům o nástupnictví.²¹⁵

2.5.1 Přebrot krále Sedža a snahy o opětovné dosazení krále Tandžonga

Tandžongův strýc, Sedžongův druhý syn, princ Sujang (首陽大君) byl schopný, ale přehnaně ambiciózní.²¹⁶ Nezralost mladého krále Tandžonga umožnila ministrům, aby si upevnili svou politickou moc.²¹⁷ Princ Sujang přišel s obviněním, že odhalil spiknutí dvou členů *Státní rady* a jednoho ze svých mladších bratrů proti králi Tandžongovi.²¹⁸ V roce 1453 provedl na základě tohoto obvinění převrat a převzal kontrolu nad politickou situací. Dva

²¹⁰ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 5.

²¹¹ Ibid, s. 7.

²¹² Ibid.

²¹³ Ibid., s. 8.

²¹⁴ Ibid.

²¹⁵ Ibid., s. 9.

²¹⁶ Ibid.

²¹⁷ KIM, Kjöng-su, 2014, s. 41.

²¹⁸ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 9.

ministry nechal popravit a mladšího bratra vyhnal do exilu. Dostal pod kontrolu i vojenské síly a ty, kteří mu pomohli se chopit moci, jmenoval ve jménu Tandžonga *zasloužilými*.²¹⁹ Poté jmenoval sám sebe hlavním ministrem *Státní rady* a zároveň ministrem války.²²⁰ Princ Sujang si byl vědom, že situaci je potřeba stabilizovat.²²¹ Pokoušel si usmířit učence z *Ústavu rady moudrých* i členy královské rodiny.²²²

V době převratu byl králem stále mladý Tandžong. Ambicí svého strýce si byl vědom, ale bez konkrétních důkazů ho nemohl odstranit.²²³ Princ Sujang byl nespokojený s vládnutím ze zákulisí a v roce 1455 dosedl na trůn, na který jeho synovec z donucení abdikoval. Do historie pak vstoupil pod jménem král Sedžo (vl. 1455-1468). Po usednutí na trůn král Sedžo vydal dva nové početné soupisy *zasloužilých*.²²⁴

Mnoho úředníků mělo vůči novému vládci morální výhrady.²²⁵ Jednalo se hlavně o úředníky, kteří věrně sloužili zesnulým králům Sedžongovi a Mundžongovi. Zastávali názor, že je povinností konfuciánských učenců zachovat věrnost králi Tandžongovi a následovat původní následnickou linii. Nepovažovali Sedžovo ospravedlnění převratu za dostatečné. Podle jejich názoru chování ministrů nebylo natolik vážné, aby šlo označit za pokus o uchvácení moci.²²⁶ Sedžovu uzurpaci trůnu tvrdě odsuzovali jako amorální a bezprávný čin a zavrhovali ty úředníky, kteří novému panovníkovi ochotně sloužili dál.²²⁷ Kvůli svým názorům čelili však vážným následkům včetně smrti či vyhnanství.²²⁸

Ti, kteří se s novým režimem nevyrovnali, se odvolávali na přesvědčení, že poddaný nemůže sloužit dvěma pánům a opouštěli své kariéry ve veřejné službě.²²⁹ Pod jménem *sängjuksin* (生六臣, šest věrných poddaných) byla známa skupina úředníků, která vyjádřila svou loajalitu svrženému Tandžongovi a opustila své pozice v úřadech.²³⁰

Ve druhém roce vlády krále Sedža, v roce 1456, se zrodila snaha dosadit Tandžonga zpátky na trůn.²³¹ Tuto akci podnítili někteří úředníci, kteří zůstali ve svých funkcích.²³² S touto

²¹⁹ KIM, Kjōng-su, 2014, s. 43.

²²⁰ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 9.

²²¹ KIM, Kjōng-su, 2014, s. 44.

²²² Ibid., s. 41.

²²³ Ibid., s. 44.

²²⁴ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 9.

²²⁵ Ibid.

²²⁶ KIM, Kjōng-su, 2014, s. 41-42.

²²⁷ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 100.

²²⁸ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 9.

²²⁹ Ibid.

²³⁰ Ibid., s. 10.

²³¹ KIM, Kjōng-su, 2014, s. 44.

²³² WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 10.

snahou sympatizovali také určití členové královského rodu a *Ústavu rady moudrých*.²³³ Pokus o znovu dosazení bývalého krále Tandžonga na trůn byl ale vyzrazen, což vedlo k násilnému zásahu.²³⁴ Vedoucí postavy tohoto hnutí byly popraveny a další příznivci, u kterých bylo prokázáno jejich zapojení, byli přísně potrestáni. I členové královského rodu podporující tuto snahu se nevyhnuli trestu. Byli vyhnáni do exilu a byla jim odebrána půda.²³⁵ Klíčové postavy tohoto plánu se zapsaly do historie pod jménem *sajuksin* (死六臣, šest mučedníků).²³⁶ Král Sedžo nařídil zrušení *Ústavu rady moudrých*, který byl základnou odporu.²³⁷ Také ponížil Tandžongův titul a poslal jej do vyhnanství.²³⁸

V roce 1457 došlo k druhému neúspěšnému pokusu o znovu dosazení Tandžonga na trůn. Pokus vedl jeden ze Sedžových mladších bratrů.²³⁹ Ve stejném roce byl jako zrádce odsouzen k smrti. Sesazený král Tandžong byl obviněn ze spoluúčasti v odboji *sajuksin*.²⁴⁰ V říjnu roku 1457 byl odsouzen k smrti. Následovala snaha vymazat hlavní postavy těchto dvou povstání z rodokmenu a dalších historických záznamů.²⁴¹

Podporovatelé Sedža, kteří tvrdě potlačovali opozici, tvrdili, že jejich akce souznějí se zákony nebes. Jednalo se o další snahu ospravedlnit vládu krále Sedža, která započala nezákonným převratem. Sedžovy akce, například poslání synovce do exilu, byly prezentovány jako činy, které byly vykonány na žádost jeho úředníků, a ne z jeho vlastní iniciativy.²⁴²

Vláda krále Sedža²⁴³, která byla zavedena po důkladném odstranění opozičních sil, dávala přednostní postavení členům královské rodiny a *zasloužilým*.^{244, 245} Sedžův převrat a dva následné pokusy o zpětné dosazení krále Tandžonga na trůn odhalily ideologické spory vládnoucí elity.²⁴⁶ Král Sedžo uspěl ve svém převratu, jelikož byl schopný využít těchto existujících konfliktů ve vládě.²⁴⁷

²³³ KIM, Kjōng-su, 2014, s. 44.

²³⁴ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 10.

²³⁵ KIM, Kjōng-su, 2014, s. 45.

²³⁶ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 10.

²³⁷ KIM, Kjōng-su, 2014, s. 46.

²³⁸ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 10.

²³⁹ KIM, Kjōng-su, 2014, s. 48.

²⁴⁰ Ibid., s. 50.

²⁴¹ Ibid., s. 51.

²⁴² Ibid., s. 52.

²⁴³ Král Sedžo dosáhl za své vlády pozoruhodných úspěchů. Měl výrazný vojenský talent. Podařilo se mu zajistit severní hranici korejského území. Oživil vojenský výcvik, publikoval vojenské texty a pokročil ve vývoji lepších zbraní. Uvolnil některé aspekty potlačování buddhismu, dokonce sponzoroval vydávání sůter. Kromě toho se zasloužil o vydání několika důležitých technických a akademických prací.

²⁴⁴ Ti jsou známi pod názvem *Hungupcha* (勳舊派, frakce Hungu).

²⁴⁵ Ibid., s. 69.

²⁴⁶ Ibid., s. 53.

²⁴⁷ Ibid., s. 41.

V roce 1467, koncem jeho vlády, se musel vypořádat s povstáním v provincii Hamgjong, vedeným jedním z jeho vojenských velitelů. Vzpouza byla rychle potlačena a podnítila další vytvoření soupisu *zasloužilých*.²⁴⁸

V reakci na Sedžovu uzurpaci trůnu po jeho smrti někteří úředníci začali klást větší důraz na striktní dodržování konfuciánských norem.²⁴⁹ Šlo o rozsáhlou skupinu neokonfuciánů²⁵⁰, kteří začali kritizovat vysoce postavené *zasloužilé* úředníky.²⁵¹ Většinou šlo o mladé jedince, kteří uspěli při literátských úřednických zkouškách a vyrůstali v intelektuální atmosféře nové dynastie. Často pocházeli z rodin, které neměly kořeny v hlavním městě, a tudíž neměly takové sociálně-ekonomické zázemí jako mocné rody v Söulu. Vytrvali však ve svých snahách získat vliv na politiku v hlavním městě.²⁵²

Král Sedžo měl pouze dva legitimní syny. První syn, Tökčong (德宗), zemřel v mládí, takže po něm nastoupil na trůn druhý syn, Jedžong (vl. 1468-1469). Brzy po jeho převzetí moci, ministr vojenských záležitostí, Ju Ča-gwang (柳子光)²⁵³ přišel s obviněním, že se chystá spiknutí s cílem dosadit na trůn pravnuka zesnulého krále Tchädžonga. V důsledku toho bylo popraveno několik desítek osob a Ju Ča-gwang se dostal do čela nového soupisu *zasloužilých*.²⁵⁴

2.5.2 Případ roku 1469 (己丑史獄, *Kičchuksaok*)

V dubnu 1469, první rok vlády krále Jedžonga, započala kompilace *Skutečných záznamů krále Sedža*. Kompilace se týkala mnoha *zasloužilých*, ministrů a úředníků z vlády krále Sedža, kteří stále byli naživu. Případ roku 1469 spustil příkaz, že historici jsou povinni zpětně podepsat své *sačcho*, která však doteď vznikala anonymně. To zapříčinilo hromadné upravování *sačcho*. Úředníci, kteří se tohoto činu dopustili, byli potrestáni.²⁵⁵

²⁴⁸ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 10.

²⁴⁹ ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 100.

²⁵⁰ Pro označení této skupiny neokonfuciánských literátů, kteří měli stejnou ideologii, hodnotový žebříček a zastávali stejný politický postoj, je používán termín *Sarim* (士林).

²⁵¹ Ibid., s. 101.

²⁵² ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick, 2009, s. 102.

²⁵³ Žil v letech 1439-1512. Významný úředník raného období království Čosön. Hrál důležitou roli v literátských čistkách roku 1498.

²⁵⁴ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 10.

²⁵⁵ KIM, Nam-i. *Čosön čöngi čisöngsaui kwandžömesö pon sahwa* (史禍) [Literátské čistky z pohledu intelektuálů raného království Čosön]. Online. Mindžokmunhaksajöngu. Čosön čöngi hanmunhak jönguüi säroun panghjang suribül ühan tchamsäk [Průzkum pro založení nového směru ve výzkumu literatury v klasické čínštině raného království Čosön]. Mindžokmunhaksajönguso, 2014, Vol. 56, s. 195-235. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001955988>. [citováno 2022-11-03]. S. 202.

Historici, kteří odevzdali své *sačcho* do *Úřadu kompilace letopisů* dostali strach z reakce ministrů a *zasloužilých* zesnulého krále Sedža, jejichž přestupky a amorální chování zaznamenali. Začali vyzvedávat svá *sačcho* z *Úřadu pro státní záznamy*, upravovali je a vraceli zpět. Poté, co bylo toto chování odhaleno, byli někteří historici vyhnáni do exilu, jiní popraveni.²⁵⁶

V případě *Kičchuksaok* byly dva hlavní problémy. Prvním z nich byl fakt, že nebyly dodrženy principy uchování *sačcho* a utajení jejich obsahu. Druhým bylo to, že nebyl dodržen princip správného zapisování, který kladl důraz na věrnost a pravdivost zápisu. Tyto dva problémy byly propojené, jelikož to, že nebylo zachováno utajení obsahu, způsobilo, že historici nezapisovali události pravdivě.²⁵⁷

Když se začaly kompilovat *silloky* krále Sedža, řešilo se, zda by se měli historici podepisovat. Existovaly dva názory. Jeden vyzdvihoval fakt, že podepisování může zasahovat do dodržování objektivního zaznamenávání věcí. Druhý tvrdil, že podepisování má tradici. Jelikož bylo možné dohledat precedent, že se historikové podepisovali, zvolila se tato cesta. Historici byli povinni zpětně podepsat svá *sačcho*. To způsobilo, že se historici zdráhali kriticky vyjadřovat o *zasloužilých* a vysoce postavených úřednících z vlády krále Sedža, kteří byli stále naživu.²⁵⁸ Mohlo se jednat jen o pozměnění pár slov či vět, které měly kritický tón.²⁵⁹ Případně o doplnění dodatečných informací, které dokázaly pozměnit vyznění věty či měly ospravedlnit chování jedince.²⁶⁰

O této události pojednává předmluva a báseň Kim Čong-džika (金宗直)^{261.262} Ten se zjevně také podílel na kompilaci *silloků* krále Sedža a vyjadřoval se tedy k případu, který mu byl blízký.²⁶³ Pojednává o tomto případě jako o tragédii, která propukla kvůli neschopnosti přijmout pravdivé zapisování událostí. Dále uvádí příklad z historie Číny, kde došlo k podobné situaci.²⁶⁴

Po této události se znovu zavedlo, že se *sačcho* nepodepisovala a byl zaveden zákon, že kdo bude se *sačcho* manipulovat, bude popraven.²⁶⁵

²⁵⁶ KIM, Nam-i, 2014, s. 203.

²⁵⁷ Ibid.

²⁵⁸ Ibid.

²⁵⁹ Ibid., s. 204.

²⁶⁰ Ibid., s. 206.

²⁶¹ Žil v letech 1431-1492. Významný neokonfuciánský učenec a politik dynastie I. Jeho dílo *Čoüidžemun* (甲義帝文) hrálo zásadní roli v literátských čistkách roku 1498.

²⁶² Ibid., s. 207.

²⁶³ Ibid., s. 209.

²⁶⁴ Ibid., s. 211.

²⁶⁵ Ibid., s. 213.

Případ roku 1469 byl během dynastie I prvním případem, kdy literáti poznali, jaký dopad mohou historické záznamy mít.²⁶⁶

Král Jedžong vládl pouze jediný rok a zanechal po sobě malého syna. Aby bylo zajištěno následnictví trůnu, mladší ze dvou synů zesnulého Tőkčonga, byl korunován králem. K této příležitosti, aby se předešlo dalším mocenským bojům o trůn, byl vytvořen rozsáhlý soupis *zasloužilých*.²⁶⁷

2.5.3 Vláda krále Söngdžonga

Král Söngdžong (vl. 1469-1494) usedl na trůn ve dvanácti letech.²⁶⁸ Jeho vláda je známá hlavně pro dokončení a vydání mnoha důležitých státopisných a literárních děl²⁶⁹. Také se uskutečnily vojenské výpravy k severní hranici, které trvale upevnilly kontrolu nad touto problematickou oblastí Korejského poloostrova.²⁷⁰

Vládu krále Söngdžonga však sužoval i politický neklid. V průběhu tohoto pětadvacetiletého období se objevila výzva proti zavedenému systému vlády nové dynastie. Tento systém, zakořeněný v čínské konfuciánské doktríně, prošel úpravami ovlivněnými požadavky politické správy a zakořeněnou korejskou aristokratickou tradicí. Zpochybnění zavedeného systému vlády v tomto období vycházelo především z ústředních vládních orgánů s pravomocí oponovat, jmenovitě z *Úřadu inspektorů*, *Úřadu cenzorů* a *Úřadu poradců*.²⁷¹ Úředníci těchto tří úřadů neměli vysoké postavení, jednalo se o talentované mladé literáty s hluboko zakořeněnými morálními zásadami, kteří excelovali u literátských úřednických zkoušek.²⁷² Terčem jejich připomínek byli starší, zkušení, vysoce postavení úředníci, kteří byli buď spjatí s vládou krále Sedža, nebo měli skrze sňatek blízký vztah s královskou rodinou, anebo získali bohatství a postavení díky zařazení do jednoho ze soupisů *zasloužilých*. Tito jedinci, kteří na počátku vlády krále Söngdžonga ovládali vyšší vládní pozice, byli především praktičtí státníci zvyklí ovlivňovat vládní rozhodnutí. Vzestup jejich mladších protějšků však znamenal posun, zavedl výzvy pro jejich autoritu a podrobil jejich jednání a integritu kontrole.²⁷³

²⁶⁶ KIM, Nam-i, 2014, s. 198.

²⁶⁷ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 10.

²⁶⁸ HAN, Young Woo, 2010, s. 41.

²⁶⁹ Např: *Kjōngguk tādžon a Tongguk tchonggam*

²⁷⁰ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 23.

²⁷¹ Ibid.

²⁷² HAN, Young Woo, 2010, s. 52.

²⁷³ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 23.

Posun politické moci směrem k cenzorským úřadům by nemohl nastat bez podpory panovníka. Vzhledem k okolnostem, které vedly k nástupu Söngdžonga na trůn, král souhlasil s praxí oponentury a tuto praxi toleroval.²⁷⁴

Král Söngdžong usedl na trůn ve dvanácti letech.²⁷⁵ Vyrůstal pod regentstvím své babičky. Králem se stal nečekaně brzy po smrti svého strýce Jedžonga. Na rozdíl od svého dědečka Sedža nezískal trůn vlastním úsilím anebo úsilím svých příznivců, nebyl tedy zavázán žádné konkrétní skupině nebo jednotlivcům ve vládě. V důsledku toho projevoval neobvyklou úroveň nestrannosti ve svých jednáních s úředníky a měl tendenci přistupovat k hodnocení jejich charakteru a schopností s otevřenou myslí. Söngdžong byl nejvíce konfuciánsky orientovaným monarchou mezi vládci dynastie I. Rozhodujícím byl také fakt, že Söngdžong ochotně přijal omezení týkající se jeho chování a výkonu královské moci, což ne každý panovník toleroval. To vytvořilo větší prostor pro růst vlivu cenzorských úřadů.²⁷⁶ Jelikož většina jejich připomínek byla založena na konfuciánských principech a byla namířena proti nekonfuciánskému chování, panovník je většinou přijímal.²⁷⁷

Největším politickým problémem na počátku vlády krále Söngdžonga byla skupina *Hungu* (勳舊派). Jednalo se o úředníky zařazené mezi *zasloužilé* při převratu krále Sedža v roce 1453. Vliv skupiny *Hungu* byl natolik silný, že mohl ohrozit postavení krále Söngdžonga. Na podporu krále se postavili Kim Čong-džik a jeho příznivci, známí jako skupina *Sarim* (士林). Jednalo se o neokonfuciánské literáty, kteří se snažili omezit vliv frakce *Hungu* a posílit postavení panovníka.²⁷⁸

Po ukončení regentství došlo k oslabení moci královny regentky a jejích příbuzných. Královna, která sehrála zásadní roli v nástupu krále Söngdžonga na trůn, začala ustupovat z popředí politiky.²⁷⁹ Dále byl rozpuštěn i systém pomocných úředníků, kteří měli pomáhat králi při vyřizování vládních záležitostí, dokud sám nezíská dostatečné zkušenosti.²⁸⁰ Cílem krále Söngdžonga bylo omezit moc *zasloužilých* a obnovit vládu na základě konfuciánských principů, které vláda jeho dědečka potlačila.²⁸¹

²⁷⁴ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 24.

²⁷⁵ HAN, Young Woo, 2010, s. 41.

²⁷⁶ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 24.

²⁷⁷ Ibid., s. 25.

²⁷⁸ SONG, Ung-söp. *Čchindžöng* (親政) *čchoban Söngdžongüi wanggwöne tähan kömtcho* [Zkoumání královské autority krále Söngdžonga v rané fázi jeho vlády]. Online. Julgokhaghöngu. Musuldžiok (戊戌之獄) ül čungsimüro [Se zaměřením na případ roku 1478]. Julgokhakhö, 2021, vol. 46, s. 145-174. Dostupné z: <https://doi.org/10.35436/yulgok.2021.46..145>. [citováno 2023-11-24]. S. 146.

²⁷⁹ SONG, Ung-söp, 2021, s. 151.

²⁸⁰ Ibid., s. 152.

²⁸¹ HAN, Young Woo, 2010, s. 138.

Od počátku samostatné vlády krále Söngdžonga docházelo ke konfliktům mezi vysoce postavenými úředníky a cenzorskými úřady. V roce 1477 došlo ke sporu mezi úředníky *Královského sekretariátu* a jeho vedoucím úředníkem Hjön Sök-kjuem (玄錫圭)²⁸².²⁸³ Hjön Sök-kju byl jedním z úředníků krále Söngdžonga, se kterými si panovník vytvořil blízký vztah během jejich společné účasti na královských lekcích. Hjön byl sňatkem spřízněn s královským rodem. Během své kariéry se vypracoval do vyšších funkcí.²⁸⁴ Král připisoval jeho návrhům a radám velkou důležitost. Dokonce Hjöna jmenoval do vedoucí pozice *Královského sekretariátu*, čímž obešel obvyklé pořadí úředníků. Hodnocení Hjön Sök-kjua ostatními úředníky začalo být od té doby negativní.²⁸⁵ Jeho chování bylo kritizováno a označováno za podlézání panovníkovi.²⁸⁶

Příčinou konfliktu v roce 1477 byla neshoda ohledně právního sporu mezi dvěma jangbany.²⁸⁷ Hjön Sök-kju zastával odlišný názor než ostatní úředníci *Královského sekretariátu*. Král Hjöna podpořil a jeho protivníky z úřadu přeložil. Incident tímto však neskončil. Hjön byl obviněn z použití neformálního jazyka a porušení etických norem při výměně názorů s jedním ze svých kolegů z *Královského sekretariátu*.²⁸⁸ Povědomí o tomto incidentu se rozšířilo až ke králi. Hjön toto před králem popřel, ten jeho slovo přijal a snažil se přijít na zdroj obvinění. Informace šířil úředník Im Sa-hong (任士洪)²⁸⁹ z *Královského sekretariátu*, který tvrdil, že byl scéně přítomen. Toto prohlášení vedlo k hádce mezi Hjönem a Im Sa-hongem. *Cenzorát* opakovaně požadoval, aby byli oba účastníci hádky potrestáni za porušení etiky. Söngdžong se rozhodl Im Sa-honga přemístit na jinou pozici. Jeho rozhodnutí bylo napadáno, jelikož Hjön Sök-kju žádnému trestu nečelil. K úředníkům obviňujícím Hjöna ze zesměšňování spolupracovníka se přidal i Ju Ča-gwang, významný *zasloužilý*. Král nakonec tlaku podlehl a přeložil Hjöna na jinou pozici, která však měla vyšší postavení než původní funkce. *Cenzorát* toto rozhodnutí napadl a Ju Ča-gwang s postupem *Cenzorátu* souhlasil.²⁹⁰

Případ Hjön Sök-kjua ilustroval dynamiku, kdy úředník vysoce ceněný králem čelil kritice ze strany svých spolupracovníků a dalších vysoce postavených úředníků a jeho politický vzestup byl omezen. Důvod proč se *Cenzorát* opakovaně snažil o Hjönovo sesazení nesouvisel

²⁸² Žil v letech 1430-1480.

²⁸³ SONG, Ung-söp, 2021, s. 153.

²⁸⁴ Ibid., s. 152.

²⁸⁵ Ibid., s. 153.

²⁸⁶ Ibid., s. 154.

²⁸⁷ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 25.

²⁸⁸ SONG, Ung-söp, 2021, s. 155.

²⁸⁹ Žil v letech 1445-1506.

²⁹⁰ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 26.

pouze s jeho domnělým porušením etiky, ale hlavně s jeho blízkým vztahem ke králi Söngdžongovi. Cenzoři považovali za svou povinnost zabránit tomu, aby Hjön získal nepatřičný vliv.²⁹¹ Dále tento případ ukázal, jakým výzvám čelil král Söngdžong při snaze obklopit se schopnými a důvěryhodnými úředníky. Úředníci odmítali slepě následovat královy příkazy, a naopak je často napadali.²⁹²

Případ Im Sa-honga je dalším příkladem, kdy se cenzorské úřady snažily zabránit osobnostem úzce spojeným s králem nebo královskou rodinou získat větší vliv. Im Sa-hong byl skrze manželství stejně jako Hjön Sök-kju spřízněn s královským rodem.²⁹³ Jeho pád byl důsledkem konfliktu cenzorských úřadů a role oponentury ve vládním procesu.²⁹⁴

V roce 1478 po písečné bouři²⁹⁵ král Söngdžong požádal své poddané o radu.²⁹⁶ I Sim-wön (李深源)²⁹⁷ a Nam Hjo-on (南孝溫)²⁹⁸ v reakci podali králi své návrhy. I Sim-wön žádal, aby privilegia vysoce postavených jangbanů byla omezena a aby *zasloužili* z vlády krále Sedža nebyli jmenováni do úřadů. Nam Hjo-on ve svém návrhu požadoval obnovení hrobky královny Hjöndök (顯德王后)²⁹⁹. To vyvolalo ve vládě prudké debaty. Im Sa-hong oba tyto návrhy silně kritizoval. Prohlásil, že I a Nam spolu utvořili frakci pod zástěrkou neokonfucianismu a požadoval jejich potrestání.³⁰⁰

Král Söngdžong měl tendenci přijímat připomínky cenzorských úřadů. Im Sa-hong zastával názor, že rady *Cenzorátu* by neměly být slepě následovány. *Cenzorát* v reakci Ima obvinil z toho, že přivede stát do záhuby a vychvaloval panovníka za jeho ochotu přijímat připomínky. Požadovali Imovo propuštění z úřadu a vyhnání do exilu.³⁰¹

Když se král Söngdžong dozvěděl, že Im Sa-hong byl ten, kdo stál za útoky na Hjöna, několik úředníku včetně Ima a Ju Ča-gwanga potrestal za formování frakce a vypověděl do vyhnanství.³⁰² Im Sa-hong po zbytek vlády krále Söngdžonga strávil v politické izolaci. Panovník ho považoval za nemorálního muže, který vytvořil ve vládě frakci a ublížil nevinné osobě. I přes potrestání si Im Sa-hong díky svému silnému původu dokázal udržet značný

²⁹¹ SONG, Ung-söp, 2021, s. 157.

²⁹² Ibid., s. 158.

²⁹³ Ibid., s. 159.

²⁹⁴ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 27.

²⁹⁵ Během období království Čosön se na přírodní úkazy nahlíželo jako na varování nebes.

²⁹⁶ SONG, Ung-söp, 2021, s. 160.

²⁹⁷ Žil v letech 1454-1504.

²⁹⁸ Žil v letech 1454-1492.

²⁹⁹ Manželka krále Mundžonga, matka sesazeného krále Tandžonga.

³⁰⁰ Ibid., s. 161.

³⁰¹ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 29.

³⁰² Ibid.

vliv.³⁰³ V roce 1480 ho Söngdžong z vyhanství propustil a v roce 1488 ho znovu jmenoval do úřadu.³⁰⁴ Následně Im zastával funkce, kde šlo využít vysoké úrovně jeho znalosti čínštiny.³⁰⁵ *Cenzorát* měl proti tomu námitky, které však nebyly vyslyšeny.³⁰⁶

Hjön Sök-kju a Im Sa-hong nebyli zdaleka jedinými terči *Cenzorátu*. Skupina, ke které měl *Cenzorát* časté připomínky, byli příbuzní královské rodiny skrze sňatek, kteří byli často upřednostňováni.³⁰⁷ Ti, na které však byla kritika *Cenzorátu* namířena nejčastěji, byli vysoce postavení úředníci, zejména ministři *Státní rady*, a panovník.³⁰⁸

Příkladem je případ Jun Pchil-sanga (尹弼商)³⁰⁹, který byl vzdáleně příbuzný královskému rodu, byl řazen mezi *zasloužilé* a postupně se vypracoval na pozici nejvyššího ministra. Tento úřad zastával patnáct let a z funkce byl odvolán kvůli kritice *Cenzorátu*.³¹⁰ V roce 1491 se uskutečnila vojenská výprava s cílem zajistit severní hranice království. Cenzorské úřady rozhodnutí panovníka vyslat vojáky neschvalovaly. Snažily se expedici zastavit a rozšířily fámu, že Jun Pchil-sang a další vysoce postavení úředníci jsou ve skutečnosti také proti, ale nechtějí to přiznat před králem. Jun Pchil-sang tuto skutečnost popřel a král za šíření fám úředníky *Cenzorátu* potrestal. Jun Pchil-sanga byl poté cenzorskými úřady napadán i v dalších letech.³¹¹

Aktivní podpora postavení neokonfuciánských literátů ve vládě králem Söngdžongem, zaměřené na posílení postavení panovníka, paradoxně vedla k situaci, která omezovala královskou autoritu. Důraz na dodržování konfuciánských a morálních principů odůvodňoval potřebu omezit královskou moc a bránil králi Söngdžongovi uplatňovat svévolnou vládu.³¹²

V průběhu převážné části Söngdžongovy vlády systém rozložení moci mezi panovníkem, vysoce postavenými úředníky a neokonfuciánskými ideology fungoval správně. Ke konci jeho vlády však vliv neokonfuciánských ideologů nepřiměřeně vzrostl. Panovník a jeho vysoce postavení úředníci si toho byli vědomi a občas své obavy vyjadřovali, ale váhali s přijetím opatření bránících růstu vlivu neokonfuciánských ideologů, jelikož by se jednalo o popírání neokonfuciánských principů.³¹³

³⁰³ SONG, Ung-söp, 2021, s. 165.

³⁰⁴ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 30.

³⁰⁵ Ibid., s. 31.

³⁰⁶ SONG, Ung-söp, 2021, s. 166.

³⁰⁷ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 31.

³⁰⁸ Ibid., s. 33.

³⁰⁹ Žil v letech 1427-1504.

³¹⁰ Ibid.

³¹¹ Ibid., s. 34.

³¹² SONG, Ung-söp, 2021, s. 170.

³¹³ KWŎN, Yönung, 1982, s. 59.

3. Literátské čistky roku 1498 (případ *muosahwa*)

Čistky, ke kterým došlo v roce 1498 za vlády prince Jönsana, jsou významným konfliktem v počáteční historii království Čosön. Nazývají se *muosahwa* (戊午士禍)³¹⁴, ale často bývají označovány jako 戊午史禍, kvůli propojení případu s historickými záznamy.³¹⁵ V označení 戊午史禍 první dva znaky odkazují na rok čistek, v tomto případně rok 1498, třetí znak se zde liší od prvního uvedeného názvu, kde byl použit znak 士 (literát, učenec) a nyní je použit znak 史 (historické záznamy, historie), oba znaky se čtou stejně (*sa*), poslední znak je stejný a to 禍 (katastrofa, kalamita). Jedná se tedy o zaměnění znaku 士 za 史.

3.1 Počátek vlády prince Jönsana

Na počátku roku 1495, po smrti svého otce, krále Söngdžonga, nastoupil na trůn princ Jönsan³¹⁶ (燕山君, vl. 1495-1506). Byl Söngdžongovým nejstarším synem. Už od počátku vlády prince Jönsana docházelo ke značným konfliktům mezi ním a cenzorskými úřady, zejména *Cenzorátem*.³¹⁷

K nástupu prince Jönsana na trůn došlo v atmosféře, kdy cenzorské úřady zastávaly názor, že povinností poddaného je dbát na čestné chování, nikoli bezpodmínečně plnit příkazy panovníka.³¹⁸ Neokonfucianští úředníci považovali morální autoritu za nadřazenou autoritě panovníka.³¹⁹ Omezování královské moci kvůli jednotě neokonfucianských literátů-úředníků postupně nabývalo na síle. Vláda prince Jönsana se vyznačovala eskalujícím konfliktem mezi panovníkem a cenzorskými úřady.³²⁰

Cenzorát pokračoval v kritice příbuzných královského rodu. Když došlo ke jmenování bratra manželky prince Jönsana, Sin Su-güna (慎守勤), na vysokou pozici do *Královského sekretariátu*, *Cenzorát* této akci silně oponoval. Sin Su-gün neměl složené civilní, ale vojenské

³¹⁴ Literátské čistky se nazývají *sahwa* a jsou datované čínským cyklickým šedesátiletým systémem a svým jménem odkazují na rok, kdy proběhly: (戊 – 5. nebeský kmen; 午 – 7. pozemská větev) 戊午 – pětapadesátý rok z šedesátiletého cyklu (v tomto případě odkazující na rok 1498); 士 – literát, učenec; 禍 – katastrofa, kalamita.

³¹⁵ KIM, Čöng-sin. *Muosahwa* (戊午士禍) *rül tullössan čöngčhironüi kaldüggwa kü sönggjöck* [Charakteristika politických konfliktů souvisejících s literátskou čistkou roku 1498 (*muosahwa*)]. Online. Hanguksajöngu. Hanguksajönguhö, 2015, no. 168, s. 55-92. Dostupné z: <https://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE06283471>. [citováno 2022-11-14]. S. 55.

³¹⁶ Jönsanovi byl posmrtně odebrán titul *täwang* (大王, veliký král).

³¹⁷ SONG, Ung-söp. *Jönsangun čchoban čöngčhidžök kaldünge tähan kudžodžök čöpkün* [Strukturovaný přístup k politickému konfliktu v počátcích vlády prince Jönsana]. Online. Inmungwahagjöngu. Töksöngjödžatähakkjo inmungwahagjönguso, 2015, no. 20, s. 137-163. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002397162>. [citováno 2023-12-03]. S. 139.

³¹⁸ SONG, Ung-söp, 2015, s. 147.

³¹⁹ Ibid., s. 143.

³²⁰ Ibid., s. 147.

zkoušky, a úředníci *Cenzorátu* také neschvalovali jeho velký vliv na mladého panovníka. Princ Jönsan i přes námitky jmenoval Sina později na nejvyšší pozici v *Královském sekretariátu*.³²¹

Napětí mezi cenzorskými úřady³²² a *Státní radou*³²³ v letech předcházejících roku 1498 eskalovalo v několika konfliktech.³²⁴

V počátečních letech vlády prince Jönsana byl nejvyšší ministrem No Sa-sin (盧思慎)³²⁵. Již oba No Sa-sinovi dědové byli ve *Státní radě*. V roce 1453 složil civilní úřednické zkoušky a během vlády krále Sedža zažil rychlý kariérní postup. Byl mezi *zasloužilými* krále Jedžonga a Söngdžonga. Před svým nástupem do funkce nejvyššího ministra v roce 1495 se dostal do střetu s cenzorskými úřady. Tento konflikt se týkal sporu ohledně buddhistických pohřebních obřadů pro zesnulého krále Söngdžonga³²⁶.

Za dynastie I bylo zvykem, že po smrti krále nebo královny se konal buddhistický obřad *surjukče* (水陸齋), který sloužil k urychlení přechodu duše zemřelého do posmrtného života. Ministr obřadů se den po smrti Söngdžonga k tomuto tématu vyjádřil a prohlásil, že v oficiálních konfuciánských textech o obřadech žádný takový obřad není předepsán a dodal, že král Söngdžong nebyl buddhistou. Princ Jönsan se rozhodl toto konzultovat s manželkou zesnulého krále a ta zastávala názor, že pokud po sobě Söngdžong nezanechal nějaký záznam, kde by se přímo vyslovoval proti provedení tohoto obřadu, tak jelikož se tento obřad pořádal pro všechny jeho předchůdce, měl by se konat i tentokrát.³²⁷ Princ Jönsan tedy rozhodl o provedení zavedeného obřadu. *Cenzorát* tomuto rozhodnutí oponoval. Tamní úředníci zastávali názor, že vykonání buddhistického obřadu by bylo v rozporu s přáním zesnulého krále Söngdžonga a také v rozporu s konfuciánským učením. *Úřad poradců* tento názor podpořil, a dokonce odmítl připravit potřebné dokumenty k provedení obřadu.³²⁸ No Sa-sin prohlásil, že cenzorské úřady problém zveličují a podpořil názor panovníka³²⁹, za což se stal terčem cenzorských úřadů a i studentů *Sönggjungwanu*. Obviňovali ho z toho, že se snažil o jejich umlčení, aby mohl bez odporu prosazovat své názory a žádali o jeho přísné potrestání. Princ Jönsan pohřební obřad provedl. Přes sto padesát studentů protestovalo proti buddhismu a No Sa-sinovi a byli za to potrestáni. Za opovrhování nejvyšší mocí byli někteří uvězněni, jiní

³²¹ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 33.

³²² Hlavně *Cenzorátem*

³²³ A panovníkem

³²⁴ Ibid., s. 33.

³²⁵ Žil v letech 1427-1498.

³²⁶ Zemřel na konci roku 1494.

³²⁷ Ibid., s. 36.

³²⁸ SONG, Ung-söp, 2015, s. 149.

³²⁹ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 36.

vyhoštění a další nebyli připuštěni k úřednickým zkouškám.³³⁰ I když konflikt ohledně obřadu *surjukče* neeskaloval do bodu opakovaných rezignací *Cenzorátu*³³¹, upozornil na střet mezi neokonfuciánskými úředníky obhajujícími řádné provádění státních obřadů a panovníkem, který trval na dodržování královských tradic.³³²

Další spor se týkal příbuzného královského rodu³³³, Jun Tchang-noa (尹湯老), který několikrát během období národního smutku za zesnulého krále docházel za *kisäng* (妓生)³³⁴. Cenzorské úřady požadovaly jeho potrestání, ale na základě doporučení No Sa-sina se princ Jönsan rozhodl viníka nepotrestat, dokonce mu udělil královské prominutí trestu. Úředníci cenzorských úřadů se s tím nechtěli smířit a toto rozhodnutí neustále napadali.³³⁵ Panovník nařídil vyšetřování *Cenzorátu* na základě obvinění z neuposlechnutí královského rozkazu.³³⁶ No Sa-sin vyjádřil rozhodnutí panovníka svou podporou a znovu se stal terčem *Cenzorátu*. Následně prohlásil, že v poslední době *Cenzorát* neustále napadá i sebemenší rozhodnutí a s kritikou nepolevuje, dokud neprosadí svůj názor.

Cenzorské úřady v reakci požadovaly za No Sa-sinovy pokusy o umlčení cenzorské moci jeho vyhoštění. Princ Jönsan se přesto rozhodl ho nepotrestat. No Sa-sin nakonec na svou pozici rezignoval. V rezignačním dopise se vyjádřil k aktuální politické situaci.³³⁷ Psal o moci cenzorských úřadů a jejich příznivců, jak bezohledně využívají svou moc a jakou hrozbu pro království představují. Princ Jönsan odmítl rezignaci přijmout.³³⁸ Úředníci *Cenzorátu*, kteří opakovaně vznášeli své námitky a požadovali No Sa-sinovo potrestání, podali hromadnou rezignaci na své funkce. Panovník rezignace nepřijal, ale úředníci *Cenzorátu* je podali znovu. To se několikrát opakovalo.³³⁹

Noví úředníci *Cenzorátu* zastávali stejný názor jako jejich předchůdci a pokračovali v útoku na No Sa-sina. Panovník se rozhodl případ konzultovat se svými nejvyššími úředníky. Ti byli toho názoru, že No Sa-sin by měl být zbaven své funkce, aby konečně ve vládě po třech měsících zavládl klid. Král tedy No Sa-sina z funkce nejvyššího ministra odvolal, ale udělil mu

³³⁰ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 37.

³³¹ Pokud připomínky *Cenzorátu* nebyly přijaty, často tamní úředníci podali hromadně žádost o rezignaci.

³³² SONG, Ung-söp, 2015, s. 149.

³³³ Mladší bratr Söngdžongovi královny Čönghjön (貞顯王后), strýc prince Jönsana.

³³⁴ 妓 – společnice, 生 – život. Krásné dívky vybrané v útlém věku, které se učily básnictví, hudbě, tanci a malířskému umění. Byly z nich společnice, které měly za úkol bavit civilní i vojenské úředníky konverzací anebo hudbou.

³³⁵ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 37.

³³⁶ SONG, Ung-söp, 2015, s. 150.

³³⁷ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 38.

³³⁸ Ibid., s. 39.

³³⁹ SONG, Ung-söp, 2015, s. 151.

vyšší titul, což *Cenzorát* považoval za moc mírný trest, ale panovník už připomínky odmítl poslouchat.³⁴⁰ Hlavní cíl *Cenzorátu*, zbavit No Sa-sina úřadu, byl úspěšně naplněn.³⁴¹

V následujících třech letech předcházejících roku 1498 se intenzita útoků *Cenzorátu* při prosazování jejich připomínek ještě zvýšila. Politická scéna byla v tomto období velmi turbulentní.³⁴²

Útoky na No Sa-sina ze strany cenzorských úřadů pokračovaly. Tentokrát byla jádrem problému otázka, zda provést posmrtné obřady pro matku³⁴³ prince Jönsana, která byla zbavena funkce a popravena. Pro takovýto případ neexistoval precedent, a tak princ Jönsan konzultoval problém se svými nejvyššími úředníky, včetně No Sa-sina. Většina byla toho názoru, aby se řídil podle svých pocitů synovské oddanosti a jeho rozhodnutí podpořila.³⁴⁴ Cenzorské úřady královo rozhodnutí opakovaně napadaly a označily ho za nevhodné.³⁴⁵

I v posledním roce před literátskou čistkou útoky ze strany cenzorských úřadů přetrvávaly. Jednalo se o dlouhodobě pobíraná opakovaná témata a to – různé problémy s buddhismem³⁴⁶, upřednostňování těch, kteří byli sňatkem spjati s královským rodem a bezohledné rozdávání odměn. Novými terči nespokojenosti cenzorských úřadů byly princovo zanedbávání královských lekcí a snaha rozšířit královský palác.³⁴⁷ Vytrvalá snaha cenzorských úřadů prosadit své připomínky neustávala. Tolerance prince Jönsana k oponentuře cenzorských úřadů byla stále nižší a nižší.³⁴⁸

³⁴⁰ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 40.

³⁴¹ SONG, Ung-söp, 2015, s. 151.

³⁴² WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 40.

³⁴³ Pchje Junssi (廢妃 尹氏, paní Jun zbavená funkce) byla druhou manželkou krále Söngdžonga. Byla královnou království Čosön od roku 1476 do roku jejího sesazení 1479. V roce 1482 byla popravena podáním jedu na základě obvinění z extrémní žárlivosti a nevhodnému chování.

³⁴⁴ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 40.

³⁴⁵ Ibid., s. 41.

³⁴⁶ Aristokraté praktikovali buddhistické rituály a existovaly stále legální pojistky, které jistým způsobem chránily buddhismus.

³⁴⁷ Ibid., s. 42.

³⁴⁸ Ibid.

3.2 Průběh literárských čistek roku 1498³⁴⁹

Případ roku 1498 se začal odvíjet od schůzky Jun Pchil-sanga (尹弼商)³⁵⁰, No Sa-sina (盧思愼)³⁵¹, Han Čchi-hjônga³⁵² (韓致亨)³⁵³ a Ju Ča-gwanga (柳子光)³⁵⁴ s králem. Úředníci přišli do královského paláce projednat tajné záležitosti. Historikům nebylo dovoleno obsah schůzky zaznamenat. Po schůzce byli do provincie Kjöngsang vysláni úředníci ze *Státního tribunálu*. Poslání jejich cesty bylo tajné.³⁵⁵

Po deseti dnech vydal panovník rozkaz, že do královského paláce mají být přinesena veškerá *sačcho* Kim Il-sona (金駙孫)³⁵⁶. Úředníci *Úřadu kompilace letopisů* se proti tomuto rozhodnutí ohradili s tím, že v průběhu historie panovníci nesměli do historických záznamů osobně nahlížet. Pokud by totiž panovník do historických záznamů nahlížel, nemohly by existovat žádné věrné záznamy pro budoucí generace. Král však na odevzdání *sačcho* trval. Nakonec bylo panovníkovi poskytnuto šest paragrafů z Kim Il-sonových *sačcho*, které se týkaly předchozích vlád. Tyto části byly zapečetěny a poslány králi. Ten dále požadoval i části zmiňující se o královské rodině.³⁵⁷

Následující den byl Kim Il-son zajat a předveden před krále³⁵⁸. Kim Il-son byl v té době pobýval v provincii Kjöngsang, kde truchlil pro svou zesnulou matku. Král po Kimovi požadoval, aby vypověděl, zda zaznamenal události o vládě krále Sedža ve *Skutečných záznamech krále Söngdžonga*. Kim Il-son vypověděl, jaké události ve svých *sačcho* zaznamenal³⁵⁹ a jako důvod pro zápis těchto pasáží uvedl, že je povinností historika zaznamenávat události věrně. Král se dále dotazoval, proč Kim Il-son požadoval obnovení hrobky matky krále Tandžonga. Kim na to odpověděl, že to považoval za čin chvályhodné

³⁴⁹ V této kapitole budu převážně čerpat z *Jönsangun ilgi [Deníky prince Jönsana]*. Kuksapchjönčchanüwöhö. *Jönsangun ilgi [Deníky prince Jönsana]*. Online. In: Čosönwangdžosillok. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/search/inspectionMonthList.do?id=kja>. [citováno 2023-10-05]. Pro přehlednost a snadnou dohledatelnost budu pasáže z *Deníků prince Jönsana* citovat ve formátu: Název díla. Den. Měsíc. Rok. (číslo pořadí článku daného dne). Dostupné z: odkaz na konkrétní článek.

³⁵⁰ Žil v letech 1427-1504.

³⁵¹ Žil v letech 1427-1498.

³⁵² V té době člen *Státní rady*

³⁵³ Žil v letech 1434-1502.

³⁵⁴ Žil v letech 1439-1512.

³⁵⁵ *Jönsangun ilgi [Deníky prince Jönsana]*. 1.7.1498 (záznam č. 2). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407001_002. [citováno 2023-12-05].

³⁵⁶ Žil v letech 1464 – 1498.

³⁵⁷ *Jönsangun ilgi [Deníky prince Jönsana]*. 11.7.1498 (záznam č. 1). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407011_001. [citováno 2023-12-05].

³⁵⁸ U výsledku byli přítomni také Jun Pchil-sang, No Sa-sin, Han Čchi-hjông, Ju Ča-gwang, Sin Su-gün a I Hüi-sun.

³⁵⁹ Neuposlechnutí rozkazu Sedža paní Kwön, žádost o obnovení hrobky královny Hjöndök, která byla matkou sesazeného krále Tandžonga.

královské cnosti. Výslech pokračoval a panovník se Kim Il-sona vyptával na to, od koho informace o královském rodu získal. Kim přiznal, že o událostech hovořil s Hō Panem (許磐)³⁶⁰. Hō Pan byl následně také předvolán. Popřel, že by probíral záležitosti královského paláce s Kimem a naznačil, že Kim musí být kvůli nedávné nemoci zmatený. Král věřil, že Hō Pan lže a nařídil, aby obdržel třicet ran bičem. Hō Pan i po bičování stále trval na tom, že informace s Kimem nesdílel. Král nařídil Jun Pchil-sangovi a dalším, aby pokračovali ve výslechu Kim Il-sona. Ti se nadále snažili zjistit, jak se k daným informacím dostal. Kima obvinili z toho, že nedodržel pravidla pravdivého zaznamenávání událostí. Kim oponoval, že dotazování na to, kde a od koho historik slyšel o nějakých událostech, je v rozporu s podstatou *Skutečných záznamů* a že události zaznamenal, jelikož je to jeho povinnost jakožto historika.³⁶¹

Během procesu byly dále prezentovány různé písemné dokumenty zabavené v Kim Il-sonově domě. Byly zde i dopisy adresované Kim Il-sonovi od I Moka (李穆)³⁶² a Kwōn O-boka (權五福)³⁶³. I Mok ve svém dopise vyjádřil podporu Kim Il-sonovým *sačcho*, popisoval své starosti a ptal se Kima, kterého vychvaloval, na radu. Dále zmiňoval, že je možné, že *sačcho* Kim Il-sona nebudou obsaženy ve *Skutečných záznamech krále Sōngdžonga*. Měl totiž informaci, že I Kūk-ton (李克墩)³⁶⁴, vysoce postavený úředník v *Úřadu kompilace letopisů*, se snaží předejít jejich zahrnutí do *Skutečných záznamů*. Na konci psal, že by Kim měl po přečtení dopis spálit. Kwōn O-bok ve svém dopise vyjadřoval o Kim Il-sona starost.³⁶⁵

Když byl po zadržení Kim Il-son převážen do hlavního města, úředníci, kteří ho doprovázeli, měli za úkol zaznamenat všechna jeho slova. Z těchto záznamů vyplývá, že Kim věděl, že byl zadržen kvůli své práci historika³⁶⁶. Řekl, že se domnívá, že ho ze zaznamenávání nadbytečných událostí týkajících se vysoce postavených úředníků³⁶⁷ obvinil I Kūk-ton, který také rozšířil tyto pomluvy mezi vysoce postavené úředníky.³⁶⁸

³⁶⁰ Byl z vysoce postavené rodiny a měl přístup do paláce. Zemřel v roce 1498.

³⁶¹ *Jōnsangun ilgi* [Deníky prince Jōnsana]. 12.7.1498 (záznam č. 2). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407012_002. [citováno 2023-12-05].

³⁶² Žil v letech 1471-1498.

³⁶³ Žil v letech 1467-1498.

³⁶⁴ Žil v letech 1435-1503.

³⁶⁵ *Jōnsangun ilgi* [Deníky prince Jōnsana]. 12.7.1498 (záznam č. 3). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407012_003. [citováno 2023-12-05].

³⁶⁶ Kvůli informacím, které ve svých *sačcho* zaznamenal.

³⁶⁷ Kim Il-son zaznamenal vzestup I Kūk-ona během Sedžovi vlády. Prý i slyšel, že I zamýšlel tyto záznamy odstranit, ale váhal a neudělal tak.

³⁶⁸ *Jōnsangun ilgi* [Deníky prince Jōnsana]. 12.7.1498 (záznam č. 4). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407012_004. [citováno 2023-12-05].

Ju Ča-gwang dále osobně pokračoval ve výslechu Kim Il-sona. Kim byl dotazován na pasáž, kde projevil uznání činu *sajuksin*. Ti podle jeho názoru zemřeli pro své principy.³⁶⁹ Dále Kim Il-son vypověděl o tom, co ve svých *sačcho* zaznamenal o Hakčoovi (學祖)³⁷⁰. Zmínil jeho aféru s paní Song, manželkou prince Jöngünga (永膺大君)³⁷¹.³⁷²

Úředník Söng Čung-öm (成重淹)³⁷³ při výslechu vypověděl, že při své práci v *Úřadu kompilace letopisů*, kontroloval *sačcho* Kim Il-sona. Na téma Kimových *sačcho* hovořil s I Mokem, kterému se zmínil, že obsahují mnoho nevhodných pasáží, které Kim do svých *sačcho* neměl vůbec zaznamenat. I Mok reagoval tím, že pokud by se Söng rozhodl Kimovy *sačcho* v *sillocích* nezachytit, jeho čin zapíše.³⁷⁴

Výslech Kim Il-sona pokračoval i další den. Panovník narážel na doslovný význam slova *sillok* (實錄³⁷⁵, skutečné záznamy) a Kim Il-sonovo zapisování lživých záznamů. Kim byl znovu vyslýchán ohledně jeho důvodu pro zaznamenání kontroverzních pasáží³⁷⁶. Král mluvil o úspěších vlády krále Sedža a o tom, že jeho odkaz pokračuje skrze jeho potomky až k současnému panovníkovi. Kim se dotazoval na to, proč je úředníkem dynastie I, když jeho názory prozrazují jeho nelояální myšlenky. Kim Il-son vypověděl, že jelikož osobám, které mu informace poskytly, důvěřoval, považoval tyto informace za spolehlivé, a proto je zaznamenal. Dále vypověděl, že věrně sloužil králi Söngdžongovi, který si ho vážil a choval se k němu laskavě. Ve věrné službě pokračoval i po nástupu současného panovníka a prohlásil, že nemá sebemenší důvod skrývat v sobě „rebelské“ nálady. O *sajuksin* se ve svých *sačcho* vyjádřil kladně, jelikož jejich neutuchající loajalitu panovníkovi považoval za obdivuhodnou. Vychválil panovníky od krále Sedža a projevil svou touhu sloužit věrně dynastii I i nadále.³⁷⁷

Kim Il-son odkazoval na precedent, kdy čínští historici zaznamenali negativní vlastnosti panovníka či jeho příbuzných. Zmiňoval, že jelikož během vlády krále Sedža ještě nebyl

³⁶⁹ *Jönsangun ilgi [Deníky prince Jönsana]*. 12.7.1498 (záznam č. 5). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407012_005. [citováno 2023-12-05].

³⁷⁰ Buddhistický mnich, který se těšil velkému vlivu. Využil svých kontaktů z královského rodu ve svůj prospěch.

³⁷¹ Syn krále Sedžonga. Žil v letech 1434-1467.

³⁷² *Jönsangun ilgi [Deníky prince Jönsana]*. 12.7.1498 (záznam č. 6). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407012_006. [citováno 2023-12-05].

³⁷³ Žil v letech 1474-1504.

³⁷⁴ *Jönsangun ilgi [Deníky prince Jönsana]*. 12.7.1498 (záznam č. 10). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407012_010. [citováno 2023-12-05].

³⁷⁵ 實 – pravdivý, skutečný; 錄 – zaznamenat

³⁷⁶ Žádost o obnovu hrobky matky Tandžonga, pozitivní ohodnocení činů *sajuksin*, zaznamenaní aféry Hakčoa.

³⁷⁷ *Jönsangun ilgi [Deníky prince Jönsana]*. 13.7.1498 (záznam č. 1). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407013_001. [citováno 2023-12-06].

úředníkem, zapisoval události z tohoto období věrně.³⁷⁸ Kim Il-son dále ve svých *sačcho* psal o tom, jak bylo tělo sesazeného krále Tandžonga pohozeno v lesích, kde několik měsíců leželo. Během výslechu bylo také poprvé zmíněno dílo Kim Čong-džika (金宗直)³⁷⁹ Čouidžemun (弔義帝文³⁸⁰, Truchlení pro pravého panovníka)³⁸¹, které Kim také zahrnul ve svých *sačcho*.³⁸²

Úředníci Úřadu poradců a Úřadu pro královské dekrety stále prosazovali, že by panovník neměl do *silloků* nahlížet. Král prohlásil, že jelikož se jedná o mimořádnou událost, kterou je potřeba prošetřit, musí mít tito úředníci nějaký vlastní důvod, proč se tak silně snaží nahlédnutí do *silloků* zakázat. Nařídil jejich vyšetřování Státním tribunálem. Cenzorát apeloval, aby Úřad poradců a Úřad pro královské dekrety nebyly vyšetřovány, jelikož se jen snažily dodržet svou povinnost a znovu odkazovaly na skutečnost, že panovník historicky do *silloků* nahlížet nesměl. Jejich žádost ale nebyla vyslyšena.³⁸³

I další den Cenzorát prohlásil, že zadržení a vyslýchání úředníků Úřadu poradců a Úřadu pro královské dekrety bylo neopodstatněné. Námitka opět nebyla vyslyšena.³⁸⁴ Výpověď Kim Il-sona zůstala konzistentní až na to, že informace o rodu Kwön se dozvěděl od Kang Kjöma (姜謙) a ne od Hō Pana. K výměně informací došlo, když Kim pracoval na Ministerstvu vojenských záležitostí.³⁸⁵ Kang Kjöm vypověděl, že on se informace dozvěděl od Hō Pana. Přiznal, že s Kim Il-sonem hovořil.³⁸⁶ Panovník nařídil, ať jsou v budoucnu automaticky v domech vyslýcháných jedinců zabavovány jejich písemnosti.³⁸⁷ V domě I Moka byl nalezen dopis od Im Hüi-džaho (任熙載)³⁸⁸. Im v dopise popisoval své starosti s aktuálním stavem dění v království. Zmiňoval časté odchody z úřadu úředníků, neochotu krále přijímat připomínky

³⁷⁸ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 13.7.1498. (záznam č. 2). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407013_002. [citováno 2023-12-06].

³⁷⁹ Učitel Kim Il-sona. Žil v letech 1431-1492.

³⁸⁰ 弔 – truchlit; 義 – správný, oprávněný; 帝 – král, panovník; 文 – psaný text

³⁸¹ Kim Čong-džik sepsal toto dílo předtím, než ukončil svou kariéru, na základě snu.

³⁸² *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 13.7.1498 (záznam č. 3). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407013_003. [citováno 2023-12-06].

³⁸³ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 13.7.1498 (záznam č. 4). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407013_004. [citováno 2023-12-06].

³⁸⁴ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 14.7.1498 (záznam č. 1). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407014_001. [citováno 2023-12-06].

³⁸⁵ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 14.7.1498 (záznam č. 2). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407014_002. [citováno 2023-12-06].

³⁸⁶ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 14.7.1498 (záznam č. 3). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407014_003. [citováno 2023-12-06].

³⁸⁷ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 14.7.1498 (záznam č. 4). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407014_004. [citováno 2023-12-06].

³⁸⁸ Syn Im Sa-honga. Když se král dozvěděl o tomto dopisu, požadoval i výslech Im Sa-honga. Im Hüi-džä také patřil mezi žáky Kim Čong-džika. Žil v letech 1472-1504.

jeho úředníků a také svůj záměr se odebrat do ústranní. Stejný postup radil I Mokovi.³⁸⁹ Im Hüi-džä byl následně ohledně dopisu vyslýchán. Svou výpovědí se snažil pozměnit význam obsahu dopisu. Panovník nařídil další důkladnější vyšetřování a prohlásil, že dochází k tvoření frakcí „malých mužů“, kritizování nejvyšších úředníků a zasahování do státních záležitostí. Rozkázal, ať jsou přísně potrestáni a tento fenomén musí být potlačen.³⁹⁰

Následující den Ju Ča-gwang poskytl podrobnou interpretaci Kim Čong-džikova díla *Čoüidžemun*. Žádal nejenom o potrestání Kima, ale i těch, kteří se podíleli na publikaci tohoto textu. Dále požadoval spálení tohoto díla a všech jeho tištěných kopií. Bylo zahájeno další vyšetřování.³⁹¹

O Kim Čong-džikovi bylo prohlášeno, že už na počátku své vlády ho král Sedžo nazval nehodným. Kim, který v sobě kvůli tomuto incidentu vůči Sedžovi choval zášť, nakonec napsal dílo *Čoüidžemun*. Vysoce postavení úředníci mezi sebou diskutovali o tom, zda je potřebné podrobit výslechu a vyšetřování i editora a vydavatele Kim Čong-džikova díla.³⁹² Důležitým faktorem bylo, zda editor a vydavatel rozuměli obsahu. Úředníci se shodli se na tom, že *Čoüidžemun* byl hlubokomyslný text náročný na pochopení. Pokud editor a vydavatel však významu díla porozuměli, a i přesto ho vychvalovali a publikovali, jednalo by se o vážný prohřešek. Úředníci tedy požadovali zahájení vyšetřování. Kang Kü-son (姜龜孫)³⁹³ vypověděl, že on sám neporozuměl hlubšímu významu literárního díla Kim Čong-džika. A požadoval, aby editor, Čo Ü (曹偉)³⁹⁴, a vydavatel, Čong Sök-kjön (鄭錫堅)³⁹⁵, nebyli vyšetřováni. Jeho žádost byla zamítnuta a výslech byl nařízen.³⁹⁶ Kang Kü-son se vyjádřil k současné situaci a prohlásil, že královský palác se proměnil ve vězení a požadoval, aby výslech do případu zapletených osob byl svěřen příslušným orgánům.³⁹⁷

Pro provincii Čollu byl vydán královský výnos, který požadoval zničení všech tištěných vydání Kim Čong-džikového literárního díla. Výnos byl předán *Ministerstvu obřadů*

³⁸⁹ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 14.7.1498. (záznam č. 5). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407014_005. [citováno 2023-12-06].

³⁹⁰ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 14.7.1498 (záznam č. 6). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407014_006. [citováno 2023-12-06].

³⁹¹ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 15.7.1498 (záznam č. 4). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407015_004. [citováno 2023-12-06].

³⁹² Jun Pchil-sang a Ju Ča-gwang chtěli, aby editoři byli vyslýcháni. Kang Kü-son oponoval, že pokud editor a vydavatelé nerozuměli významu díla, neměli by být trestáni.

³⁹³ Nejvyšší úředník *Úřadu inspektorů*. Žil v letech 1450-1505.

³⁹⁴ Žil v letech 1451-1503.

³⁹⁵ Žil v letech 1444-1500.

³⁹⁶ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 16.7.1498 (záznam č. 1). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407016_001. [citováno 2023-12-06].

³⁹⁷ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 16.7.1498 (záznam č. 3). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407016_003. [citováno 2023-12-06].

s dodatečnými pokyny, že pokud budou u někoho v provincii anebo mimo ni nalezeny kopie děl Kim Čong-džika, měly být zabaveny. Ti, kteří se nařízení nepodřídili, měli být potrestáni.³⁹⁸

Panovník ohledně Kim Čong-džika vydal prohlášení.

Kim Čong-džik byl skromný učenec z venkovského prostředí a složil civilní úřednické zkoušky během vlády krále Sedža (vl. 1455-1468). Za vlády krále Söngdžonga (vl. 1469-1494) získal pozici v královských lekcích a dopracoval se až na nejvyšší pozici na *Ministerstvu trestů*. Získal si přízeň a důvěru napříč celou vládou. Když Kim onemocněl a stáhl se do ústraní, král Söngdžong nařídil, aby mu byl poskytnut dostatek rýže, aby svůj život dožil v pohodlí. Nyní jeho žák Kim Il-son zahrnul ve svých *sačcho* nevhodné pasáže, které nepravdivě prezentují vládu krále Sedža. Dále zaznamenal i dílo svého učitele *Čoüidžemun*, které Kim Čong-džik napsal v roce 1457 na základě snu. V tomto díle Kim Čong-džik přirovnával krále Sedža k císaři Ši Huángovi³⁹⁹ a krále Tandžonga k císaři Yi⁴⁰⁰. Kim Il-son tento text chválil a zastával názor, že text vyjadřuje loajalitu poddaného k panovníkovi⁴⁰¹ a rozhořčenost nad situací.

Dále se panovník vyjádřil v následujícím prohlášení i k vládě krále Sedža.

Králi Sedžovi se podařilo v momentě národní krize eliminovat povstalecké síly a ochránit zemi před nebezpečím. V zemi znovu nastolil stabilitu, což umožnilo jeho potomkům zachovat jeho linii až do současnosti. Panovník označil úspěchy a ctnosti krále Sedža za obrovské a popsal, že Kim Čong-džik a jeho žáci tyto ctnosti zesměšňovali a zašli dokonce tak daleko, že Kim Il-son historii zfalšoval. Tyto nelojální myšlenky se objevovaly v průběhu tří vlád. Panovník popsal strach, který v něm pomyšlení na tuto skutečnost evokovalo. Vyzval všechny úředníky, kteří měli třetí nebo vyšší hodnostní stupeň a úředníky *Cenzorátu* a *Úřadu poradců*, aby o této záležitosti diskutovali.

Nejvýše postavení úředníci činy Kim Čong-džika odsuzovali. Vyjádřili domněnku, že jelikož se Kim Čong-džikovi během vlády krále Sedža nedostalo uznání pro jeho talent, choval v sobě vůči panovníkovi zášť, která vedla k sepsání *Čoüidžemun*. Požadovali, aby byl obviněn z velezrady a jeho tělu byla setnuta hlava⁴⁰². Byla zde i skupina úředníků z *Cenzorátu*, která požadovala, aby byl Kim Čong-džik jen posmrtně zbaven hodnosti a jeho potomci nemohly být jmenováni do úřadů a byli zbaveni postavení. Král souhlasil s přísnějším trestem. Úředníci

³⁹⁸ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 17.7.1498 (záznam č. 1). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407017_001, [citováno 2023-12-06].

³⁹⁹ Císař dynastie Qín, Ši Huáng (秦始皇帝), žil v letech 259 př. n. l. –210 př. n. l.. Byl to zakladatel dynastie Qín a první císař sjednocené Číny. Často byl zobrazován jako tyran. Pro upevnění své vlády zvolil autokratickou vládu, během které se nezdráhal tvrdě trestat své poddané.

⁴⁰⁰ Císař státu Chü, Yi (楚義帝), zemřel v roce 206 př. n. l.. Na trůn byl dosazen jako loutkový panovník.

⁴⁰¹ Kim Čong-džika ke králi Tandžongovi.

⁴⁰² Kim Čong-džik zemřel v roce 1492. Jednalo se o trest pro zločince, kteří byli posmrtně obviněni a odsouzeni. Jejich hrob byl vykopán, rakev vyňata a tělu byla useknuta hlava, která pak byla vyvěšena v ulicích.

Cenzorátu byli obviněni ze snahy chránit Kim Čong-džika a byl vydán rozkaz zahájit vyšetřování proti *Cenzorátu*.⁴⁰³

V procesu se projednával se i další z textů Kim Čong-džika a to jeho předmluva k básni od Táo Yuānmínga⁴⁰⁴ *Shù jiǔ shī* (述酒詩, kor. *Suldžusi*). Jun Pchil-sang prohlásil, že tento text Kima je ještě extrémnějším než *Čoüidžemun*. Kim Čong-džik v textu přirovnával krále Tangdžonga k císaři Gongovi⁴⁰⁵ a činy krále Sedža k činům Liú Yù⁴⁰⁶. Bylo rozkázáno zahájit vyšetřování všech žáků Kim Čong-džika.⁴⁰⁷

Kim Il-son byl vyslýchán ohledně Kim Čong-džikových žáků a zmínil dvacet pět jmen⁴⁰⁸.⁴⁰⁹ Bylo odhaleno, že jeden z těchto jmenovaných žáků Kim Čong-džika, Kwōn Kjōng-ju (權景裕), ve svých *sačcho* také zmínil a vychvaloval Kim Čong-džikovo *Čoüidžemun*. V reakci panovník požadoval, aby všichni následovníci Kim Čong-džika byli zadrženi a vyslýcháni.⁴¹⁰

Po devíti dnech Jun Pchil-sang s dalšími úředníky *Státního tribunálu* přednesli návrh na odsouzení a potrestání dvaceti osmi osob⁴¹¹. Nejtvrdší trest navrhli pro Kim Il-sona, Kwōn O-

⁴⁰³ *Jōnsangun ilgi [Deniky prince Jōnsana]*. 17.7.1498 (záznam č. 2). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407017_002. [citováno 2023-12-06].

⁴⁰⁴ Táo Yuānmíng (陶淵明) žil v letech 365-427. Narodil se během období čínské dynastie Jin a zemřel v období dynastie Liú Song. Jeden z největších čínských básníků.

⁴⁰⁵ Císař dynastie Jin, Gong (晉恭帝), žil v letech 386-421 a vládl v letech 419-420. Byl to poslední císař čínské dynastie Východní Jin (266-420). Stal se císařem po tom, co jeho bratr císař An byl zabit regentem Liú Yüem. I během vlády císaře Gongu byla moc v rukou Liú Yù. Ten ho pak pod nátlakem přiměl, aby mu trůn abdikoval. Z obavy, že by Gong mohl představovat hrozbu pro nově zavedenou dynastii Liú Song, Liú Yù (císař Wu) rozkázal, aby byl Gong zabit.

⁴⁰⁶ Liú Yù (劉裕), později císař dynastie Liú Sòng, Wü (劉宋武帝), žil v letech 363-422. Vojenský velitel, který během své vojenské kariéry zůstal neporažen. V roce 420 donutil císaře dynastie Jin, Gongu, abdikovat a založil novou dynastii Liú Sòng.

⁴⁰⁷ *Jōnsangun ilgi [Deniky prince Jōnsana]*. 17.7.1498 (záznam č. 4). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407017_004. [citováno 2023-12-06].

⁴⁰⁸ Čang Ča-gōn (莊姉健), Čchä Su (蔡壽), Čö Po (崔溥), Čōng Jō-čchang (鄭汝昌), Čōng Sök-kjōn (鄭錫堅), Čo Ů (曹偉), I Čchang-sin (李昌臣), I Ču (李胄), I Kje-mäng (李繼孟), I Sūng-ōn (李承彦), I Wōn (李龜), Ju Ho-in (俞好仁), Ju Sun-džōng (柳順汀), Kang Päk-čín (康伯珍), Kim Čōn (金詮), Kim Hūn (金訥), Kim Kōng-pchil (金宏弼), Kim Sim (金諶), Kwak Sūng-hwa (郭承華), Kwōn Kjōng-ju (權景裕), Kwōn Obok (權五福), Pak Han-džu (朴漢柱), Pchjo Jōn-mal (表沿沫), Sin Čōng-ho (申從濩), Sin Jong-gä (申用漑). Nejednalo se ve všech případech o žáky Kim Čong-džika, někteří byli jeho kolegy.

⁴⁰⁹ *Jōnsangun ilgi [Deniky prince Jōnsana]*. 17.7.1498 (záznam č. 6). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407017_006. [citováno 2023-12-06].

⁴¹⁰ *Jōnsangun ilgi [Deniky prince Jōnsana]*. 17.7.1498 (záznam č. 7). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407017_007. [citováno 2023-12-06].

⁴¹¹ Čōng Hūi-rjang (鄭希良), Čōng Jō-čchang (鄭汝昌), Čö Pu (崔溥), Čōng Sūng-džo (鄭承祖), Hong Han (洪瀚), Hō Pan (許磐), Jun Hjo-son (尹孝孫), I Čchong (李摠), I Čōng-džun (李宗準), I Ču (李胄), I Kje-mäng (李繼孟), Im Hūi-džä (任熙載), I Mok (李穆), I Su-gong (李守恭), I Ůi-mu (李宜茂), I Wōn (李龜), Kang Hon (姜渾), Kang Kjōm (姜謙), Kang Kjōng-sō (姜景敍), Kang Päk-čín (康伯珍), Kim Čōn (金詮), Kim Il-son (金駙孫), Kim Kōng-pchil (金宏弼), Kwōn Kjōng-ju (權景裕), Kwōn O-bok (權五福), Pak Han-džu (朴漢柱), Pchjo Jōn-mal (表沿沫), Sōng Čung-ōm (成重淹)

boka a Kwŏn Kjŏng-jua. Ti, měli být odsouzeni za velezradu a popraveni. Zbytek trestů zahrnoval například sto ran holí, vyhoštění nebo zabavení pozemků. Odsouzení byli obviněni z vyjadřování neloajality či formování frakcí. V seznamu obviněných byla ještě dvě jména, ale jednoho z obviněných zatím nebylo možné vyslechnout⁴¹² a druhý byl momentálně na útěku⁴¹³. Dále Jun Pchil-sang a jeho spolupracovníci požadovali potrestání úředníků *Cenzorátu*⁴¹⁴, kteří žádali pro Kim Čong-džika moc slabý trest, na základě obvinění z formování frakcí. Bylo rozhodnuto, že trest postihne posmrtně i další dva úředníky⁴¹⁵ a bude jim odebrána jejich úřednická hodnost. Proti přísnošti trestů se vyslovil jediný No Sa-sin. Zastával názor, že vina byla hlavně u Kim Čong-džika, který kontroverzní texty napsal. Jeho následovníci se provinili jen tím, že texty chválili, a neměli by tedy být potrestáni stejně přísně jako Kim Čong-džik. Panovník No Sa-sinův protest nevyslyšel a návrh Jun Pchil-sanga téměř beze změny přijal.⁴¹⁶ Dále byli ještě potrestáni úředníci⁴¹⁷ z *Úřadu kompilace letopisů*, kteří nenahlásili závadný obsah *sačcho*.⁴¹⁸ Těm, kteří dostali trest vyhnanství, byla přiřazena místa odpykávání jejich trestu.⁴¹⁹

Panovník nařídil sepsání prohlášení k lidu, které bude informovat o této události a požadoval, aby prohlášení bylo sepsáno tak, aby v jeho poddaných evokovalo emoce.⁴²⁰ Další den prohlášení přednesl.

V prohlášení vyzdvihoval krále Sedža, za to, jak se s během kritického období s náležitým uvážením chopil trůnu a potlačil zmatek a nebezpečí, které představovaly tvořící se frakce. Hovořil o velezradě Kim Čong-džika, který ve svém psaní urážel krále Sedža a popsal, jaký trest ho čeká. Stejně tak se zmínil o Kim Il-sonovi, Kwŏn O-bokovi a Kwŏn Kjŏng-juovi, kteří se spojili a utvořili frakci a zaznamenali Kim Čong-džikova slova ve svých *sačcho* pro budoucí generace. Prohlásil, že jejich zločin považuje za stejně závažný jako zločin Kim Čong-džika a že budou všichni popraveni. Dále zmínil přečin Kim Il-sona, který si vymyslel

⁴¹² Ju Sun-džŏng (柳順汀)

⁴¹³ Han Hun (韓訓)

⁴¹⁴ An Pchāng-su (安彭壽), Čo Hjŏng (趙珩), I Čchang-jun (李昌胤), I Ju-čchŏng (李惟清), Ju Ččong-su (柳廷秀), Min Su-bok (閔壽福), Pak Kwŏn (朴權), Sin Pok-ŭi (辛服義), Son Wŏl-lo (孫元老)

⁴¹⁵ Sin Čong-ho (申從濩), I Juk (李陸) (kromě všech výše zmíněných potrestání ještě postihlo Kim Čong-džika, Čo Ŭa a Čŏng Sŏk-kjŏna, kteří se podíleli na publikaci *Čouidžemun*.)

⁴¹⁶ *Jŏnsangun ilgi [Deníky prince Jŏnsana]*. 1498-07-26 (záznam č. 4). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407026_004. [citováno 2023-12-08].

⁴¹⁷ I Kŭkton, Ju Sun, Ŏ Segjŏm byli propuštěni z úřadu.

⁴¹⁸ *Jŏnsangun ilgi [Deníky prince Jŏnsana]*. 1498-07-26 (záznam č. 5). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407026_005. [citováno 2023-12-08].

⁴¹⁹ *Jŏnsangun ilgi [Deníky prince Jŏnsana]*. 1498-07-26 (záznam č. 6). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407026_006. [citováno 2023-12-08].

⁴²⁰ *Jŏnsangun ilgi [Deníky prince Jŏnsana]*. 1498-07-26 (záznam č. 7). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407026_007. [citováno 2023-12-08].

nepravdivé události z období vlády předchozích panovníků, tyto nepravdivé informace šířil a dokonce je zaznamenal ve svých *sačcho*.⁴²¹

Úředníci, kteří se podíleli na vyšetřování tohoto případu, byli štědře odměněni.⁴²² Veškerá *sačcho* sepsaná Kim Čong-džikem, Kwŏn O-bokem, Kim Il-sonem a nebo Kwŏn Kjŏng-juem byla na základě královského nařízení spálena.⁴²³

Případ však ještě nebyl u konce, Ju Ča-gwang a Jun Pchil-sang přišli za panovníkem se zprávou o literátech z venkovských regionů. Popsali jejich amorální chování a označili je za členy frakce Kim Čong-džika. Jun požadoval, aby byli potrestáni a jejich chování zastaveno. Byla konkrétně zmíněna jedna skupina asi šesti sedmi mužů, které obvinili z narušování pořádku pod vlivem alkoholu.⁴²⁴ Na základě těchto obvinění bylo okolo patnácti mužů zatčeno a vyslýcháno. Alespoň dva z nich postihl trest.⁴²⁵

K poslední čistce došlo na konci roku. Rezident provincie Čchungčchŏng nahlásil, že mladí studenti z této oblasti prohlašovali, že Kim Il-son, Kim Čong-džik a další oběti čistky, byli potrestáni neprávem. Podle názoru studentů se příznivci Kim Čong-džika stali obětmi Jun Pchil-sanga a Ju Ča-gwanga. Ze studentů byla mučením vynucena přiznání a tři z nich byli popraveni, okolo deseti bylo posláno do vyhnanství nebo na nucené práce. Trest vyhnanství postihl i další čtyři osoby, které byly zmíněny ve výpovědích studentů.⁴²⁶

3.3 Interpretace literárských čistek roku 1498

Už z názvu *literárské čistky* (士禍) vyplývá, že během období vlády prince Jŏnsana existovaly protichůdné politické síly.⁴²⁷

Tradiční vysvětlení čistky připisuje událost osobním konfliktům mezi postavami skupiny *Hungu*⁴²⁸ a skupiny *Sarim*⁴²⁹. Tato perspektiva zaměřující se na mezilidské vztahy a

⁴²¹ *Jŏnsangun ilgi* [Deníky prince Jŏnsana]. 1498-07-27 (záznam č. 1). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407027_001. [citováno 2023-12-08].

⁴²² *Jŏnsangun ilgi* [Deníky prince Jŏnsana]. 1498-07-27 (záznam č. 2). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407027_002. [citováno 2023-12-08].

⁴²³ *Jŏnsangun ilgi* [Deníky prince Jŏnsana]. 1498-07-28 (záznam č. 3). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407028_003. [citováno 2023-12-08].

⁴²⁴ *Jŏnsangun ilgi* [Deníky prince Jŏnsana]. 10.8.1498 (záznam č. 2). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10408010_002. [citováno 2023-12-08].

⁴²⁵ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 46.

⁴²⁶ Ibid.

⁴²⁷ KIM, Čŏng-sin, 2015, s. 58.

⁴²⁸ Úředníci raženi mezi *zasloužilé* při převratu krále Sedža v roce 1453.

⁴²⁹ Skupina neokonfuciánských literátů, kteří měli stejnou ideologii, hodnotový žebříček a zastávali stejný politický postoj.

emoce má svá omezení a může představovat zaujatý pohled. Moderní výzkum případu se snaží tyto zjednodušené pohledy překonat.⁴³⁰

3.3.1 Interpretace čistek roku 1498 obsažená v *Denících prince Jönsana*

V *Denících prince Jönsana* je obsažena tradiční interpretace události čistky.

Ju Ča-gwang byl narozen jako nelegitimní syn. I přes problematické mládí se mu podařilo vypracovat se z pouhého vojáka až na první hodnostní stupeň.⁴³¹ Ju Ča-gwang považoval sám sebe za význačnou osobnost, ale jeho skutečná povaha byla zrádná, a jakmile se objevil někdo, kdo byl talentovaný a dostávalo se mu větší přízně, stal se Ju Ča-gwangovým terčem⁴³².

Když Ju Ča-gwang pobýval v okrese Hamjang, napsal báseň a požádal okresního soudce, aby báseň nechal vyrýt do tabulky a tabulku následně vyvěsil. Když funkci okresního soudce získal Kim Čong-džik, nechal tabulku spálit. Ju Ča-gwang od té doby ke Kim Čong-džikovi choval zášť.

Kim Il-son byl žákem Kim Čong-džika. Když se dostal do *Úřadu cenzorů* vyjadřoval se vždy otevřeně a bez výhrad, nehledě na to, zda byly jeho připomínky namířeny na vysoce postavené a vlivné osoby. Kritizoval například I Kük-tona, který později zastával vysokou pozici v *Úřadu kompilace letopisů*. I Kük-ton po přečtení Il-sonových *sačcho* zjistil, že Il-son o jeho přečinech ve svých *sačcho* rozsáhle psal, a také kriticky zaznamenal události z vlády krále Sedža. I Kük-ton měl v úmyslu využít těchto informací k osobní pomstě Kim Il-sonovi.

Poradil se s Ju Ča-gwangem, který následně vyhledal No Sa-sina, Jun Pchil-sanga a Han Čchi-hjönga. Ju Ča-gwang spoléhal na jejich loajalitu vůči králi Sedžovi⁴³³. Dále se radil s Sin Su-günem⁴³⁴. Ten pohlížel na plán Ju Ča-gwanga jako na čin prokázání loajality státu a dal mu svou plnou podporu. Kim Ča-wön (金子猿) byl pověřen zpracováváním dokumentů, které se týkaly případu, aby se o případu nedozvěděli ostatní úředníci. Ju Ča-gwang se osobně chopil trestního řízení. Představil a kritizoval texty Kim Čong-džika *Čoŭidžemun* a předmluvu k *Suldžusi*, ve kterých se Kim dopustil hanobení krále Sedža. Poskytl k těmto textům i vysvětlení jednotlivých pasáží. Požadoval, aby byl Kim Čong-džik odsouzen pro velezradu a

⁴³⁰ KIM, Čöng-sin, 2015, s. 55.

⁴³¹ V roce 1468 byl totiž zařazen mezi *zasloužilé* za nahlášení případu s Nam I.

⁴³² Ju Ča-gwang se například podílel ve snaze omezení vlivu Hjön Sök-kjua během vlády krále Söngdžonga. Tento případ byl popsán v předchozí kapitole.

⁴³³ No Sa-sin a Jun Pchil-sang patřili mezi úředníky, kterých si král Sedžo velmi vážil. Han Čchi-hjöng měl konexe ke královskému rodu.

⁴³⁴ Bratr manželky prince Jönsana. Vedoucí *Královského sekretariátu*. Jeho konflikty s cenzorskými úřady zmíněny v první podkapitole této kapitoly.

jeho texty byly spáleny. Král souhlasil a všichni, kteří vlastnili Kim Čong-džikova literární díla byli povinni je do dvou dnů odevzdat.

Ju Ča-gwang využil hněvu panovníka a pokusil se provést hromadnou čistku. Promluvil k Jun Pchil-sangovi a ostatním a naléhal na nutnost provést rozsáhlé vyšetřování, aby bylo zamezeno znovu povstání frakce Kim Čong-džika a národ byl ochráněn před nebezpečím. Jediný No Sa-sin nesouhlasil s plány Ju Ča-gwanga. Prohlásil, že jsou nespravedlivě zadržovány osoby, které s případem, který vznikl kvůli historickým záznamům, nemají nic společného

V den, kdy byly vyneseny rozsudky, jediný No Sa-sin zastával rozdílný názor. Ju Ča-gwanga to rozhořčilo. Král i přesto souhlasil s návrhy trestů od Ju Ča-gwanga.

Ju Ča-gwang, spokojen s úspěchem svého plánu, se vrátil domů. Jeho vliv od té doby značně vzrostl a rozšířil se daleko. Nikdo se neodvážil postavit proti jeho vůli a Ju Ča-gwang byl vnímán jako „jedovatý had“. Pohlížel nyní na svět jako na svůj vlastní a neměl žádné zábrany.

Čistka byla ohodnocena slovy: „V případě roku 1478 se spravedliví vypořádali se zlou frakcí, v případě roku 1498 zlá frakce očerňovala spravedlivé.“⁴³⁵

3.3.2 Moderní teorie na události roku 1498

Pro tuto část jsou stěžejními zdroji monografie od Edwarda Willetta Wagnera – *The Literati Purges* a odborný článek od Kim Čong-sina – *Muosahwa* (戊午士禍) *rül tullössan čongčchironüi kaldüggwa kü sönggjöök* [Charakteristika politických konfliktů souvisejících s literátskou čistkou roku 1498 (muosahwa)]. Wagnerova monografie je jedinou monografií na téma literátských čistek, kterou se mi podařilo dohledat. Nezabývá se pouze literátskými čistkami roku 1498, ale i čistkami let 1504 a 1519. Odborný článek Kim Čong-sina se zabývá událostmi roku 1498 a jejich výkladem nejpodrobněji. Ostatní uváděné zdroje se většinou o literátských čistkách roku 1498 zmiňují jen okrajově.

Jak bylo na začátku této kapitoly zmíněno, od počátku vlády prince Jönsana docházelo k intenzivním konfliktům s neokonfuciánskými literáty. Konflikty předcházející případu roku 1498 byly zakořeněny v aktivní integraci morální autority do praktické politiky, což umožnilo neokonfuciánským úředníkům uplatňovat vliv v rámci zavedené politické struktury.⁴³⁶ Princ

⁴³⁵ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 29.7.1498 (záznam č. 2). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407029_002. [citováno 2023-12-08].

⁴³⁶ SONG, Ung-söp, 2015, s. 160.

Jönsan pro vyřešení takové situace potřeboval získat záminku, jak rozložit silnou soudržnost úředníků, aniž by došlo k porušení morální autority.⁴³⁷

Činy skupin *sajuksin* a *sängjuksin* a návrhy I Sim-wöna⁴³⁸ a Nam Hjo-ona⁴³⁹ podané králi Söngdžongovi v roce 1478 byly prvními případy, kdy úředníci a literáti otevřeně kritizovali činy krále Sedža a jeho příznivců. V této kritice pokračovala *sačcho* Kim Il-sona, která spustila události první literátské čistky.⁴⁴⁰

Sačcho Kim Il-sona, ve kterých kriticky hodnotil krále Sedža, byla nejvhodnějším materiálem pro jednání prince Jönsana. Kim Il-sonova kritika krále Sedža představovala akt vzpoury a osobní vztah mezi Kim Il-sonem a Kim Čong-džikem poskytl vhodnou záminku pro jejich usvědčení ze spiknutí za účelem vytvoření frakce. Pro prince Jönsana znamenalo potrestání Kim Il-sona a jeho společníků možnost narušit soudržnost literátů a poskytovalo legitimní základ pro boj proti zavedenému systému jednoty úředníků.⁴⁴¹

Kim Čong-džik, Kim Il-son a ostatní úředníci odsouzení za zradu ale nebyli nevěrní vládnoucímu panovníkovi. Chápali, že Sedžova (vl. 1455-1468) uzurpace trůnu byla politickou realitou, jakkoli se jednalo o zavrženíhodnou skutečnost. Stejně přesvědčení, na jehož základě věrně sloužili Tandžongovi (vl. 1452-1455), od nich požadovalo věrnou službu princ Jönsanovi (vl. 1494-1506). Rozhodli se svobodně pokračovat ve službě panovníkovi a neopustit od tradiční kariéry úředníků, tudíž jejich služba vyžadovala plnou loajalitu vládnoucímu panovníkovi. Věrně sloužili i během vlády krále Söngdžonga (vl. 1469-1494), který také pocházel ze Sedžovy linie následníků. Obvinění z velezrady vůči vládě prince Jönsana tedy nebylo založeno na dostatečných základech, důkazy svědčily jen o odsuzujícím postoji k Sedžově uzurpaci trůnu.⁴⁴²

Čistky roku 1498 byly reakcí na zvýšení vlivu cenzorských úřadů. Útok však nebyl namířen proti cenzorským úřadům, ale proti Kim Čong-džikovi a jeho následovníkům. Cenzorské úřady představovaly hrozbu pro panovníkovo vykonávání královské moci a pro vliv vysoce postavených úředníků. To posilovalo odpor těchto jedinců vůči cenzorským orgánům a jednalo se o hybnou sílu čistky. Během čistek roku 1498 podnikli panovník s vysoce

⁴³⁷ SONG, Ung-söp, 2015, s. 161.

⁴³⁸ Žádal, aby byla omezen privilegia vysoce postavených jangbanů a aby *zasloužili* z vlády krále Sedža nebyli jmenováni do úřadu.

⁴³⁹ Žádal obnovení hrobky matky sesazeného krále Tandžonga.

⁴⁴⁰ KIM, Čong-sin, 2015, s. 61.

⁴⁴¹ SONG, Ung-söp, 2015, s. 161.

⁴⁴² WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 48.

postavenými úředníky kroky vedoucí k omezení vlivu oponentury ze strany cenzorských úřadů.⁴⁴³

Kim Čong-džikova skupina následovníků nebyla plně tvořena úředníky cenzorských úřadů, přesto se stala hlavním cílem čistek. Mezi Kimovými příznivci byli tací, kteří nezastávali funkce v cenzorských úřadech. Nikdy nenastala situace, že by většinu pozic v cenzorských úřadech zastávala většina Kimových žáků, vždy se jednalo jen o několik jedinců. I v tradičním vysvětlení událostí není psáno, že by ti, kteří čistky vedli, mířili na Kim Čong-džikovu skupinu. Ju Ča-gwang pocíťoval osobní zášť vůči Kim Čong-džikovi a I Kük-ton vůči Kim Il-sonovi. Ju a I následně vyhledali pomoc dalších vysoce postavených úředníků. Z důvodu svých předešlých sporů s *Cenzorátem* je podpořil i Sin Sü-gun. Úřednictvo tehdejšího *Cenzorátu* se však neskládalo z příznivců Kim Čong-džika. Důvod, proč Ju a I mohli pohlížet na Kim Čong-džika a jeho žáky jako na skupinu využívající moci cenzorských úřadů, byla skutečnost, že obě tyto skupiny chtěly zavést omezení pro svévolné vykonávání královské a výkonné moci. Stejně tak obě skupiny zakládaly své argumenty a přesvědčení na konfuciánské doktríně. Dále některé z výrazných hlasů cenzorských úřadů z posledních dvaceti let předcházejících literátským čistkám patřily mezi Kim Čong-džikovi žáky. Obě skupiny šlo také obvinít z opovrhování nejvyšší autoritou na základě skryté kritiky Sedžovy uzurpace trůnu a pro jejich uznání činu *sajuksin*.⁴⁴⁴

Jediný No Sa-sin ukázal, že tyto dvě skupiny dokázal rozlišit. Byl pro potrestání Kim Čong-džikovy skupiny kvůli hanobení krále Sedža, ale odmítal potrestání cenzorských úřadů, i když on sám byl dříve jejich terčem.⁴⁴⁵

Události následující po čistkách roku 1498 dokázaly, že rok 1498 představoval varování pro cenzorské síly. Toto varování nebylo vyslyšeno a situace vyústila v další čistkách roku 1504^{446, 447}.

Moderní výzkum případu roku 1498 se hlavně zaměřuje na dva aspekty, a to na dynamiku politické moci a na politickou strukturu.⁴⁴⁸

Co se týče pohledu na literátské čistky roku 1498 na základě dynamiky politické moci, převládající názor interpretuje události jako konflikt mezi dvěma politickými silami, a to skupinou *Hungu* a skupinou *Sarim*. *Muosahwa* je v tomto kontextu vnímaná jako střet dvou

⁴⁴³ WAGNER, Edward Willett, 1974, s. 48.

⁴⁴⁴ Ibid., s. 49.

⁴⁴⁵ Ibid.

⁴⁴⁶ *Kapčasahwa* (甲子士禍)

⁴⁴⁷ Ibid., s. 50.

⁴⁴⁸ KIM, Čong-sin, 2015, s. 56.

politických frakcí, který byl iniciován zkušenými vysoce postavenými úředníky frakce *Hungu* s cílem znovu potvrdit legitimitu vlády krále Sedža a tím i ospravedlnit jejich postavení jako *zasloužilých* krále Sedža. Následovníci Kim Čong-džika, kteří byli ve všech aspektech od jejich ekonomického zázemí po ideologické a politické názory se skupinou *Hungu* v rozporu, byli označováni jako nově vzniklá frakce *Sarim*. Události lze také interpretovat jako konflikt, kdy se nově vzniklá skupina *Sarim*, postavila proti autoritářským tendencím vládnoucí skupiny *Hungu*.⁴⁴⁹

Při zkoumání událostí na základě politické struktury je případ roku 1498 interpretován buď jako násilná represivní opatření ze strany krále a jeho podřízených vůči posílené roli cenzorských úřadů, a nebo jako odpor panovníka a skupiny *Hungu* proti změnám v politické struktuře, ke kterým došlo po vzniku *Úřadu poradců*^{450, 451}.

Moderní studie místo důrazu na konfrontaci mezi skupinami *Hungu* a *Sarim*⁴⁵², připisují příčinu konfliktu prohlubující se mocenské nevyrovnanosti a konfliktům v mocenské struktuře. Dále staví do popředí čistky tehdejšího panovníka, prince Jönsana, který řídil jejich celý průběh.⁴⁵³

Současný výzkum naznačuje, že *muosahwa* vyplynula z rozdílných názorů mezi úředníky ohledně legitimacy vlády krále Sedža a následné politické reality, kterou Sedžův převrat způsobil. Panuje všeobecná shoda, že změny v mocenských strukturách, předcházející roku 1498, jsou připisovány růstu vlivu cenzorských úřadů během vlády krále Söngdžonga.⁴⁵⁴

3.3.3 Skupina *Hungu* (勳舊派)

Skupina *Hungu* byla tradičně spojována se skupinou vysoce postavených úředníků a *zasloužilými* z vlády krále Sedža (vl. 1455-1468). Byla to skupina, která se dostala k moci během vlády krále Sedža a udržela si politický status a moc i během vlády krále Söngdžonga (vl. 1469-1494). Příslušníci této skupiny byli často spřízněni mezi sebou skrze sňatky v rodinách a většinou i s královským rodem. Mnoho dvorních úředníků kolem prince Jönsana (vl. 1494-1506) bylo také potomky *zasloužilých* z vlády krále Sedža.⁴⁵⁵

⁴⁴⁹ KIM, Čöng-sin, 2015, s. 56.

⁴⁵⁰ V 9. roce vlády krále – 1478.

⁴⁵¹ Ibid., s. 57.

⁴⁵² Politické události prvních 160 let dynastie nejsou běžně označovány jako frakční spory, ale pozdější frakce vznikaly na základě tohoto počátečního období dynastie.

⁴⁵³ Ibid.

⁴⁵⁴ Ibid.

⁴⁵⁵ Ibid., s. 58.

Od doby vlády krále Sedža si představitelé *Hungu* monopolizovali klíčové vládní pozice a upevnili svá politická a ekonomická privilegia. Odůvodňovali koncentraci moci a posílení privilegií v rámci jejich skupiny tím, že podporují královskou autoritu a národní bezpečnost.⁴⁵⁶

Po odstoupení královny regentky v roce 1476 se král Söngdžong snažil posílit svou pozici a začalo docházet ke změnám v rozložení politické moci. V tomto období také došlo k úmrtí⁴⁵⁷ několika klíčových představitelů frakce *Hungu*. Král Söngdžong přetvořil mocenskou rovnováhu na svém dvoře posílením vlivu úředníků mimo skupinu *Hungu*.⁴⁵⁸

V byrokratickém systému založeném na neokonfuciánské ideologii byl kladen velký důraz na integritu úředníků a vyhýbání se formování frakcí. Loajální poddaní neměli tvořit frakce, jelikož založení frakce bylo považováno za projev nerespektování a zrady panovníka. Pro skupinu *Hungu* byla legitimita krále Sedža a jmenování *zasloužilých* nezpochybnitelnými principy. *Hungu* a *Sarim* byli v názoru ohledně legitimacy Sedža v rozporu. Nicméně i oni měli společnou identitu jako byrokratická vládnoucí třída. Jejich konflikt byl záležitostí rozdělení moci v rámci byrokracie a nebyl konfliktem, který by překračoval byrokracii nebo ohrožoval její existenci. *Hungu* uznávali důležitost historiků a oponentury v rámci centralizované správy.⁴⁵⁹

Během literátských čistek roku 1498 se někteří ze skupiny *Hungu* snažili omezit rozsah čistek pouze na problém s historickým záznamy. No Sa-sin se snažil zamezit rozšíření obvinění i proti cenzorským úřadům a argumentoval, že původním cílem trestního procesu bylo vyřešit otázku s kontroverzními *sačcho* Kim Il-sona.⁴⁶⁰

Příslušníci skupiny *Hungu* do jisté míry respektovali funkci oponentury cenzorských úřadů, ale negativně pohlíželi na ty neokonfuciánské literáty, kteří podávali připomínky, i přesto, že nezastávali žádný úřad.⁴⁶¹

Hungu podporovali zavedenou byrokratickou hierarchii s královskou mocí na vrcholu. Dokud *Cenzorát* podával připomínky a neporušoval u toho zavedenou hierarchii, uznávali důležitost jeho funkce. Netolerovali přímou či nepřímou kritiku nástupu na trůn krále Sedža a s tím související existenci *zasloužilých* z tohoto období. To je důvod, proč nemohli tolerovat obsah Kim Il-sonových *sačcho*, které vedly k literátským čistkám roku 1498.⁴⁶²

⁴⁵⁶ KIM, Čöng-sin, 2015, s. 70.

⁴⁵⁷ Zemřeli přirozenou smrtí věkem.

⁴⁵⁸ Ibid., s. 71.

⁴⁵⁹ Ibid., s. 74.

⁴⁶⁰ Ibid., s. 45.

⁴⁶¹ Ibid., s. 77.

⁴⁶² Ibid., s. 78.

3.3.4 Skupina *Sarim* (士林)

Katalyzátorem pro konsolidaci skupiny, která byla později známá jako frakce *Sarim* byl nástup krále Sedža na trůn. Tato událost položila základy pro budoucí neokonfuciánské literáty, kteří kladli důraz na konfuciánské principy a morálku, aby se pod touto záštitou sjednotili a vytvořili skupinu, která pohlížela na uzurpaci trůnu Sedžem negativně.⁴⁶³

V prvních letech vlády krále Söngdžonga existovalo jen několik prominentních jedinců řazených do této skupiny, patřili mezi ně například Kim Čong-džik, Kim Mäng-söng (金孟性) a Čo Ů. Od poloviny vlády krále Söngdžonga však vlivem trendu rovnoměrného rozdělování členů skupiny *Sarim* napříč vládními úřady výrazně vzrostl vliv oponentury a konflikty s představiteli *Hungu* se začaly přiosťřovat.⁴⁶⁴

Dále se za vlády krále Söngdžonga rozšířila politická funkce královských lekcí až do té míry, že je bylo možné popsat jako zásadní prvek politického vládnutí, zdůrazňující důležitost diskusí a rozhodnutí učiněných během těchto přednášek.⁴⁶⁵

Do frakce *Sarim* byli řazeni úředníci cenzorských úřadů a neokonfuciánští literáti. Řadili se sem i neokonfuciánští literáti, kteří ve státní správě nezastávali žádnou funkci. V kontextu případu roku 1498 se tento název používal k označení těch, kteří zastávali kritický anebo negativní pohled na události vedoucí k Sedžoovu nástupu na trůn.⁴⁶⁶

Cenzorské úřady se snažily reformovat konfuciánský řád, který se od svých zásad odchýlil po Sedžově převratu.⁴⁶⁷

Skupina *Sarim* usilovala o dosažení obrody politického řádu, který zaručoval rovnováhu moci mezi králem a byrokracií, v naději, že přispěje k obnovení vyváženějšího a spravedlivějšího politického systému.⁴⁶⁸

3.3.5 Princ Jönsan a následky případu roku 1498

Tradiční výzkum nevěnoval velkou pozornost politické perspektivě a postavení vládce tohoto období, prince Jönsana. Princ se ale na průběhu událostí roku 1498 aktivně podílel.

Jak bylo na počátku kapitoly popsáno, od začátku vlády prince Jönsana docházelo k intenzivním konfliktům mezi králem a cenzorskými úřady.⁴⁶⁹ Král ve velké většině připomínky cenzorských úřadů nepřijímal. Když se například hovořilo o důvodu přírodních

⁴⁶³ KIM, Čöng-sin, 2015, s. 60.

⁴⁶⁴ Ibid., s. 71.

⁴⁶⁵ Ibid., s. 78.

⁴⁶⁶ Ibid., s. 58.

⁴⁶⁷ Ibid., s. 66.

⁴⁶⁸ Ibid., s. 85.

⁴⁶⁹ Ibid., s. 64.

úkazů, připisoval je tendenci *Cenzorátu* napadat veškerá jeho rozhodnutí. Když byl *Cenzorátem* upomenut, že se má obávat o svůj historický obraz, princ Jönsan *Cenzorát* obvinil z překrucování pravd v historických záznamech v jejich prospěch.⁴⁷⁰

Král považoval snahu cenzorských úřadů reformovat konfuciánský řád, jehož principy byly oslabeny po převratu krále Sedža, za opovrhování nejvyšší autoritou. Věřil, že omezení vlivu cenzorských úřadů bylo nezbytné. Byl znepokojen tím, že úředníci *Cenzorátu* a i někteří úředníci *Královského sekretariátu* a dokonce i ministři se navzájem podporovali a omezovali vliv panovníka.⁴⁷¹

Případ roku 1498 sice vyvolala obvinění vznesená vysoce postavenými úředníky, kteří spadali do frakce *Hungu*, ale celý proces aktivně řídil princ Jönsan. Ten měl v plánu využít této příležitosti ke kritice chování úředníků, které bylo v rozporu s jeho názory. Kritizoval nedostatečné kontroly *sačcho* při kompilaci *silloků*, požadoval vyšetřování *Úřadu poradců* a *Úřadu pro královské dekry* na základě jejich akcí v průběhu čistky, vydal konkrétní pokyny pro povinnosti a výběrové řízení do *Cenzorátu* a pokoušel se kontrolovat veškerá prohlášení a záznamy týkající se panovníka a státních záležitostí. Dále nakázal úředníkům *Královského sekretariátu*, aby nedocházelo k vyzrazení oficiálních záležitostí a zakázal vstup úředníkům, kteří měli na starost vedení záznamů.⁴⁷²

Princ Jönsan si během případu *muosahwa* vypěstoval nedůvěru i vůči vysoce postaveným úředníkům. Na začátku své vlády jejich názory respektoval a prosazoval jejich osobní práva v souladu s existujícími zákony a konvencemi. Několik potomků *zasloužilých* jmenoval do úřadu. Nejspíše očekával, že vysoce postavení úředníci budou panovníka podporovat a chránit a budou aktivně omezovat cenzorské úřady. Někteří vysoce postavení úředníci však v reakci na kontroverzní obsah *sačcho* Kim Il-sona váhali, jelikož na jedné straně byla skutečnost, že obsah *sačcho* očeřuje královskou autoritu, na druhé straně bylo zákonem, že s obsahem *sačcho* se nemanipuluje a záznamy nemají být ničeny. To v princovi Jönsanovi probudilo nedůvěru vůči této skupině úředníků. Tyto rozpory vyústily v následující literátské čistky roku 1504.⁴⁷³

Princ Jönsan po roce 1498 zdůraznil pozici *Státní rady*, která měla dohlížet na ostatní úřady a úředníky. Jeho záměrem bylo, aby se předešlo sporům s příkazy panovníka. Chtěl využít *Státní radu* k blokování argumentů cenzorských úřadů.⁴⁷⁴

⁴⁷⁰ KIM, Čöng-sin, 2015, s. 66.

⁴⁷¹ Ibid.

⁴⁷² Ibid., s. 67.

⁴⁷³ Ibid., s. 68.

⁴⁷⁴ Ibid.

Prostřednictvím případu roku 1498 se princ Jönsan snažil zcela vymýtit opovrhování nejvyšší autoritou a zavést systém absolutní královské moci. Celou byrokratickou třídu, bez ohledu na to, zda byli příznivci cenzorských úřadů, považoval za antagonistickou sílu, kterou bylo potřeba si podrobit.⁴⁷⁵

Princ Jönsan eliminoval instituce a zvyky, které omezovaly královskou moc, tím, že drasticky omezil funkci oponentury úředníků. Zakázal konfuciánským učencům na *Sönggjungwanu* a soukromých školách diskutovat o politických záležitostech. Prohlásil, že každému, kdo poruší tento zákaz, bude hrozit trest. Dále nařídil zrušit *Úřad cenzorů* a *Úřad poradců*, pozastavení královských lekcí⁴⁷⁶ a omezil pravomoci historiků z *Úřadu pro státní záznamy*.⁴⁷⁷

Absolutická vláda prince Jönsana z dlouhodobého hlediska přispěla k upevnění neokonfuciánského politického vlivu v pozdějších obdobích království Čosön.⁴⁷⁸

3.3.6 Zapisování historie v první literátské čistce

Už z často užívaného názvu případu roku 1498 v němž se používá znak pro historii, historické záznamy místo znaku pro literáta, je jasné, že případ souvisí s historickými záznamy. Jednalo se hlavně o kontroverzní obsah *sačcho* Kim Il-sona a dílo Kim Čong-džika *Čoüidžemun*.⁴⁷⁹

Sačcho sloužila spíše jako záznamy pro pozorování a historická hodnocení než administrativní dokumenty. Vzhledem k tomu, že názory úředníků zaznamenané v *sačcho* měly významný vliv na kompilaci *silloků*, konflikty týkající se *sačcho* a *silloků* byly veliké.⁴⁸⁰

Hlavními body kontroverzního obsahu *sačcho* Kim Il-sona bylo vyjádření, že Tandžongova smrt byl neoprávněná, kritické zobrazení vlády krále Sedža a prohlášení, že *sajuksin*, kteří položili svůj život za loajalitu ke králi Tandžongovi, byli loajálními poddanými.⁴⁸¹

Ve *Skutečných záznamech krále Sedža* bylo zaznamenáno, že Tandžong dobrovolně abdikoval.⁴⁸² Kim Il-son a jeho společníci se pokusili o nápravu oficiální historie země, a to ve *Skutečných záznamech krále Söngdžonga*.⁴⁸³ Věřili, že je potřeba události z vlády krále Sedža

⁴⁷⁵ KIM, Čöng-sin, 2015, s. 69.

⁴⁷⁶ *Úřad poradců* i královské lekce byly během tří měsíců po sesazení prince Jönsana obnoveny.

⁴⁷⁷ Ibid.

⁴⁷⁸ Ibid., s. 70.

⁴⁷⁹ Ibid., s. 83.

⁴⁸⁰ O, Hang-njöng, 2008, s. 30.

⁴⁸¹ KIM, Čöng-sin, 2015, s. 83.

⁴⁸² Ibid., s. 84.

⁴⁸³ KIM, Nam-i, 2014, s. 223.

věrně zaznamenat a doufali, že tímto záznamem v *sillocích* předají pravdivou verzi událostí pro budoucí historická hodnocení. Věřili v důvěrnost procesu kompilace *silloků*, jelikož existoval zvykový zákon, který zakazoval přímé nahlížení do záznamů i panovníkovi.⁴⁸⁴

Kim Il-son a jeho společníci původně neměli v úmyslu své myšlenky veřejně politizovat, ale v případě roku 1498 došlo k odhalení obsahu jejich historických záznamů veřejnosti. Otevřeně popřít legitimitu Sedža a tím i vládnoucího panovníka, bylo v dané politické realitě nemožné. Pokusy zpochybnit Sedžovu legitimitu již selhaly při neúspěšném pokusu *sajuksin* o obnovení vlády krále Tandžonga.⁴⁸⁵

Nahlížení do *sačcho* bylo podřízeno určitému procesu. Na počátku dynastie, během vlády krále Tchädža (vl. 1392-1398), nebyla zavedena systematická opatření, která by bránila přístupu k *sačcho*. Během vlád Tädžonga (vl. 1400-1418) a Sedžonga (1418-1450) se kontrola postupně upevňovala a byla zavedena určitá nařízení týkající se spravování a nahlížení do *sačcho*. Tato nařízení však nebyla právně zakotvena a neřešila možnosti přístupu k *sačcho*. Nadále tedy fungovala jen zvyková omezení.⁴⁸⁶

V době krále Söngdžonga došlo ke značnému nárůstu případů, kdy bylo do *silloků* nahlíženo v rámci řešení aktuálních problémů. Sám král Söngdžong při mnoha příležitostech řešil různé problémy pomocí zkoumání oficiálních letopisů. Během jeho vlády také došlo k oživení aktivního čtení *sačcho*.⁴⁸⁷

Po literátských čistkách roku 1498 byl přijat zákon, na jehož základě bylo vyzrazení obsahu *sačcho* během procesu kompilace *silloků* trestné.⁴⁸⁸

Na počátku dynastie docházelo postupně k přijímání opatření, která zabraňovala nahlížení do *silloků* a dále byly stanoveny předpisy, které měly ochraňovat *sačcho* a stanovovaly pravidla, jak s nimi zacházet. V procesu zavádění těchto systémů docházelo však ke konfliktům nejen kvůli vnějším faktorům, jako je politická moc, včetně krále a vysokých úředníků, ale také kvůli jednotlivcům odpovědným za provoz systému. Například případ *Kičchuksaok*, během kterého došlo k revidování *sačcho* historiky, ve snaze ochránit se po tom, co byla jejich identita vyzrazena. Byl to však případ roku 1498, kdy došlo ke zhroucení konvencí a předpisů, které se snažily pozitivně vyřešit napětí a konflikty kolem soudobých záznamů raného období království Čosön.⁴⁸⁹

⁴⁸⁴ KIM, Čöng-sin, 2015, s. 85.

⁴⁸⁵ Ibid.

⁴⁸⁶ PAK, Čöng-jön, 2011, s. 58.

⁴⁸⁷ Ibid., s. 59.

⁴⁸⁸ O, Hang-njöng, 2008, s. 25.

⁴⁸⁹ Ibid., s. 30.

Během *muosahwy* došlo k vyzrazení obsahu *sačcho*⁴⁹⁰ a nahlížení do historických záznamů⁴⁹¹. Historikům nebylo dovoleno plnit jeden z jejich hlavních úkolů – věrně zaznamenávat události, naopak za to byli za to potrestáni.⁴⁹² Nakonec došlo i k hromadnému pálení *sačcho*⁴⁹³, což bylo v rozporu se zavedenými předpisy. Princ Jönsan po první literátské čistce nadále pokračoval v omezování pravomocí historiků.⁴⁹⁴ Došlo až k tomu, že systém historiků kompletně zrušil. Tři měsíce poté, v roce 1506, byl sesazen z trůnu.⁴⁹⁵

⁴⁹⁰ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 12.7.1498 (záznam č. 4). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407012_004. [citováno 2023-12-05].

⁴⁹¹ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 11.7.1498 (záznam č. 1). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407011_001. [citováno 2023-12-05].

⁴⁹² *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 1498-07-26 (záznam č. 4). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407026_004. [citováno 2023-12-08].

⁴⁹³ *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. 1498-07-27 (záznam č. 1). Dostupné z: https://sillok.history.go.kr/id/kja_10407027_001. [citováno 2023-12-08].

⁴⁹⁴ KIM, Čöng-sin, 2015, s. 69.

⁴⁹⁵ *Ibid.*, s. 70.

Závěr

Cílem této práce bylo představit systém zapisování historie v raném období království Čosön před literátskými čistkami roku 1498, dále na základě *Deníků prince Jönsana* vylíčit průběh literátských čistek a popsat, jakou roli v nich hrály historické záznamy a jaký dopad čistky měly na zapisování historie.

V první části byl představen systém zapisování historie v počátečním období království Čosön. Byla vysvětlena důležitost zapisování historie a zpětné kompilace dějin. Následně byl popsán systém zapisování soudobých záznamů, pravidla, kterými se řídil, povinnosti historiků a byly nastíněny různé problémy, které v tomto systému mohly vzniknout. Poslední podkapitola této části byla věnována *Skutečným záznamům králů Čosönu*, mezi které patří *Deníky prince Jönsana*, na jejichž základě jsou v třetí části prezentovány události literátských čistek. Také mezi ně patří *Skutečné záznamy krále Söngdžonga*, během jejichž kompilace došlo k literátským čistkám roku 1498.

Druhá část se zabývala událostmi předcházejícími literátské čistky roku 1498. Tato část poskytla historický a společenský kontext k případu. Popsala události převratu a vlády krále Sedža, které byly následně kriticky zaznamenány Kim Il-sonem v jeho *sačcho* a spustily literátské čistky. Dále se tato část soustředila na období vlády krále Söngdžonga, během kterého docházelo ke stupňování konfliktů mezi cenzorskými úřady a vysoce postavenými úředníky, které pokračovaly i za vlády prince Jönsana.

Počátek třetí části práce byl věnován začátku vlády prince Jönsana a popsal napětí mezi cenzorskými úřady a vysoce postavenými úředníky a panovníkem. Ve druhé podkapitole byl na základě *Deníků prince Jönsana* vylíčen průběh literátských čistek. Následně byla představena tradiční interpretace událostí roku 1498 a také moderní odborný výzkum tohoto případu. Tradiční interpretace, která je obsažena v *Denících prince Jönsana*, na události pohlíží jako na vyřizování osobních sporů vysoce postavených úředníků s Kim Čong-džikem a Kim Il-sonem. Moderní studie kladou důraz na prohlubující se mocenské nerovnosti a konflikty v mocenské struktuře. Dále staví do popředí čistek tehdejšího panovníka, prince Jönsana, jehož roli v čistkách tradiční interpretace opomíjí. Moderní výzkum naznačuje, že případ roku 1498 vzešel z rozdílných názorů úředníků na legitimitu vlády krále Sedža a z následné politické reality, kterou Sedžův převrat způsobil. Je všeobecně přijímáno, že změny v mocenských strukturách před rokem 1498 byly spojeny s rostoucím vlivem cenzorských úřadů během vlády krále Söngdžonga. Dále byly popsány dvě hlavní politické síly tohoto období a role panovníka

v čistkách. Do této části je také zařazena podkapitola věnovaná roli zapisování historie v literátských čistkách roku 1498.

Čistky roku 1498 započaly vyzrazením obsahu historických záznamů, konkrétně *sačcho* Kim Il-sona, ve kterých kriticky zaznamenal události z vlády krále Sedža. Kim Il-son se se svými společníky snažil o zpětné napravení oficiálních dějin země. Jejich cílem bylo zaznamenat události podle zavedených pravidel a předat je budoucím generacím pro historické hodnocení. Tato snaha se však udála za vlády panovníka, který přímo pocházel z linie kriticky hodnoceného krále Sedža. Snahy Kim Il-sona, jeho učitele Kim Čong-džika, jehož dílo *Čoüidžemun* Kim Il-son ve svých záznamech také obsáhl, a jejich příznivců, byly označeny za zradu a všichni byli tvrdě potrestáni. Na pozadí těchto čistek však figurovaly spory mezi cenzorským úřady, které na základě neokonfuciánských hodnot a principů velmi často vznášely připomínky k činům panovníka a vysoce postavených úředníků a omezovaly tak jejich moc. Tyto konflikty započaly už během vlády krále Söngdžonga, jelikož ten k cenzorským úřadům projevil nebývalou toleranci. Kim Il-sonova kritická *sačcho*, která princ Jönsan a jeho vysoce postavení úředníci interpretovali jako zradu vůči panovníkovi, byla vhodnou záminkou pro narušení soudržnosti neokonfuciánských literátů-úředníků. Tyto události jsou náplní první ze čtyř literátských čistek.

Během literátských čistek roku 1498 za vlády prince Jönsana došlo k porušení několika zavedených pravidel týkajících se nakládání s historickými záznamy. Obsah *sačcho* byl vyzrazen a historici byli potrestáni za porušení jednoho z hlavních principů, podle kterých se měli řídit, a to zapisování událostí přesně a pravdivě. Někteří historikové byli následně popraveni. Na panovníkův příkaz byla vybraná *sačcho* spálena. Pravomoci historiků během vlády prince Jönsana byly dále omezovány, až nakonec funkci historiků princ zrušil úplně. V atmosféře plné strachu a omezování muselo být prakticky nemožné dodržovat povinnosti historiků tak, jak bylo zvykem v předchozích obdobích.

Bibliografie

Monografie

WAGNER, Edward Willett. *The Literati Purges: Political Conflict in Early Yi Korea*. Cambridge: Harvard University Press, 1974.

Příspěvky v monografiích

CHŎNG, Ku-bok. Traditional Historical Consciousness and Historiography. **In:** *Introduction to Korean Studies*. Seoul: The National Academy of Sciences, 1986, s. 113-136.

EGGERT, Marion. Ideology and Truth Claims in Korean Historiography of the “Empiricist School”. **In:** Helwig SCHMIDT-GLINTZER; Achim MITTAG a Jörn RÜSEN (eds.). *Historical Truth, Historical Criticism and Ideology*. Chinese Historiography and Historical Culture from a New Comparative Perspective. Leiden: Brill, 2005, s. 405-420. ISSN 1574-4493.

Odborné články

CH'OE, Yŏng-ho. *An Outline History of Korean Historiography*. Online. Korean studies. Honolulu: University of Hawaii Press, 1980, vol. 4, s. 1-27. ISSN 0145-840X. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/ks.1980.0003> . [citováno 2022-10-31].

CLARK, Donald N.. *Chosŏn's Founding Fathers*. Online. Korean Studies. A Study of Merit Subjects in the Early Yi Dynasty. University of Hawai'i Press, 1982, Vol. 6, s. 17-40. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/ks.1982.0004>. [citováno 2022-11-03].

DEUCHLER, Martina. *Neo-confucianism*. Online. The Journal of Korean Studies. The Impulse for Social Action in Early Yi Korea. Duke University Press, 1980, Vol. 2, s. 71-111. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/jks.1980.0002>. [citováno 2022-11-03].

DUNCAN, John. *The Social Background to the Founding of the Chosŏn Dynasty*. Online. The Journal of Korean Studies. Change or Continuity?. Duke University Press, 1988-89, Vol. 6, s. 39-79. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/jks.1988.0007>. [citováno 2023-11-07].

KIM, Čöng-sin. *Muosahwa (戊午士禍) rül tullössan čöngčhironüi kaldüggwa kü sŏnggjök [Charakteristika politických konfliktů souvisejících s literátskou čistkou roku 1498 (muosahwa)]*. Online. Hanguksajöngu. Hanguksajönguhö, 2015, no. 168, s. 55-92. Dostupné z: <https://www.dbpia.co.kr/journal/articleDetail?nodeId=NODE06283471>. [citováno 2022-11-14].

KIM, Kjöng-su. *Sedžoüi čipkwöngwa kwölljök pjöndong* [Sedžovo chopení se moci a změny v moci]. Online. Päksanhakpo. Päksanhakhö, 2014, no. 99, s. 39-77. Dostupné z: <https://www.dbpia.co.kr/Journal/articleDetail?nodeId=NODE10826803>. [citováno 2023-11-12].

KIM, Nam-i. *Čosön čöngi čisöngsaüi kwandžömesö pon sahwa* (史禍) [Literátské čistky z pohledu intelektuálü raného království Čosön]. Online. Mindžokmunhaksajöngu. Čosön čöngi hanmunhak jönguüi säroun panghjang suribül ühan tchamsäk [Průzkum pro založení nového směru ve výzkumu literatury v klasické čínštině raného království Čosön]. Mindžokmunhaksajönguso, 2014, Vol. 56, s. 195-235. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART001955988>. [citováno 2022-11-03].

KWÖN, Yönung. *The Royal Lecture and Confucian Politics in Early Yi Korea*. Online. Korean studies. University of Hawai'i Press, 1982, Vol. 6, s. 41-62. Dostupné z: <https://doi.org/10.1353/ks.1982.0005>. [citováno 2023-11-07].

O, Hang-njöng. *Čosöndžöngi kirok kwalli čhegjeüi ihä* [Pochopení systému archivnictví raného království Čosön]. Online. Kirokhak jöngu. Hangukkirokhakhö, 2008, No. 17, s. 3-37. Dostupné z: <https://doi.org/10.20923/kjas.2008.17.003>. [citováno 2022-11-14].

PÄK, Sön-hje. *Kjöngguk tädžonüi kirok kwalli kjudžöng*. [Předpisy pro správu záznamü podle Velkého kódu správy státu]. Online. Kirokhak jöngu. Hangukkirokhakhö, 2007, No. 15, s. 95-140. Dostupné z: <https://doi.org/10.20923/kjas.2007.15.095>. [citováno 2023-10-15].

SONG, Ung-söp. *Čchindžöng* (親政) *čchoban Söngdžongüi wanggwöne tähan kömtcho* [Zkoumání královské autority krále Söngdžonga v rané fázi jeho vlády]. Online. Julgokhak jöngu. Musuldžiok (戊戌之獄) ül čungsimüro [Se zaměřením na případ roku 1478]. Julgokhakhö, 2021, vol. 46, s. 145-174. Dostupné z: <https://doi.org/10.35436/yulgok.2021.46..145>. [citováno 2023-11-24].

SONG, Ung-söp. *Jönsangun čchoban čöngčhidžök kaldünge tähan kudžodžök čöpkün* [Strukturovaný přístup k politickému konfliktu v počátcích vlády prince Jönsana]. Online. Inmungwahagjöngu. Töksöngjödžatähakkjo inmungwahagjönguso, 2015, no. 20, s. 137-163. Dostupné z: <https://www.kci.go.kr/kciportal/ci/sereArticleSearch/ciSereArtiView.kci?sereArticleSearchBean.artiId=ART002397162>. [citováno 2023-12-03].

Kvalifikační práce

PAK, Čong-jön. *Sačcho* (史草) *wa sidžönggi* (時政記) *üi kirokhakčök kočchal* [Posouzení sačcho a sidžönggi na základně archivnictví]. Söul, 2011. Diplomová práce. Univerzita Hanjang. Dostupné z: <https://repository.hanyang.ac.kr/handle/20.500.11754/140494>. [citováno 2023-10-25].

Knižní zdroje

ECKERT, Carter J.; LEE, Ki-Baik; ROBINSON, Michael; WAGNER, Edward W. a LEW, Young Ick. *Dějiny Koreje*. Marta BUŠKOVÁ; Štěpánka HORÁKOVÁ a Miriam LÖWENSTEINOVÁ (překl.). Praha: NLN – Nakladatelství Lidové noviny, 2009. ISBN 978-80-7106-580-7.

HAN, Young Woo. *A Review of Korean History: Vol.2 Joseon Era*. ChaiBong HAHM (překl.). Kyongsaewon Publishing Company, 2010. ISBN 978-89-8341-092-4.

Online zdroje

Jönsangun ilgi [Deníky prince Jönsana]. Kuksapchjönčchanüwöhö. *Jönsangun ilgi* [Deníky prince Jönsana]. Online. In: Čosönwangdžosillok. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/search/inspectionMonthList.do?id=kja>. [citováno 2023-10-05].

Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchangwa kwalli* [Kompilace a správa silloků]. Online. In: Čosönwangdžosillok: sogä. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

Kuksapchjönčchanüwönhö. *Sillok pchjönčchanüi juräwa čchedže* [Původ a systém kompilace silloků]. Online. In: Čosönwangdžosillok: sogä. Dostupné z: <https://sillok.history.go.kr/intro/intro.do#>. [citováno 2023-10-05].

Přílohy

Tabulka 1 – Názvy úřadů		
Cenzorát ⁴⁹⁶	臺諫	<i>Tägan</i>
Královský sekretariát	承政院	<i>Süngdžöngwön</i>
Státní rada	議政府	<i>Ůidžöngbu</i>
Státní tribunál	義禁府	<i>Ůigŷmbu</i>
Šest ministerstev	六曹	<i>Jukčo</i>
Úřad cenzorů	司諫院	<i>Saganwön</i>
Úřad historie	史館	<i>Sagwan</i>
Úřad inspektorů	司憲府	<i>Sahönbu</i>
Úřad poradců	弘文館	<i>Hongmungwan</i>
Úřad pro královské dekrety	藝文館	<i>Jemungwan</i>
Úřad pro královské dekrety a státní záznamy	藝文春秋館	<i>Jemunčchunčhugwan</i>
Úřad kompilace letopisů	實錄廳	<i>Sillokčchöng</i>
Úřad pro státní záznamy	春秋館	<i>Čchunčchugwan</i>
Ústav rady moudrých	集賢殿	<i>Čiphjödžön</i>

Tabulka 2 – Označení pro historiky		
historik	史官	<i>sagwan</i>
královský kronikář	翰林	<i>hallim</i>
historik s vícero úřady	兼任史官	<i>kjömim sagwan</i>
historik „na plný úvazek“	專任史官	<i>čönim sagwan</i>

⁴⁹⁶ Společný název pro *Úřad inspektorů* a *Úřad cenzorů*